

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

ODBOR VEŘEJNÉ SPRÁVY, DOZORU A KONTROLY

METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

5.5

Odměňování a ostatní související
nároky a peněžitá plnění členů
zastupitelstva obce

podle právního stavu
k 1. lednu 2019

ODBOR
VEŘEJNÉ SPRÁVY, DOZORU A KONTROLY
MINISTERSTVA VNITRA
2019

METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

5.5

Odměňování a ostatní související
nároky a peněžitá plnění členů
zastupitelstva obce

www.mvcr.cz/odk

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

**Odměňování a ostatní související nároky a peněžitá plnění členů
zastupitelstva obce**

Vydává: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor veřejné správy, dozoru
a kontroly, nám. Hrdinů 3, 140 21 Praha 4

Autoři: kolektiv autorů

Odsouhlaseno: odborem legislativy a koordinace předpisů Ministerstva vnitra

Schválila: Ing. Marie Kostruhová

Grafická úprava a tisk: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 1159/4,
149 01, Praha 4

Počet stran: 104

Místo a rok vydání: Praha, 2019

ISBN: 978-80-7616-028-6

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO	7
ÚVOD	8
I. PRÁVNÍ VZTAH ČLENA ZASTUPITELSTVA K OBCI	11
II. ZÁKLADNÍ PRAVIDLA ODMĚŇOVÁNÍ ZASTUPITELŮ	14
III. ODMĚŇOVÁNÍ UVOLNĚNÝCH ČLENŮ ZASTUPITELSTEV OBCÍ ZA VÝKON FUNKCE	19
1) Stanovení, obsah a výše odměny uvolněného člena zastupitelstva obce	20
2) Krácení odměny	22
IV. ODMĚŇOVÁNÍ NEUVOLNĚNÝCH ČLENŮ ZASTUPITELSTEV OBCÍ ZA VÝKON FUNKCE	27
1) Pravidla pro poskytování odměn za měsíc neuvolněným členům zastupitelstva obce	29
2) Stanovení odměny za výkon funkce neuvolněného člena zastupitelstva obce	30
3) Výše odměny neuvolněného člena zastupitelstva obce za měsíc v případě výkonu více funkcí nebo při plnění speciálních úkolů	35
4) Pracovní volno neuvolněného člena zastupitelstva obce k výkonu funkce a náhrada za ztrátu na výdělku podnikajících neuvolněných členů zastupitelstev obcí	40
V. POSKYTOVÁNÍ ODMĚNY VE SPECIÁLNÍCH SITUACÍCH A PO VOLBÁCH	43
1) Dlouhodobé zastupování starosty v době jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy nevykonává funkci	45
2) Odměňování mezi konáním voleb do zastupitelstva obce a zvolením nových obecních orgánů	47
VI. MIMOŘÁDNÉ ODMĚNY, DARY	49
1) Mimořádné odměny – možnosti a podmínky jejich přiznání	49
2) Dary – možnosti poskytnutí daru členovi zastupitelstva obce	56
VII. ODCHODNÉ	57
VIII. DOVOLENÁ	66
1) Charakteristika právní úpravy	67

2) Výše nároku na dovolenou a způsob jejího čerpání	67
3) Problematika nevyčerpané dovolené	68
IX. SPLATNOST A VÝPLATA ODMĚN, POSKYTOVÁNÍ DALŠÍCH PENĚŽITÝCH PLNĚNÍ, CESTOVNÍCH NÁHRAD A JINÉ	73
1) Rozsah aplikace obecné právní úpravy zákoníku práce	74
2) Splatnost a výplata odměny	78
3) Další možná plnění členům zastupitelstva obce v souvislosti s výkonem funkce	81
4) Právní úprava daně z příjmu a jiných zákonných srážek dle zvláštních zákonů	84
5) Odměňování členů výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce, kteří nejsou členy zastupitelstva obce	89
PŘÍLOHA	91

ÚVODNÍ SLOVO

Dostává se Vám do rukou aktualizované metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků, které pro Vás připravil odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra k oblasti odměňování členů zastupitelstev. Jedná se o nedílnou součást řady metodických doporučení, která by měla přispět ke zvýšení míry informovanosti územních samosprávných celků. Obsažené informace jsou cíleny na pomoc územním samosprávným celkům, a to především v problematikách spadajících do tzv. samostatné působnosti. Tematická zaměření jednotlivých metodických doporučení jsou vybírána na základě podnětů a dotazů, se kterými se odbor veřejné správy, dozoru a kontroly setkává nejčastěji. V případě změny právních výkladů v souvislosti s přijetím nových zákonů jsou metodické pomůcky průběžně aktualizovány.

Metodické doporučení již reflektuje a zohledňuje dotazy obcí a krajů k praktické aplikaci nového systému odměňování členů zastupitelstev účinného od 1. ledna 2018, který vyplývá ze zákona č. 99/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

S účinností od 1. ledna 2019 bylo také již změněno nařízení vlády č. 318/2017 Sb., o výši odměn členů zastupitelstev územních samosprávných celků, a to nařízením vlády č. 202/2018 Sb., kterým došlo k navýšení odměn členů zastupitelstev územních samosprávných celků. Rovněž tato změna je v metodice zachycena. Doporučujeme sledovat další možné legislativní změny v této oblasti.

Praha, duben 2019

JUDr. PhDr. Petr Mlsna, Ph.D.
náměstek ministra vnitra pro řízení sekce
legislativy, státní správy a územní samosprávy

ÚVOD

Toto aktualizované vydání souboru metodických doporučení je zaměřeno na výklad problematiky poskytování odměn členům zastupitelstev územních samosprávných celků, přičemž vychází zejména z praktických poznatků a zkušeností obcí a měst. Je komplexním průvodcem právní úpravou jak samotného „odměňování“ členů zastupitelstev, tak pravidel pro poskytování dalších souvisejících nároků a peněžitých plnění členům zastupitelstev a fyzickým osobám vykonávajícím veřejné funkce.

Příručka je přehledně uspořádána do jednotlivých tematicky ucelených částí, k těmto částem je uvedena rovněž citace související zákonné úpravy, se kterou je nutné se seznámit a v souladu s ní postupovat. Související metodická doporučení, která, na rozdíl od platné právní úpravy, nejsou právně závazná, jsou uspořádána převážně formou dotazů a odpovědí, případně konkrétních příkladů (číslovaných jednou souvislou řadou s označením ?/xx).

Následující text metodického doporučení se věnuje zejména problematice právních poměrů a odměňování členů zastupitelstev obcí, obdobně však platí i pro členy zastupitelstev krajů a hlavního města Prahy.

Kontakty:

- K výkladu zákona o obcích, zákona o krajích a zákona o hlavním městě Praze: Ministerstvo vnitra, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly (sekretariát), tel. 974 816 411, e-mail: odbordk@mvcr.cz;
- K výkladu zákonů o volbách (otázky spojené se vznikem a zánikem mandátu, nástupem náhradníků na uprázdněný mandát, neslučitelností funkcí): Ministerstvo vnitra, odbor voleb (sekretariát), tel. 974 817 382, e-mail: volby@mvcr.cz
- K výkladu právní úpravy daně z příjmu: Ministerstvo financí, Odbor 15 – příjmové daně; Generální finanční ředitelství
- K výkladu zákoníku práce a právní úpravy nemocenského, důchodového a sociálního pojištění: Ministerstvo práce a sociálních věcí, odbor pracovněprávní legislativy, odbor sociálního pojištění
- K výkladu právní úpravy na úseku veřejného zdravotního pojištění: Ministerstvo zdravotnictví, odbor dohledu nad zdravotním pojištěním

Seznam použitých právních předpisů:

zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o obcích“;

zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o krajích“;

zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o HMP“;

zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o volbách do zastupitelstev obcí“;

zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o volbách do zastupitelstev krajů“;

zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákoník práce“;

zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „občanský soudní řád“;

zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „exekuční řád“;

zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o evidenci obyvatel“;

zákon č. 187/2000 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o nemocenském pojištění“;

zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o daních z příjmů“;

zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o důchodovém pojištění“;

zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o matrikách“;

zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o pobytu cizinců na území ČR“;

zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů“;

zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o živnostenském podnikání“;

zákon č. 256/2001 Sb., o pohřbnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o pohřbnictví“;

nařízení vlády č. 318/2017 Sb., o výši odměn členů zastupitelstev územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů, dále též „nařízení vlády č. 318/2017 Sb.“;

výraz „územní samosprávný celek“ je dále též nahrazen zkratkou „ÚSC“.

Metodické doporučení bylo zpracováno dle právního stavu k 1. lednu 2019 (resp. je zohledněna i novela upravující tzv. karenční dobu od 1. července 2019). Praktické příklady a výpočty jsou tak uváděny dle stavu k 1. lednu 2019. S ohledem na možnou legislativní změnu zejména nařízení vlády č. 318/2017 Sb., kterým se stanoví výše odměn členům zastupitelstev, proto doporučujeme sledovat aktuální vývoj a případnou novelizaci pak v příkladech a výpočtech pro dané období zohlednit.

I. PRÁVNÍ VZTAH ČLENA ZASTUPITELSTVA K OBCI

Související právní úprava

Zákon o obcích:

§ 70

- (1) *Funkce člena zastupitelstva obce je veřejnou funkcí.*
(2) *Člen zastupitelstva obce nesmí být pro výkon své funkce zkrácen na právech vyplývajících z jeho pracovního poměru nebo jiného obdobného právního vztahu.*

§ 71

- (1) *Funkci člena zastupitelstva obce vykonávají*
a) *členové zastupitelstva obce zvolení do funkcí, jež zastupitelstvo obce určilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni, (dále jen „uvolněný člen zastupitelstva obce“),*
b) *ostatní členové zastupitelstva obce (dále jen „neuvolněný člen zastupitelstva obce“).*

§ 84

- (2) *Zastupitelstvu obce je vyhrazeno*
b) *schvalovat rozpočet obce, závěrečný účet obce a účetní závěrku obce sestavenou k rozvahovému dni,*
c) *zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce,*
[...]
k) *určovat funkce, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni,*
l) *zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce,*
m) *volit z řad členů zastupitelstva obce starostu, místostarosty a další členy rady obce (radní) a odvolávat je z funkce, stanovit počet členů rady obce,*
n) *stanovit výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce,*
o) *stanovit paušální částku náhrady výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce podle § 71 odst. 3, rozhodovat o mimořádných odměnách podle § 76, o plněních pro členy zastupitelstva obce podle § 80 a o poskytnutí náhrady za nevyčerpanou dovolenou uvolněným členům zastupitelstva obce podle § 81a odst. 6,*
p) *vyslovovat souhlas se vznikem pracovněprávního vztahu mezi obcí a členem zastupitelstva obce,*
[...]
u) *stanovit pravidla pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva obce,*

v) rozhodovat o peněžitých plněních poskytovaných fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva obce, za výkon funkce členů výborů, komisí a zvláštních orgánů obce,

Poznámka: V zákoně o krajích (srov. § 35 odst. 2) a v zákoně o HMP (srov. § 59 odst. 2 a § 89 odst. 1.) je právní úprava analogická.

?/1 Jaký je právní vztah zastupitele k obci?

„Funkce člena zastupitelstva obce je **veřejnou funkcí**“, což vyplývá ze zákona o obcích i ze zákoníku práce (srov. § 201 zákoníku práce).

?/2 Lze funkci člena zastupitelstva obce vykonávat v rámci pracovněprávního vztahu s obcí?

Nelze. V důsledku toho, že je funkce člena zastupitelstva obce veřejnou funkcí, **nemůže být vykonávána v pracovním či jiném obdobném poměru** a členovi zastupitelstva obce z titulu vykonávané funkce nevzniká pracovní ani jiný obdobný poměr k obci.

Právní poměry členů zastupitelstva obce se nepojí s takovými instituty, které jsou právě pro pracovněprávní vztahy a závislou práci typické, např. pracovní smlouva či dohoda uzavíraná na soukromoprávní bázi mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, **pracovní doba**, stanovená týdenní pracovní doba, rozvržení pracovní doby zaměstnavatelem, **sjednaná kratší pracovní doba na částečný úvazek**, překážky v práci na straně zaměstnance či zaměstnavatele s výjimkou právě jen překážek v práci z důvodu výkonu veřejné funkce.

Výkon funkce člena zastupitelstva se proto nepojí s pracovní dobou 40 hodin týdně, rozvrženou na 5 pracovních dní (pondělí až pátek), jak je obvyklé u zaměstnanců obcí zařazených do obecního úřadu, nýbrž se **počítá na kalendářní dny** (včetně sobot, nedělí a svátků). Nelze tedy ani hovořit o výkonu funkce na poloviční úvazek, nelze hovořit o vztazích nadřízenosti a podřízenosti, jak je chápe zákoník práce, a to ani mezi starostou a ostatními členy zastupitelstva obce, mezi předsedou výboru zastupitelstva obce a členem výboru zastupitelstva obce apod.

⊖ V rozporu se zákonem by byl pracovněprávní vztah, jehož předmětem by byl např. výkon funkce předsedy finančního výboru nebo předsedy přestupkové komise apod.

⊖ Funkci člena zastupitelstva obce nelze vykonávat na zkrácený nebo částečný „úvazek“.

?/3 Může být člen zastupitelstva obce v pracovněprávním vztahu s obcí?

Ano, může. Žádný právní předpis obecně nevyklučuje uzavírání pracovního poměru nebo dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr se členy zastupitelstva obce. **Předmětem pracovněprávního vztahu mezi členem zastupitelstva a obcí nesmí být výkon činností, které jsou součástí (spadají do) výkonu funkce člena zastupitelstva obce.** Zákon nestanoví, co vše je konkrétně výkonem funkce člena zastupitelstva obce. Bude jím minimálně vždy plnění práv a povinností členů zastupitelstva obce, které jim ukládá právní předpis, a dále ty činnosti, kterými byli pověřeni zastupitelstvem obce. **Se vznikem pracovněprávního vztahu** (tj. nejen pracovní poměr, ale i dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti) **mezi obcí a členem zastupitelstva obce musí vyslovit souhlas zastupitelstvo obce.**

- ☺ Předmětem takového vztahu mohou být typicky úklidové práce, manuální práce, účetnictví apod.
- ☺ Zastupitelstvo vyslovuje souhlas se **vznikem** pracovněprávního vztahu mezi obcí a členem zastupitelstva. Nemusí však již odsouhlasovat samotnou pracovní smlouvu, dohodu o provedení práce či pracovní činnosti. Nemusí také odsouhlasovat případné změny či doplnění pracovní smlouvy apod.
- ☺ Nově vzniklá zastupitelstva také nemusí znovu odsouhlasovat dříve odsouhlasené a pokračující pracovněprávní vztahy.

?/4 Je možné do budoucna schválit obecné usnesení ve smyslu: „Zastupitelstvo projednalo a schvaluje možnost vzniku pracovněprávního vztahu mezi obcí a členem zastupitelstva obce“, které by se vztahovalo na všechny budoucí uzavřené pracovněprávní vztahy mezi obcí a členem zastupitelstva obce?

Není. Lze jednoznačně dovodit, že zastupitelstvo obce vyslovuje souhlas se vznikem **konkrétního pracovněprávního vztahu** s konkrétním obsahem. Navrhované znění „obecného“ usnesení by neodpovídalo obsahu vyhrazené působnosti zastupitelstva obce vyslovovat souhlas se vznikem pracovněprávního vztahu mezi obcí a členem zastupitelstva obce; šlo by v podstatě jen o jakési připuštění něčeho, co připouští zákon sám, tedy že taková možnost tady je.

II. ZÁKLADNÍ PRAVIDLA ODMĚŇOVÁNÍ ZASTUPITELŮ

?/5 Jaké jsou základní principy odměňování členů zastupitelstva obce?

Odměna je **pro členy zastupitelstva obce základní odměnou za výkon funkce. Je poskytována měsíčně.**

K jejímu určení je třeba zohlednit dvě základní kritéria:

- a) **zda je odměna poskytována uvolněnému nebo neuvolněnému členu zastupitelstva obce,**
- b) **do jaké velikostní kategorie ÚSC je obec zařazena.**

Konkrétní výše odměn poskytovaných uvolněným členům zastupitelstva obce za měsíc a maximální výše odměn poskytovaných neuvolněným členům zastupitelstva obce za měsíc je pro období od 1. ledna 2018 upravena v **nařízení vlády č. 318/2017 Sb., o výši odměn členů zastupitelstev územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů.** S ohledem na pravidelnou novelizaci je vždy třeba sledovat aktuální znění nařízení vlády.

Uvedené nařízení vlády stanovuje výši odměn v příloze, a to v členění:

- ⇒ (do řádků) podle celkem **15 velikostních kategorií ÚSC** a současně
- ⇒ (do sloupců) **podle druhu uvolněných a neuvolněných funkcí**, které členové zastupitelstev ÚSC obvykle zastávají; k tomu účelu byly rozděleny takto:

Uvolnění členové zastupitelstva		Neuvolnění členové zastupitelstva	
sloupec číslo	funkce	sloupec číslo	funkce
1	starosta, primátor	5	starosta, primátor
2	místostarosta, náměstek primátora	6	místostarosta, náměstek primátora, náměstek hejtmána
3	člen rady, neuvedený ve sl. 1 a 2, tj. pokud nejde o starostu, místostarostu, primátora a náměstka primátora (někdy se označuje jako „radní“)	7	člen rady, neuvedený ve sl. 5 a 6, tj. pokud nejde o starostu, místostarostu, primátora a náměstka primátora (tzv. radní)

4	ostatní uvolnění neuvedení ve sl. 1, 2 a 3, tj. uvolnění předsedové výborů zastupitelstva nebo komisí rady, předsedové zvláštních orgánů, ale též tzv. uvolnění členové zastupitelstva „bez portfeje“, kteří jsou uvolněni k výkonu jim speciálně stanoveným úkolům (např. pro správu projektů financovaných z evropských fondů)	8	předseda výboru zastupitelstva, předseda komise rady, předseda zvláštního orgánu
		9	člen výboru zastupitelstva, člen komise rady, člen zvláštního orgánu
		10	ostatní neuvolnění neuvedení ve sl. 5 až 9, tj. de facto neuvolnění členové zastupitelstva bez dalších funkcí

?/6 Kdo je uvolněným a kdo neuvolněným členem zastupitelstva obce?

Uvolněným členem zastupitelstva obce je ten člen zastupitelstva obce, který **byl zvolen do funkce, u níž zastupitelstvo obce určilo, že pro ni budou členové zastupitelstva obce uvolněni.**

Ostatní členové zastupitelstva obce, kteří zastávají funkce, jež zastupitelstvo obce jako uvolněné neurčilo, jsou tzv. **neuvolnění členové zastupitelstva obce.**

Je výhradně v pravomoci zastupitelstva obce určit, zda budou pro některé funkce členové zastupitelstva obce uvolněni a kolik takových funkcí bude (blíže k rozdílům mezi uvolněným a neuvolněným členem zastupitelstva obce dále v kapitolách č. III a č. IV).

?/7 Lze v průběhu volebního období změnit charakter konkrétní funkce z uvolněné na neuvolněnou a naopak?

Ano, lze. Zastupitelstvo obce může kdykoliv v průběhu funkčního období změnit charakter funkce, a to bez ohledu na to, zda je funkce obsazená či neobsazená konkrétním členem zastupitelstva.

?/8 Musí být všem členům zastupitelstva obce poskytnuta nějaká odměna?

Nemusí. Obec **musí** vždy vyplácet měsíční odměnu všem **uvolněným členům zastupitelstva obce a neuvolněnému starostovi obce.** Ostatní **neuvolnění členové zastupitelstva** mají nárok na odměnu až ode dne stanoveného zastupitelstvem obce, pokud rozhodlo o tom, že těmto neuvolněným členům zastupitelstva budou odměny náležet, a stanovilo jejich výši.

?/9 Který orgán obce je příslušný rozhodovat v otázkách týkajících se odměňování členů jejího zastupitelstva?

Výhradně zastupitelstvo obce rozhoduje o plněních poskytovaných členům zastupitelstev obcí v souvislosti s výkonem funkce zastupitele.

Zastupitelstvo rozhoduje o tom, které funkce budou vykonávány jako uvolněné, určuje výši odměn neuvolněných členů zastupitelstva obce, rozhoduje o poskytování příspěvků členům zastupitelstva obce dle § 80 zákona o obcích a vyjadřuje také souhlas se vznikem pracovněprávního vztahu (pracovního poměru, dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr) mezi obcí a členem zastupitelstva.

Zastupitelstvo obce tak svým rozhodováním zásadně ovlivní množství finančních výdajů, které se v jednotlivých obcích pojí s odměňováním jejich členů.

?/10 Jak výši odměny ovlivní velikost obce a jak se stanová rozhodný počet obyvatel obce? Počítají se do rozhodného počtu obyvatel také cizinci?

Počet obyvatel je pro stanovení výše odměny **rozhodujícím faktorem**. Zákony o územních samosprávných celcích stanovují tzv. **velikostní kategorie ÚSC**, z nichž 11 je určeno obcím, 3 krajům a 1 hlavnímu městu Praze (1. velikostní kategorie obcí zahrnuje obce do 300 obyvatel, 2. velikostní kategorie obce od 301 do 600 obyvatel atd.).

Pro zařazení obce do příslušné velikostní kategorie je rozhodný počet obyvatel obce, kteří byli hlášeni v obci k trvalému pobytu **k 1. lednu kalendářního roku v roce voleb, a to po celé funkční období** (Pozn. v případě komunálních voleb v roce 2018 je tedy rozhodný počet obyvatel k 1. lednu 2018).

Do rozhodného počtu obyvatel se započítávají **také cizinci, ale pouze ti, kteří jsou v obci hlášeni k trvalému pobytu**.

?/11 Má vliv na zařazení obce do velikostní kategorie změna počtu obyvatel v průběhu funkčního období?

Změna počtu obyvatel v průběhu funkčního období může mít vliv na zařazení obce do velikostní kategorie. Obecně je pro zařazení obce do velikostní kategorie po celé funkční období určující počet obyvatel obce, kteří byli hlášeni v obci k trvalému pobytu k 1. lednu kalendářního roku v roce konání voleb. **Jedinou výjimkou** je situace, kdy se počet obyvatel v průběhu volebního období změní tak, že:

- počet obyvatel se v průběhu funkčního období oproti původnímu počtu změní (vzroste či se sníží) o více než 20 %**,

b) nový počet obyvatel řadí obec do **nové velikostní kategorie** obcí.

Tyto podmínky musí být splněny současně.

V takovém případě se obec pro stanovení výše odměn členů zastupitelstva obce **od následujícího kalendářního roku** řadí do nové velikostní kategorie.

?/12 Z jakých zdrojů lze vycházet při zjišťování počtu obyvatel?

Zákon o obcích v poznámce pod čarou předpokládá čerpání údajů z **Cizineckého informačního systému (CIS) a Informačního systému evidence obyvatel (ISEO)**.

Pokud obce nemají možnost tyto údaje získat z uvedených systémů, údaje o počtech obyvatel jsou rovněž dostupné na internetových stránkách Ministerstva vnitra, v sekci Informační servis – Statistiky (viz www.mvcr.cz/clanek/statistiky-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx), na nichž jsou každoročně zveřejňovány **informativní počty** občanů ČR a cizinců v jednotlivých obcích k 1. lednu příslušného kalendářního roku.

V této souvislosti upozorňujeme, že Ministerstvo vnitra zásadně **nedoporučuje** použití údajů o počtu obyvatel zveřejněných **Českým statistickým úřadem** pro účely stanovení odměny za výkon funkce členům zastupitelstev obcí. Jejich využití by mohlo vést ke stanovení odměny v rozporu se zákonem, např. v důsledku započtení vyššího počtu cizinců. Údaje o počtu obyvatel v jednotlivých obcích, které zveřejňuje Český statistický úřad, představují statistický demografický ukazatel bez přímé vazby na evidenci (registr) obyvatel, kdy tyto údaje zahrnují mj. také cizince s vízy nad 90 dnů, cizince s přiznaným azylem, občany zemí EU s přechodným pobytem na území ČR a občany třetích zemí s dlouhodobým pobytem.

?/13 Jak se částky poskytovaných odměn zaokrouhlují?

Zásada zaokrouhlování: Vždy **na celé koruny nahoru**.

?/14 Jak vypočítat příslušnou část odměny, pokud člen zastupitelstva obce nevykonává funkci po celý měsíc (např. je zvolen do funkce v průběhu měsíce, v průběhu měsíce se funkce vzdá, po část měsíce nevykonával funkci z důvodu nemoci apod.)?

Pokud člen zastupitelstva obce nevykonával funkci po celý kalendářní měsíc, bude mu za tento měsíc náležet odměna vždy ve výši **násobku 1/30** (jedné třetiny) **jeho odměny a počtu kalendářních dnů**, po které v daném měsíci

funkci vykonával (bez rozdílu, zda se jedná o měsíc, který má 31, 30 nebo jen 28 kalendářních dní).

?? Příklad (doplňující dotaz)

Zastupitelstvo obce stanovilo odměnu neuvolněnému starostovi ve výši 20 000 Kč. Starosta se 10. února na zasedání zastupitelstva obce vzdal mandátu. V měsíci únoru tak vykonával funkci 10 dní. Jaká bude jeho odměna za měsíc únor?

1/30 z měsíční odměny 20 000 Kč činí 666,67 Kč. Starosta v únoru vykonával funkci 10 kalendářních dní, poměrná část jeho odměny za měsíc únor by tak činila **6 667 Kč** (666,67 * 10).

III. ODMĚŇOVÁNÍ UVOLNĚNÝCH ČLENŮ ZASTUPITELSTEV OBCÍ ZA VÝKON FUNKCE

Související právní úprava

Zákon o obcích:

§ 72

- (1) *Uvolněnému členovi zastupitelstva obce poskytuje obec za výkon funkce odměnu. Odměna se poskytuje ode dne zvolení do funkce, již zastupitelstvo obce určilo jako funkci, pro kterou budou členové zastupitelstva obce uvolněni, nejdříve však ode dne, od kterého ji zastupitelstvo obce jako takovou funkci určilo.*
- (5) *Odměna se členovi zastupitelstva obce poskytuje měsíčně. Pokud člen zastupitelstva obce vykonával funkci jen po část měsíce, náleží mu za tento měsíc odměna ve výši násobku jedné třetiny jeho odměny a počtu kalendářních dnů, po které funkci v daném měsíci vykonával.*
- (6) *Nevykonává-li uvolněný člen zastupitelstva obce funkci z důvodu dočasné pracovní neschopnosti, nařízené karantény, těhotenství a mateřství, péče o dítě do 4 let věku anebo ošetřování člena domácnosti nebo péče o něj, odměna mu nenáleží, nestanoví-li tento zákon jinak.*
- (7) *Uvolněnému členovi zastupitelstva obce za každý kalendářní den od čtvrtého do čtrnáctého kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti nebo od prvního do čtrnáctého kalendářního dne karantény náleží odměna ve výši 60 % jedné třetiny odměny. Pro účely stanovení výše odměny ve snížené výši podle věty první se jedna třetina odměny upraví obdobným způsobem, jakým se upravuje denní vyměřovací základ pro stanovení nemocenského z nemocenského pojištění. Pozn.: Ustanovení v tomto znění platí jen do 30. června 2019.*

Od 1. července 2019 platí:

Uvolněnému členovi zastupitelstva obce za každý kalendářní den od prvního do čtrnáctého kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény náleží odměna ve výši 60 % jedné třetiny odměny. Pro účely stanovení výše odměny ve snížené výši podle věty první se jedna třetina odměny upraví obdobným způsobem, jakým se upravuje denní vyměřovací základ pro stanovení nemocenského z nemocenského pojištění.

K tomu přechodné ustanovení:

Odměna v době dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény člena zastupitelstva obce, která vznikla před účinností tohoto zákona a trvá za jeho účinnosti, se řídí podle dosavadních právních předpisů. (viz čl. XII části sedmé zákona č. 32/2019 Sb.)

(8) Odměna stanovená podle odstavce 7 se snižuje o 50 %, pokud se nemocenské podle právních předpisů o nemocenském pojištění snižuje na polovinu. Odměna ve snížené výši stanovená podle odstavce 7 a podle věty první za jednotlivý kalendářní den se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

§ 73

(4) Při určení výše odměny člena zastupitelstva obce se vychází z počtu obyvatel obce, kteří byli hlášeni v obci k trvalému pobytu k 1. lednu kalendářního roku, ve kterém se konaly volby do zastupitelstva obce.

(5) Změní-li se v průběhu volebního období zastupitelstva obce počet obyvatel obce o více než 20 % tak, že dojde ke změně zařazení obce ve velikostní kategorii obcí podle přílohy k tomuto zákonu, náleží od 1. ledna následujícího kalendářního roku

a) uvolněnému členovi zastupitelstva obce odměna ve výši odpovídající velikostní kategorii obce,

b) neuvolněnému členovi zastupitelstva obce dosavadní odměna, pokud nepřesahuje maximální výši odměny pro příslušnou velikostní kategorii obce, jinak mu přísluší odměna v maximální výši.

§ 74

(2) V případě souběhu výkonu více funkcí náleží uvolněnému členovi zastupitelstva obce odměna za tu z jeho funkcí, za kterou náleží nejvyšší odměna.

1) Stanovení, obsah a výše odměny uvolněného člena zastupitelstva obce

?/15 Kdo uvolněným členům zastupitelstva obce odměnu stanovuje, v jaké výši má být? Od kdy a do kdy odměna náleží?

Zastupitelstvo obce o výši odměn uvolněných členů nerozhoduje. Odměna je **uvolněným členům** zastupitelstva obce **poskytována ze zákona** (je nároková), přičemž obec je **povinna** uvolněnému členovi zastupitelstva obce odměnu měsíčně vyplácet z prostředků obce.

Její **konkrétní výši stanoví ve své příloze nařízení vlády č. 318/2017 Sb. (od 1. ledna 2019 ve znění nařízení vlády č. 202/2018 Sb.)**, a to v částce, která odpovídá zastávané funkci a velikostní kategorii obce. Nicméně zastupitelstvo obce výši odměny nepřímo determinuje určením funkcí, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni, a tím, že dotyčné členy zastupitelstva do těchto funkcí zvolí.

☺ S ohledem na pravidelnou novelizaci nařízení vlády č. 318/2017 Sb. je třeba sledovat aktuální právní úpravu. Výše odměn uvolněných členů zastupitelstev se mění vždy „automaticky“ se změnou příslušného nařízení vlády.

Odměna uvolněnému členovi zastupitelstva obce **náleží ode dne, kdy byl do „uvolněné“ funkce zvolen**. Jen v případě, že konkrétní člen zastupitelstva vykonává funkci už jako neuvolněný, např. starosta, a později zastupitelstvo obce změní charakter jím už zastávané funkce z neuvolněné na uvolněnou, pak bude náležet odměna za výkon funkce uvolněného starosty až ode dne, ke kterému zastupitelstvo obce změnilo charakter funkce starosty z neuvolněné na uvolněnou.

Jelikož jde o odměnu za výkon příslušné funkce, odměna **přestane náležet ode dne** následujícího poté, co dotyčný výkon příslušné funkce ukončil (např. proto, že byl z funkce odvolán, funkce se vzdal, vzdal se celého mandátu člena zastupitelstva obce, nebo se tato funkce z rozhodnutí zastupitelstva obce změnila na neuvolněnou bez stanovení odměny).

☹ Zastupitelstvo obce nemůže svým rozhodnutím odložit výplatu odměny uvolněného člena zastupitelstva obce, například tak, že by mu měla být odměna poskytována až od 1. dne následujícího měsíce po zvolení do této funkce. Odměna mu náleží ode dne zvolení do funkce, respektive určení funkce jako uvolněné. Zastupitelstvo však může rozhodnout, že konkrétní funkce bude jako uvolněná vykonávána až od 1. dne následujícího měsíce, v takovém případě by náležela také odměna za tuto funkci až od tohoto dne.

?? Příklad (doplňující dotaz)

1) **Jaká bude k 1. lednu 2019 výše odměny uvolněného starosty v obci s počtem 999 trvale bydlících obyvatel (údaj k 1. lednu 2018)?**

Částku odměny, která náleží uvolněnému starostovi obce, je nutné vyhledat v příloze nařízení vlády č. 318/2017 Sb., a to **v řádku 3. velikostní kategorie obcí** (od 601 do 1000 obyvatel) a současně **ve sl. 1** určeném pro starostu. Zjistíme tak, že jeho odměna bude činit 49 169 Kč.

2) **Jaká bude k 1. lednu 2019 výše odměny uvolněného předsedy výboru zastupitelstva v územně nečleněném statutárním městě s počtem 45 093 trvale bydlících obyvatel (údaj k 1. lednu 2018)?**

Částku odměny, která náleží uvolněnému předsedovi výboru zastupitelstva města, je nutné opět vyhledat v příloze nařízení vlády č. 318/2017 Sb., a to **v řádku 9. velikostní kategorie obcí** (města od 50 001 do 100 000 obyvatel a územně nečleněná statutární města) a současně **ve sl. 4** určeném pro uvolněného člena zastupitelstva neuvedeného ve sl. 1 až 3. Zjistíme tak, že jeho odměna bude činit 57 495 Kč.

?/16 Liší se výše odměn uvolněných členů zastupitelstva ve stejné velkých obcích, ale s různým rozsahem přenesené působnosti (v obci se stavebním nebo matričním úřadem, II. a III. typu)?

Neliší. Zajišťování přeneseného výkonu státní správy nemá vliv na výši odměn uvolněných členů zastupitelstva.

?/17 Jak je uvolněný člen zastupitelstva obce odměňován, pokud souběžně vykonává více funkcí?

V případě, že bude uvolněný člen zastupitelstva zvolen do více funkcí souběžně, bude mu náležet **odměna jen za jednu z nich** – a to za tu, **za kterou náleží nejvyšší odměna.**

?/18 Má uvolněný člena zastupitelstva obce nárok na určitou náhradu za ztrátu na výděлку v porovnání se svými obvyklými příjmy před uvolněním k výkonu funkce?

Nemá. Nárok na náhradu za ztrátu na výděлку v souvislosti s výkonem funkce řeší zákon výlučně jen pro neuvolněné členy zastupitelstva, kteří však oproti uvolněným členům zastupitelstva obce nemají nárok na odměnu přímo ze zákona – ta jim je poskytována výlučně jen z rozhodnutí zastupitelstva obce (s výjimkou v případě neuvolněného starosty, viz dále kapitola č. IV).

2) Krácení odměny

?/19 Jak se projeví ve výši odměny uvolněného člena zastupitelstva obce, pokud funkci nevykonává z důvodu „osobních překážek výkonu funkce“ (dočasná pracovní neschopnosti, péče o dítě apod.)?

Odměna mu po tu dobu nenáleží, pokud zákon nestanoví jinak. Důležitými osobními překážkami jsou **dočasná pracovní neschopnost, nařízená karanténa, těhotenství a mateřství, péče o dítě do 4 let věku anebo ošetřování člena domácnosti nebo péče o něj.** Uvolnění členové zastupitelstva jsou z titulu své funkce nemocensky pojištěni.

?/20 Může uvolněný člen zastupitelstva obce čerpat z osobních důvodů neplacené volno?

Nemůže. Vzhledem k tomu, že jde o výkon veřejné funkce, **zákon nepředpokládá, že by uvolněný člen zastupitelstva obce nevykonával funkci z jiných osobních důvodů, které zákon nevyjmenovává,** byť i formou krátkodobého či dlouhodobého neplaceného volna. Krátkodobé volno k zařízení osobních věcí (krátkodobá návštěva lékaře, pohřeb blízké osoby apod.) může uvolněný člen

zastupitelstva čerpat v rámci organizace svých funkčních povinností, potažmo doby odpočinku a osobního volna. Proto se mu **odměna za výkon funkce v takovém případě nekrátí.**

?/21 Může obec krátit odměnu uvolněného člena zastupitelstva s odůvodněním neuspokojivou kvalitou výkonu funkce, z důvodu stížností na něj apod.?

Nemůže. Výše odměn uvolněných členů zastupitelstev je pevně stanovena nařízením vlády č. 318/2017 Sb.

?/22 Jak bude uvolněný člen zastupitelstva obce placen po dobu dočasně pracovní neschopnosti nebo karantény?

Na úvod je nutné upozornit, že stejně tak jako u zaměstnanců v pracovním poměru a ostatních nemocensky pojištěných zaměstnanců, také u uvolněných členů zastupitelstev územních samosprávných celků dochází **od 1. července 2019 k podstatné změně v placení doby nemoci** (dočasně pracovní neschopnosti, dále též „DNP“) – dochází ke zrušení tzv. karenční doby, což znamená, že zatímco dle právní úpravy platné do 30. června 2019 byly první 3 dny DPN neplacené, onemocní-li uvolněný člena zastupitelstva obce po 1. červenci 2019, už bude pobírat příslušnou odměnu (tj. redukovanou odměnu dle ustanovení § 71 odst. 7, resp. 8 zákona o obcích) hned od 1. dne DPN.

☺ Sledujte prosím aktuální právní úpravu v této oblasti, může docházet ke změnám.

Dále uvádíme postup pro období po **1. červenci 2019.**

Odměňování uvolněných členů zastupitelstva obce po dobu 1. až 14. dne dočasně pracovní neschopnosti nebo karantény se odvíjí od následující právní úpravy.

a) ustanovení § 72 odst. 7 a 8 zákona o obcích - obec poskytuje svým uvolněným členům zastupitelstva po dobu dočasně pracovní neschopnosti **jen odměnu ve snížené výši;**

Podle uvedených ustanovení zákona o obcích se snížená **výše odměny na 1 obcí placený kalendářní den dočasně pracovní neschopnosti stanoví následujícím postupem:**

1. vypočte se 1/30 odměny, která by dotčenému uvolněnému členu zastupitelstva obce náležela za výkon funkce,
2. zjištěná hodnota jedné třicetiny dle bodu 1 se „*upraví obdobným způsobem, jakým se upravuje denní vyměřovací základ pro stanovení nemocenského z nemocenského pojištění*“ [viz dále uvedené body b) a c)],

3. stanoví se výsledná částka snížené odměny na 1 placený den dočasně pracovní neschopnosti tak, že bude činit 60 % z hodnoty redukované 1/30 (viz výše bod 2),
4. pokud by šlo o dočasnou pracovní neschopnost pojící se s osobním zaviněním ve smyslu § 31 zákona o nemocenském pojištění, tj. příslušná osoba by si ji přivodila účastí ve rvačce, v důsledku opilosti či užívání narkotik nebo v souvislosti se spácháním úmyslného trestného činu nebo přestupku, částka zjištěná dle bodu 3 se dále krátí o 50 %, tj. snižuje na polovinu,
5. výsledná částka snížené odměny na 1 kalendářní den se zaokrouhluje na celé koruny nahoru;

b) zákon o nemocenském pojištění - při redukcí 1/30 dle shora uvedeného bodu č. 2 se postupuje podle § 21 odst. 1 písm. a) a odst. 2 zákona o nemocenském pojištění tak, že se příslušná 1/30 měsíční odměny dotčeného uvolněného člena zastupitelstva obce dále rozdělí na 3 redukční hranice, jejichž výši na příslušný kalendářní rok vyhláshuje Ministerstvo práce a sociálních věcí sdělením ve Sbírce zákonů, a výsledně pokrátí následujícím způsobem:

„do částky první redukční hranice se počítá 90 %,

z částky nad první redukční hranicí do druhé redukční hranice se počítá 60 %,

z částky nad druhou redukční hranicí do třetí redukční hranice se počítá 30 %

a k částce nad třetí redukční hranicí se nepřihlíží“;

c) sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí, kterými se vyhláshuje „pro účely nemocenského pojištění výše redukčních hranic pro úpravu denního vyměřovacího základu platných v roce ....“

Poznámka:

Naposledy byly vyhlásheny redukční hranice na rok 2019 sdělením MPSV č. 237/2018 Sb., a to 1. redukční hranice na úrovni 1 090 Kč, 2. redukční hranice na úrovni 1 635 Kč a třetí redukční hranice na úrovni 3 270 Kč.

?? Příklad (doplňující dotaz)

*Uvolněný starosta obce s měsíční odměnou 39 054 Kč bude dočasně práce neschopný od 5. do 25. července 2019. **Jak se vypočte jeho výsledná měsíční odměna za měsíc červenec 2019?***

1. Funkci vykonával ve dnech 1. až 4. července a od 26. do 31. července, tj. celkem 10 kalendářních dní. Za ty mu bude náležet plná odměna ve výši 13 018 Kč (10*jedna třicetina jeho měsíční odměny, přičemž zmíněná **1/30 činí 1 301,8 Kč**).
2. Za 1. až 14. den nemoci, tj. za všech 14 kalendářních dní (od 5. do 18. července) mu náleží snížená odměna dle § 72 odst. 7 a 8 zákona o obcích v celkové

částce **9 310 Kč za 14 dní** ($=665 \cdot 14$). Částka na den ve výši 665 Kč se stanovila **na úrovni 60% z redukované 1/30** (tj. na úrovni 60% z redukované částky 1301,80 Kč) **způsobem stanoveným v zákoně o nemocenském pojištění**, tj. stanovila se podle vzorce $[(1090 \cdot 0,9) + (211,80 \cdot 0,6)] \cdot 0,6 = 664,85$, což se zaokrouhluje na celé koruny nahoru, tj. na 665 Kč.

- Po zbývajících dnech pracovní neschopnosti (od 15. dne do ukončení pracovní neschopnosti), tj. v daném případě od 19. do 25. července (po dobu 7 kalendářních dní) půjde o režim dávek nemocenského pojištění v působnosti místně příslušné okresní správy sociálního zabezpečení.

?? Příklad (doplňující dotaz)

*Uvolněný starosta obce s měsíční odměnou 39 054 Kč bude v pracovní neschopnosti od 5. září 2019 a ke dni 10. září 2019 se vzdá funkce starosty. **Jak se vypočte odměna starosty za měsíc září?***

V tomto případě byl starosta v uvolněné funkci jen do 10. září a ode dne následujícího po dni ukončení uvolněné funkce mu už odměna za výkon funkce, tedy ani ta snížená po dobu nemoci, nenáleží.

Alikvótní díl plné odměny za výkon funkce mu bude náležet za období 1. do 4. září, tj. 4 kalendářní dny ($4 \cdot 1/30$ jeho dosavadní odměny), za dny 5. až 10. září, tj. za 6 kalendářních dní mu náleží snížená odměna dle § 72 odst. 7 a 8 zákona o obcích. Za období od 11. září mu odměna za výkon funkce uvolněného starosty již náležet nebude.

?? Příklad (doplňující dotaz)

Uvolněný starosta obce onemocní na přelomu dosavadní a nové právní úpravy, tj. bude v pracovní neschopnosti od soboty 29. června do 10. září 2019. Bude mít ještě první 3 dny (resp. jen 2 dny do konce června) neplacené.?

Pro tento případ stanovuje postup přechodné ustanovení zákona č. 32/2019 Sb. – postupuje se **podle dosavadních právních předpisů**, tj. první 3 kalendářní dny nemoci (29. a 30. června a 1. července) budou neplacené.

☺ V případě dočasné pracovní neschopnosti před nabytím účinnosti „zrušení karenční doby“ (zákonem č. 32/2019 Sb., s účinností od 1. 7. 2019), např. v červnu 2019, by se postupovalo stejně, jen „redukovaná odměna“ by se poskytovala namísto po dobu 14 dnů nemoci jen po dobu 11 dnů (3 dny by byly neplacené).

?/23 Uvolněná starostka obce se připravuje nastoupit na „mateřskou dovolenou“. Ráda by však přesto vykonávala funkci dál s tím, že by funkci zastávala bez odměny (a pobírala peněžitou pomoc v mateřství). Je to možné?

Způsobem, jak je to uvedeno v dotazu, to možné **není**. Z důvodu mateřství zákon o obcích přerušení výkonu funkce starostky nenařizuje. V daném případě půjde o osobní rozhodnutí starostky, zda přeruší či nepřeruší výkon funkce. Buď starostka tuto funkci **bude vykonávat – pak jí za to bude náležet odměna** (nikoliv však peněžita pomoc v mateřství), nebo ji vykonávat nebude (nejprve z důvodu těhotenství a posléze mateřství) – pak jí ani odměna za výkon funkce náležet nebude. Až za této podmínky může nastoupit režim dávek nemocenského pojištění.

Další možností je změna funkce z uvolněné na neuvolněnou rozhodnutím zastupitelstva obce (viz dotaz č. 32 v následující kapitole).

IV. ODMĚŇOVÁNÍ NEUVOLNĚNÝCH ČLENŮ ZASTUPITELSTEV OBCÍ ZA VÝKON FUNKCE

Související právní úprava

Zákon o obcích:

§ 71

- (2) *Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce poskytne zaměstnavatel pro výkon funkce pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu; rozsah doby nezbytně nutný k výkonu funkce určí obec. Náhradu mzdy nebo platu, včetně odpovídající částky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění podle zvláštních právních předpisů, uhradí obec zaměstnavateli.*
- (3) *Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který je podnikající fyzickou osobou nebo osobou provozující jinou samostatnou výdělečnou činnost, poskytuje obec náhradu výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce paušální částkou. Paušální částku za hodinu a nejvyšší částku, kterou lze jako náhradu výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce poskytnout v souhrnu za kalendářní měsíc, stanoví zastupitelstvo obce.*

§ 72

- (2) *Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce může obec poskytovat za výkon funkce odměnu. V takovém případě se odměna poskytuje ode dne stanoveného zastupitelstvem obce, nejdříve však ode dne přijetí usnesení zastupitelstva obce, kterým odměnu stanovilo.*
- (3) *V usnesení podle odstavce 2 zastupitelstvo obce stanoví výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce za měsíc, a to částkou v celých korunách, přitom může přihlédnout k plnění individuálních úkolů, které jednotlivým neuvolněným členům zastupitelstva obce uložilo, a předem stanoveným způsobem k jejich účasti na jednání orgánů obce, jejichž jsou členy. Usnesení podle odstavce 2 pozbývá účinnosti ukončením funkčního období zastupitelstva obce, které odměnu stanovilo.*
- (4) *Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty, poskytuje obec odměnu v rozmezí od 0,3 do 0,6násobku výše odměny, která by náležela uvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty. Pokud zastupitelstvo obce neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty, odměnu nestanovilo, náleží mu ode dne zvolení do funkce starosty odměna ve výši 0,3násobku výše odměny, která by náležela uvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty.*

§ 73

- (1) *Prováděcí právní předpis stanoví v členění podle velikostních kategorií obcí*
- a) *výši odměn poskytovaných uvolněným členům zastupitelstva obce za měsíc,*
  - b) *maximální výši odměn poskytovaných neuvolněným členům zastupitelstva obce za měsíc.*
- (5) *Změní-li se v průběhu volebního období zastupitelstva obce počet obyvatel obce o více než 20 % tak, že dojde ke změně zařazení obce ve velikostní kategorii obcí podle přílohy k tomuto zákonu, náleží od 1. ledna následujícího kalendářního roku*
- a) *uvolněnému členovi zastupitelstva obce odměna ve výši odpovídající velikostní kategorii obce,*
  - b) *neuvolněnému členovi zastupitelstva obce dosavadní odměna, pokud nepřesahuje maximální výši odměny pro příslušnou velikostní kategorii obce, jinak mu přísluší odměna v maximální výši.*

§ 74

- (1) *Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který je oprávněn k přijímání projevu vůle snoubenců, že spolu vstupují do manželství⁵³), může zastupitelstvo obce s přihlédnutím k časové náročnosti a četnosti obřadů zvýšit odměnu až o 2 000 Kč nad maximální výši odměny stanovenou za výkon jeho funkce podle tohoto zákona a prováděcího právního předpisu. Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který je pověřen řízením obecní policie⁵⁴), může zastupitelstvo obce s přihlédnutím k časové náročnosti této činnosti zvýšit odměnu až o 2 000 Kč nad maximální výši odměny stanovenou za výkon jeho funkce podle tohoto zákona a prováděcího právního předpisu.*
- (3) *V případě souběhu výkonu více funkcí může být neuvolněnému členovi zastupitelstva obce poskytnuta odměna až do výše souhrnu odměn za tři různé funkce. Do tohoto souhrnu lze zahrnout pouze odměny za výkon funkce člena rady obce, předsedy nebo člena výboru zastupitelstva obce, předsedy nebo člena komise rady obce anebo předsedy nebo člena zvláštního orgánu obce. Pokud zastupitelstvo obce nerozhodne o poskytnutí odměny podle věty první, náleží neuvolněnému členovi zastupitelstva obce odměna za funkci, za kterou mu náleží nejvyšší odměna schválená zastupitelstvem obce.*

1) Pravidla pro poskytování odměn za měsíc neuvolněným členům zastupitelstva obce

?/24 Mají i neuvolnění členové zastupitelstva obce nárok na odměnu? V čem se jejich odměňování liší od uvolněných členů zastupitelstva obce?

Nemají nárok přímo ze zákona, o vzniku nároku musí rozhodnout zastupitelstvo obce. Základní rozdíl spočívá v tom, že zatímco všem uvolněným členům zastupitelstva obce vzniká nárok na odměnu automaticky ze zákona, neuvolněným členům zastupitelstva **obec odměnu poskytnout může** (s výjimkou starosty - viz níže). **Neuvolněný člen zastupitelstva obce proto nemá na odměnu za výkon funkce do rozhodnutí zastupitelstva obce právní nárok. Záleží pouze na zastupitelstvu jakožto příslušném orgánu obce, zda projeví vůli odměnu neuvolněnému členu zastupitelstva poskytnout.**

Další podstatný rozdíl představuje **výše odměny**, která je do značné míry variabilní dle místních podmínek v jednotlivých obcích. Zatímco u uvolněných členů zastupitelstva obce nařízení vlády č. 318/2017 Sb. pevně stanovuje částku odměny poskytovanou měsíčně, v případě neuvolněných členů zastupitelstva obce upravuje **maximální výši odměny** za měsíc, která nesmí být překročena a zároveň nemusí být vždy a všemi dosažena. **Není tudíž povinností zastupitelstva obce stanovit vždy odměny všem svým neuvolněným členům.** Dokonce je možné, aby zastupitelstvo obce již jednou schválené odměny později snížilo či zcela odebralo.

?/25 Jak má být odměňován neuvolněný starosta obce?

Na rozdíl od ostatních neuvolněných členů zastupitelstva obce **neuvolněnému starostovi** obce vzniká ode dne zvolení do funkce **automaticky nárok na odměnu za měsíc alespoň v zákonem stanovené minimální výši.**

Pokud zastupitelstvo obce nerozhodne usnesením jinak (příp. nepřijme v dané záležitosti žádné usnesení), bude obec povinna vyplácet neuvolněnému starostovi odměnu **ve výši 0,3násobku** výše odměny, která by náležela uvolněnému starostovi (30 % odměny, která by náležela uvolněnému starostovi v dané velikostní kategorii obce). Odměnu v této výši nemůže zastupitelstvo obce snížit, může ji však usnesením **navýšit**. Konkrétní částky maximální výše odměn neuvolněných starostů **stanovuje nařízení vlády č. 318/2017 Sb., ve své příloze ve sloupci č. 5.** Pokud by obec přijala usnesení, které by stanovilo neuvolněnému starostovi odměnu nižší, než v zákonem stanovené minimální výši, bude takovému starostovi náležet odměna **ve výši 0,3násobku** výše odměny, která by v takovéto obci náležela uvolněnému starostovi.

Příklady:

- neuvolněnému starostovi, zvolenému do funkce dne 30. října 2018 v obci I. velikostní kategorie (do 300 obyvatel) **nebyla zastupitelstvem obce stanovena žádná odměna** – starosta **má nárok na odměnu ve výši 11 717 Kč** (zákonné minimum, tedy 30% z odměny, na kterou by měl nárok uvolněný starosta v obci této velikostní kategorie, zaokrouhлено na celé koruny nahoru), a to ode dne 30. října 2018.
- neuvolněnému starostovi, zvolenému do funkce dne 30. října 2018 v obci I. velikostní kategorie (do 300 obyvatel) **byla zastupitelstvem obce od tohoto dne přiznána odměna ve výši 5 000 Kč** – starosta **má nárok na odměnu ve výši 11 717 Kč** (zákonné minimum, tedy 30% z odměny, na kterou by měl nárok uvolněný starosta v obci této velikostní kategorie, zaokrouhлено na celé koruny nahoru), a to ode dne 30. října 2018.
- na ustavujícím zasedání zastupitelstva obce I. velikostní kategorie (do 300 obyvatel) konaném dne 30. října 2018 byly stanoveny odměny všem neuvolněným členům zastupitelstva obce včetně neuvolněného starosty obce, kterému byla stanovena odměna ve výši 15 000 Kč, a to s účinností ode dne 1. listopadu 2018 – starosta obce má za dny 30. a 31. října 2018 nárok na odměnu 2/30 z částky **11 717 Kč** (zákonné minimum, tedy 30% z odměny, na kterou by měl nárok uvolněný starosta v obci této velikostní kategorie, zaokrouhлено na celé koruny nahoru), a ode dne 1. listopadu 2018 má nárok na odměnu ve výši 15 000 Kč.

2) Stanovení odměny za výkon funkce neuvolněného člena zastupitelstva obce

?/26 Kdo a jakým způsobem rozhoduje o stanovení odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce?

Výhradně zastupitelstvo obce rozhoduje ve všech věcech, které se týkají odměňování neuvolněných členů zastupitelstva obce. Zastupitelstvo obce vždy rozhoduje většinově, a to usnesením, přičemž **k jeho platnému přijetí je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech** jeho členů (viz § 87 zákona o obcích).

Usnesení o odměnách neuvolněným členům zastupitelstva obce **musí splňovat minimálně tyto náležitosti**, resp. určovat:

- **funkce**, za které bude odměna náležet (např. za výkon funkce člena zastupitelstva obce bez dalších funkcí ..., za výkon funkce člena rady..., za souběh výkonu funkce člena/předsedy výboru a člena/předsedy komise... apod.);

- **výši odměny stanovenou částkou v celých korunách**, která nesmí být vyšší než maximální částka plynoucí z nařízení vlády.

⊖ Nedoporučujeme stanovovat odměny odkazem na maximální částky v prováděcím nařízení vlády. Za nesouladné se zákonem by bylo stanovení výše odměny procenty (např. 80 % z maximální částky stanovené v nařízení vlády) apod.

Absence těchto podstatných náležitostí může způsobovat **neurčitost** přijatého usnesení, což může mít za následek jeho faktickou nevykonatelnost.

Doporučujeme, aby byl v usnesení vymezen i **den, resp. rozhodný okamžik**, od kterého bude odměna poskytována. Nebude-li stanoven, bude odměna poskytována ode dne přijetí usnesení.

⊖ Nelze stanovovat výši odměn zpětně. Není tedy ani možné např. na zasedání zastupitelstva obce konaném dne 16. února 2019 stanovit, že odměny budou poskytovány od 1. února 2019.

Zároveň je **možné, aby usnesení zastupitelstva obce pamatovalo i na takové případy, kdy se vykonávané funkce v průběhu funkčního období personálně obmění** (tj. případ nástupu náhradníků na uvolněný mandát, nově obsazovaných funkcí ve výborech, v radě apod.), a stanovilo konkrétní okamžik, od něhož těmto osobám odměna náleží.

Níže uvádíme **pro ilustraci několik různých variant formulací**, které může to které zastupitelstvo zahrnout buď do jednoho, nebo více samostatných usnesení.

Varianta č. 1

Zastupitelstvo obce A stanovuje odměnu za výkon funkce neuvolněného člena zastupitelstva obce ve výši ..... Kč za měsíc. Odměna bude poskytována ode dne přijetí tohoto usnesení a v případě nového člena zastupitelstva obce (nástupu náhradníka na uvolněný mandát) ode dne složení slibu.

Zastupitelstvo obce A stanovuje odměnu za výkon funkce starosty jako neuvolněného člena zastupitelstva obce ve výši ..... Kč za měsíc. Odměna bude poskytována ode dne zvolení do funkce starosty.

***

Varianta č. 2

Zastupitelstvo obce A stanovuje svým neuvolněným členům za výkon funkce odměny za měsíc v následujících částkách:

starosta: ..... Kč,

místostarosta: ..... Kč

člen rady: ..... Kč,

- předseda výboru/komise: ..... Kč,
- člen výboru/komise: ..... Kč,
- člen zastupitelstva bez dalších funkcí: ..... Kč.

Odměna bude poskytována ode dne přijetí tohoto usnesení. V případě nástupu náhradníka na uprázdněný mandát člena zastupitelstva obce bude odměna poskytována ode dne složení slibu. V případě budoucích změn v obsazení jednotlivých funkcí bude odměna poskytována ode dne zvolení do příslušné funkce.

☉ S ohledem na pravidelnou novelizaci nařízení vlády č. 318/2017 Sb. je třeba sledovat aktuální právní úpravu. Případné novely nařízení vlády mění (obvykle navyšují) jen **maximální možnou výši odměn**, jež může zastupitelstvo schválit pro neuvolněné členy zastupitelstev za výkon jednotlivých funkcí. **Je tedy na rozhodnutích zastupitelstev obcí**, zda přistoupí k navýšení odměn pro své neuvolněné členy zastupitelstva za výkon jednotlivých funkcí.

?/27 Může zastupitelstvo obce v usnesení stanovit odměny podle jmen jednotlivých členů?

Ano. Je přípustné, aby byly odměny stanoveny s odkazem na konkrétní jména členů zastupitelstva obce za předpokladu, že usnesení bude jednoznačně určovat, za které jimi zastávané funkce se odměna stanovuje. Je však nutné mít na zřeteli, že pokud člen zastupitelstva obce, jemuž konkrétně byla stanovena odměna „na jméno“, přestane tuto funkci vykonávat, tutéž odměnu (schválenou „na jméno“) **nebude moci automaticky** bez přijetí nového usnesení pobírat jiný člen zastupitelstva obce následně zvolený do dané funkce.

?/28 Zasedání zastupitelstva obce je plánované na 16. ledna 2019. Mohou být na tomto zasedání neuvolněným členům zastupitelstva obce navýšeny odměny ve smyslu novelizovaného nařízení vlády zpětně s účinností již od 1. ledna 2019?

Ne. Ustanovení § 72 odst. 2 věta druhá zákona o obcích stanoví, že odměna se poskytuje ode dne stanoveného zastupitelstvem obce, **nejdříve však ode dne přijetí usnesení** zastupitelstva obce, kterým odměnu stanovilo.

?? Příklad (doplňující dotaz)

Jak má obec v praxi, resp. při schvalování usnesení o odměnách neuvolněným členům zastupitelstva, aplikovat údaje vyplývající z nařízení vlády?

V nařízení vlády stačí pouze vyhledat příslušný řádek odpovídající velikostní kategorii dané obce a příslušný sloupec odpovídající dané funkci, pro kterou se odměna stanovuje. Níže uvádíme příklady odměn za jednotlivé funkce.

Ve velikostní kategorii ÚSC č. 1, tj. v obci s počtem obyvatel do 300:

Funkce	Maximální (možná) výše odměny	Rozpětí možné výše zastupitelstvem schválené odměny
Starosta	23 432 Kč (viz sl. 5)	11 717 (§ 72 odst. 4) – 23 432 Kč
Člen zastupitelstva obce bez dalších funkcí	1 172 Kč (viz sl. 10)	0 – 1 172 Kč
Člen rady	4 686 Kč (viz sl. 7)	0 - 4 686 Kč

Ve velikostní kategorii ÚSC č. 7, tj. v obci s počtem obyvatel od 10 001 do 20 000:

Funkce	Maximální možná výše odměny	Rozpětí možné výše zastupitelstvem schválené odměny
Místostarosta	38 509 Kč (viz sl. 6)	0 – 38 509 Kč
Předseda komise rady	4 279 Kč (viz sl. 8)	0 – 4 279 Kč
Člen rady	8 557 Kč (viz sl. 7)	0 – 8 557 Kč

?/29 Může zastupitelstvo obce v průběhu funkčního období změnit své rozhodnutí o stanovení odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce?

Ano. Zastupitelstvo obce je **oprávněno kdykoli** na svém zasedání **přistoupit ke změně** výše odměn, a to jak obecně ve vztahu ke každému členovi zastupitelstva obce, tak i konkrétně pouze pro některé funkce (např. pouze pro předsedy výborů) či konkrétního zastupitele.

?/30 Lze při stanovování výše odměny neuvolněných členů zastupitelstva obce přihlídnout k jejich ne/účasti na jednáních orgánů obce?

Ano. Zákon o obcích připouští, aby zastupitelstvo obce při stanovování odměn neuvolněných členů zastupitelstva **přihlédlo předem stanoveným způsobem k jejich účasti na jednání orgánů obce**, jejichž jsou členy.

Zastupitelstvo může stanovit systém, na základě kterého jednoznačně určí výši měsíční odměny neuvolněných členů zastupitelstva obce, dle jejich budoucí účasti na jednáních orgánů obce.

- ☺ Např. obec stanoví, že v měsíci, v němž se nebude konat zasedání zastupitelstva nebo se člen zastupitelstva jednání nezúčastní, bude odměna nulová (poloviční apod.).
- ☺ Zastupitelstvo obce stanoví, že pokud se člen zastupitelstva v I. pololetí roku nedostaví k žádnému jednání zastupitelstva obce, bude jeho odměna od začátku II. pololetí nulová (poloviční apod.).

Další možností je, že stanoví způsob, jakým se dle účasti neuvolněných členů zastupitelstva na jednání orgánů obce v budoucnu rozhodnutím zastupitelstva obce upraví výše jejich odměny.

- ☺ Zastupitelstvo obce stanoví, že pokud se člen zastupitelstva v I. pol. roku nedostaví k žádnému jednání zastupitelstva obce, **může rozhodnout** o snížení jeho odměny tak, že jeho odměna bude nulová (poloviční apod.), a to ode dne stanoveného zastupitelstvem obce.

Zákon o obcích dává tuto možnost zastupitelstvu obce, dále však žádné podmínky nestanoví. V případě, že se zastupitelstvo obce rozhodne tuto možnost využít, upozorňujeme na nutnost **jednoznačného stanovení podmínek** určujících výši odměny neuvolněných členů zastupitelstva obce. V případech, kdy se zastupitelstvo obce rozhodne určovat výši odměny v závislosti na účasti člena zastupitelstva na jednáních orgánů obce, musí být zjevné, co se za ne/účast na jednáních orgánů obce považuje. V případě zohledňování například „neomluvené“ absence nutno jednoznačně stanovit, za jakých podmínek bude absence „neomluvená“ apod.

Nelze však odměny „korigovat“ se zpětnou účinností.

- ☹ Nelze např. přijmout usnesení (bez předem stanoveného způsobu) a už vůbec ne rozhodnutí starosty, že se člen zastupitelstva v minulosti nezúčastňoval jednání zastupitelstva, a tak mu odměna za tuto dobu nebude zpětně vyplacena.

?/31 V jakých případech se neuvolněným členům zastupitelstva obce odměna krátí, popř. může určitým způsobem zkrátit?

Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce se odměna z důvodu osobních překážek výkonu funkce (např. dočasná pracovní neschopnost, ošetřování člena rodiny) **nekrátí**. Důvody, kdy členovi zastupitelstva obce nenáleží odměna za výkon funkce, popř. mu náleží ve snížené výši, se týkají výhradně uvolněných

členů zastupitelstva obce. Za „krácení“ odměny se však nepovažují situace, kdy zastupitelstvo obce stanoví rozdílnou výši odměny v jednotlivých měsících s přihlédnutím k účasti členů zastupitelstva na jednáních orgánů obce.

?/32 Může neuvolněná místostarostka obce, která nastoupila na mateřskou dovolenou, vykonávat nadále funkci místostarostky, nebo musí výkon funkce přerušit? Bude jí po tu dobu náležet odměna za výkon funkce?

Zákon o obcích nestanoví zákonnou překážku výkonu funkce neuvolněné místostarostky z důvodu těhotenství a mateřství. Neuvolněná místostarostka obce, která u svého zaměstnavatele nastoupila na mateřskou dovolenou, **může vykonávat nadále funkci místostarostky**. Po tuto dobu neuvolněné místostarostce **náleží** zastupitelstvem obce schválená **odměna**.

3) Výše odměny neuvolněného člena zastupitelstva obce za měsíc v případě výkonu více funkcí nebo při plnění speciálních úkolů

?/33 Jak je to s odměňováním neuvolněných členů zastupitelstva obce v případě souběhu více funkcí, tj. pokud vykonává některý člen zastupitelstva obce více funkcí najednou?

Neuvolněný člen zastupitelstva obce může být souhrnně odměňován **maximálně za výkon tří** funkcí, i přesto, že zastává více než tři funkce.

Nárok na souhrnnou odměnu nevzniká automaticky. Pokud o poskytování souhrnné odměny za souběh funkcí (max. 3 funkcí) **zastupitelstvo usnesením nerozhodne, zákon stanovuje**, že neuvolněnému členovi zastupitelstva obce **bude poskytována jen odměna za jednu jím zastávanou funkci, a to za tu funkci, za níž stanovilo zastupitelstvo obce nejvyšší odměnu**.

Do tohoto honorovaného souběhu **nelze započítat výkon funkce člena zastupitelstva** (míněná je výkon povinností „řadového člena zastupitelstva obce bez dalších funkcí“).

Do souhrnu odměn LZE zahrnout odměny za funkce (v libovolné kombinaci):

- člen rady obce (nikoli však starosta či místostarosta)
- předseda nebo člen výboru zastupitelstva obce
- předseda nebo člen komise rady obce
- předseda nebo člen zvláštního orgánu obce

Do souhrnu NELZE zařadit tyto vzájemné kombinace funkcí:

- starosta + jakákoli jiná funkce
- místostarosta + jakákoli jiná funkce
- člen zastupitelstva bez dalších funkcí + jakákoli jiná funkce

?/34 Může být samostatná funkce člena zastupitelstva obce zahrnuta do souhrnné odměny při kumulaci více funkcí?

Ne. Stanovené částky odměn pro všechny další neuvolněné funkce **obsahují zároveň už i odměnu za výkon základních** povinností člena zastupitelstva obce, který je v příslušných tarifech dle nařízení vlády systémově započítán. Proto není možné funkci „řadového člena zastupitelstva“ do souhrnu zahrnout (samostatně přičítat).

⊖ Usnesení typu „Výše odměny neuvolněného člena zastupitelstva se stanoví jako součet odměny člena zastupitelstva a předsedy (člena) výboru“ by bylo v rozporu se zákonem.

?/35 Neuvolněný člen zastupitelstva obce je zvolen do funkce předsedy finančního výboru a do funkce člena kontrolního výboru. O kumulaci odměn zastupitelstvo nerozhodlo. Sčítají se odměny za více funkcí automaticky?

Ne. Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonává funkci předsedy finančního výboru a zároveň funkci člena kontrolního výboru, bude v případě, že zastupitelstvo obce usnesením výslovně neprojeví vůli odměňovat souběh více funkcí, poskytována odměna pouze za výkon jedné funkce, za kterou zastupitelstvo stanovilo vyšší odměnu.

?/36 Je možné považovat předsedu výboru z hlediska odměňování samostatně také za člena téhož výboru a kumulovat odměny?

Ne. Neuvolněný člen zastupitelstva obce, který vykonává funkci předsedy výboru, je z tohoto titulu také jeho členem. V daném případě nejde o kumulaci dvou samostatných funkcí, ale o funkci jednu. **Nelze tedy sčítat odměny za výkon funkce předsedy a člena téhož výboru.** Dle stejného pravidla se postupuje v případě komisí.

?/37 Je možné kumulovat odměnu za výkon funkce neuvolněného starosty či místostarosty a radního?

Ne. Zákon takovouto kumulaci odměn nepřipouští, neboť starosta a místostarosta jsou v radě obce zastoupeni právě z toho titulu, že vykonávají funkce starosty a místostarosty [srov. § 84 odst. 2 písm. m) a § 99 odst. 3 zákona o obcích]. Jejich

členství v radě je tedy odvozeno od funkce starosty nebo místostarosty a se zánikem funkce starosty nebo místostarosty zaniká i jejich členství v radě (§ 99 odst. 4 zákona o obcích).

?/38 Lze stanovit kumulovanou odměnu např. za výkon funkcí ve dvou různých výborech zastupitelstva (např. je člen finančního výboru a člen kulturního výboru)?

Ano, zákonem vyjmenované funkce označují funkce, které je možné kumulovat, ale nezakládají tím omezující podmínku pro počet souběhu funkcí jednoho druhu, resp. zákon nestanovuje, že by pro možnost poskytnutí souhrnné odměny musel být člen zastupitelstva obce jen ve funkcích zcela odlišného charakteru. Vyjma člena rady, u kterého z povahy věci není možné, aby byl zastoupen ve více orgánech stejného druhu (rada obce je jen jedna), tak u jiné funkce může být odměna „zdvojena“ až „ztrojena“. Jinými slovy, za souběh funkcí může pobírat odměnu člen zastupitelstva obce, který je např. ve dvou různých výborech, nebo třech komisích, anebo ve dvou komisích a v jednom výboru apod.

☺ Zastupitelstvo obce může rozhodnout, že konkrétnímu členu zastupitelstva obce bude poskytována souhrnná odměna za výkon funkce člena kontrolního výboru, člena finančního výboru a člena stavební komise.

?/39 Jak by správně měl (může) vypadat text usnesení zastupitelstva obce o stanovení výše odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce za souběžný výkon více funkcí?

Z usnesení zastupitelstva obce by mělo být zřejmé, že jde o **souhrnnou odměnu** za souběh výkonu konkrétních funkcí, jak budou jednotlivé kombinace (souběhy) funkcí koncipovány a odměňovány a **jaká výše odměny bude za jednotlivou danou funkci** (to je podstatné pro případ, pokud bude člen zastupitelstva z některé funkce odvolán či se jí vzdá, při volebním mezidobí a při rozdílných časových momentech ukončení jednotlivých funkcí).

Níže uvádíme **pro ilustraci několik různých variant formulací**, které může zastupitelstvo zahrnout do usnesení:

Základní obecné ustanovení, že se bude poskytovat souhrnná odměna

*V případě souběhu výkonu více funkcí neuvolněných členů zastupitelstva obce se stanovuje odměna jako **souhrn odměn**.*

Základní usnesení, kde je stanovena výše odměn neuvolněných členů zastupitelstva za jednotlivé funkce, je pak třeba doplnit dle konkrétních podmínek **např. o:**

Obecné vymezení počtu funkcí započítávaných do souhrnu

Do souhrnné odměny jsou zahrnuty vždy maximálně 3 odměny za funkce s nejvyšší odměnou schválenou zastupitelstvem obce. Do souhrnu se zahrnují pouze odměny za výkon funkce člena rady obce, předsedy nebo člena výboru zastupitelstva obce, předsedy nebo člena komise rady obce anebo předsedy nebo člena zvláštního orgánu obce (Var.: Do souhrnu se nezahrnují odměny za člena zastupitelstva bez dalších funkcí, starosty a místostarosty obce).

Do souhrnu jsou zahrnuty vždy maximálně 2 odměny za funkce s nejvyšší odměnou schválenou zastupitelstvem obce. Do souhrnu se zahrnují pouze odměny za výkon funkce člena rady obce, předsedy nebo člena výboru zastupitelstva obce, předsedy nebo člena komise rady obce anebo předsedy nebo člena zvláštního orgánu obce (Var.: Do souhrnu se nezahrnují odměny za člena zastupitelstva bez dalších funkcí, starosty a místostarosty obce).

Konkrétní (adresné) doplnění souhrnu odměn za více funkcí

Tuto možnost lze využít zejména u obcí, kde je méně výborů/komisí. V případě využití této možnosti doporučujeme nezapomenout na všechny možné kombinace, jež chce zastupitelstvo skutečně zahrnout do souhrnu odměn.

Do souhrnu jsou zahrnuty odměny

... za výkon funkcí člena rady obce a předsedy/člena finančního výboru zastupitelstva obce;

... za výkon funkcí předsedy/člena kontrolního výboru zastupitelstva a člena kulturní komise rady obce;

... za výkon funkce člena kontrolního výboru a člena přestupkové komise.

Usnesení o poskytování souhrnné odměny lze dále doplnit o **případná pravidla týkající se výše souhrnné odměny**, např.:

Souhrnná odměna se poskytuje jako souhrn odměn

... ve výši jednotlivých odměn schválených zastupitelstvem obce;

... tak, že za funkci s nejvyšší odměnou schválenou zastupitelstvem obce se poskytuje odměna ve výši schválené zastupitelstvem obce, ostatní odměny započítané do souhrnu se poskytují v poloviční výši schválené zastupitelstvem obce;

... tak, že za funkci s nejvyšší odměnou schválenou zastupitelstvem obce se poskytuje odměna ve výši schválené zastupitelstvem obce, ostatní odměny započítané do souhrnu se poskytují ve výši schválené zastupitelstvem obce ponížené o částku za odměnu neuvolněného člena zastupitelstva bez dalších funkcí.

Výše uvedené příklady jsou možné varianty textu usnesení. Doporučujeme volit jednoduché a srozumitelné formulace.

?/40 Lze nějakým způsobem více ocenit neuvolněného člena zastupitelstva obce, který je pověřen řízením obecní policie, a neuvolněného člena zastupitelstva obce, který je pověřen k oddávání snoubenců?

Ano. V těchto případech **může zastupitelstvo obce zvýšit odměnu až o 2 000 Kč nad maximální výši odměny** stanovenou nařízením vlády č. 318/2017 Sb. (pozor: tzn., nikoli nad výši fakticky schválené odměny zastupitelstvem obce), přičemž dle § 74 odst. 1 zákona o obcích předpokládá, že zastupitelstvo obce při svém rozhodnutí přihlédne k četnosti, resp. časové náročnosti svatebních obřadů a k časové náročnosti činností spojených s řízením obecní policie. Dodáváme, že kumulací obou navýšení ve prospěch jednoho člena zastupitelstva obce (pokud by řídil obecní policii i oddával) zákon nevylučuje.

Toto zvýšení odměny nad maximální výši nicméně **nelze přiznat** starostovi za řízení obecní policie a starostovi a místostarostovi za oddávání, neboť tato činnost výslovně vyplývá z obsahu jejich funkcí.

☺ V obci s 4 000 obyvateli je maximální výše odměny neuvolněného člena zastupitelstva obce bez dalších funkcí dle nařízení vlády 1 808 Kč. Zastupitelstvo této obce na ustavujícím zasedání stanovilo odměny těmto neuvolněným členům zastupitelstva ve výši 1 000 Kč. V průběhu funkčního období byl jeden z členů zastupitelstva obce pověřen řízením obecní policie, tomuto členu byla zvýšena odměna za funkci člena zastupitelstva obce na 3 808 Kč.

?? Příklad (doplňující dotaz)

Jak by správně měl (může) vypadat text usnesení zastupitelstva obce o zvýšení odměny člena zastupitelstva obce pověřeného oddáváním s ohledem na četnost vykonaných obřadů?

Příklad:

Zastupitelstvo obce A stanovuje, že panu XY, členu zastupitelstva obce pověřenému (usnesením zastupitelstva obce č. ... ze dne ...) k přijímání vůle snoubenců, že spolu vstupují do manželství, se podle počtu dnů /obřadů/, ve kterých oddával v daném měsíci, **odměna poskytovaná za měsíc zvyšuje** o částku ... (např. 250 Kč) za den/... (např. 100 Kč) za obřad, nejvýše však o částku 2.000 Kč nad maximální výši odměny poskytované za měsíc za výkon jím zastávané funkce podle zákona o obcích a nařízení vlády č. 318/2017 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

4) Pracovní volno neuvolněného člena zastupitelstva obce k výkonu funkce a náhrada za ztrátu na výdělků podnikajících neuvolněných členů zastupitelstev obcí

?/41 Je zaměstnavatel povinen poskytnout neuvolněnému členovi zastupitelstva obce pracovní volno?

Ano. Vzhledem k tomu, že výkon funkce člena zastupitelstva obce je výkonem veřejné funkce, **zaměstnavatel poskytne** neuvolněnému členovi zastupitelstva obce pro výkon funkce **pracovní volno** s náhradou mzdy nebo platu (srov. § 71 odst. 2 zákona o obcích, § 200 a § 201 zákoníku práce).

?/42 V jakém rozsahu je obec povinna hradit zaměstnavateli, jehož zaměstnanec vykonává funkci neuvolněného člena zastupitelstva obce, náhradu mzdy (platu) za poskytnuté pracovní volno k výkonu jeho funkce?

Rozsah doby nezbytně nutný k výkonu funkce neuvolněného zastupitele určí obec (neplatí tak obecné omezení v § 201 odst. 3 zákoníku práce na poskytnutí pracovního volna nejvýše v rozsahu 20 pracovních dnů v kalendářním roce). Náhradu mzdy nebo platu, včetně odpovídající částky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění podle zvláštních právních předpisů, **uhradí obec zaměstnavateli** (obdobně též § 206 odst. 3 a 4 zákoníku práce). Zcela jiný rozsah doby potřebné k výkonu funkce bude u neuvolněného starosty a jiný u neuvolněného člena zastupitelstva bez dalších funkcí.

?/43 Měla by obec při stanovení rozsahu doby nezbytně nutné k výkonu funkce neuvolněného člena zastupitelstva obce zohlednit i přiměřenou dobu na „přesun“ ze zaměstnání?

Ano. Byť to zákon zcela jednoznačně nestanovuje, tak by doba nezbytně nutná k výkonu funkce určená obcí měla odpovídat rozsahu pracovního volna, které členovi zastupitelstva poskytuje zaměstnavatel, a které by zaměstnavateli následně měla obec proplatit. To je to, o co zaměstnavatel reálně přichází – po tu dobu zaměstnanec pro něj nekoná práci – a z pohledu zaměstnavatele by nemělo být rozhodné, jak dlouho členovi zastupitelstva trvá dojet tam, kam potřebuje. **Obec by tak při stanovení doby nezbytně nutné k výkonu funkce měla přiměřeně zohlednit i dobu nezbytně nutnou pro „přesun“ z pracoviště na místo výkonu funkce.** Jinak by zaměstnavatel neměl povinnost člena zastupitelstva „pustit z práce“ s dostatečným předstihem. Samotný „přesun“ z místa zaměstnání do místa výkonu funkce však vlastním výkonem funkce obvykle není.

?/44 Kterým členům zastupitelstva obce a za jakých podmínek se poskytuje tzv. paušál?

Neuvolněným členům zastupitelstva obce, kteří jsou podnikajícími fyzickými osobami nebo osobami provozujícími jinou samostatnou výdělečnou činnost, obec poskytuje ze svých rozpočtových prostředků náhradu výdělku ušlého v souvislosti s výkonem jejich funkce, a to **paušální částkou, o které rozhoduje zastupitelstvo obce**. Účelem této náhrady je, aby členové zastupitelstva obce nebyli pro výkon veřejné funkce kráceni na svých běžných výdělcích. Vždy je však nutné respektovat to, že se jedná o náhradu výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce, nikoli o náhradu za prostou ztrátu času.

Usnesení zastupitelstva obce musí obsahovat stanovení paušální částky za hodinu a současně nejvyšší částku, kterou lze jako náhradu výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce poskytnout v souhrnu za kalendářní měsíc. Případné určení dalších podrobností je pak zcela na úvaze zastupitelstva obce. Jedná se například o otázku, jakým způsobem bude požadovat prokázání ušlého výdělku, formu uplatnění žádosti, na jakém formuláři apod.

Paušální náhradu lze poskytnout i těm neuvolněným členům zastupitelstev, kteří jsou v pracovním či jiném obdobném poměru, ale současně podnikají nebo provozují jinou samostatnou výdělečnou činnost. Poskytnutí paušální částky nemá souvislost s rozhodováním zastupitelstva obce o stanovení odměny za měsíc neuvolněným členům zastupitelstva obce, neboť se nejedná o druh odměny za výkon funkce.

⊖ Správným postupem není, když člen zastupitelstva obce vystaví obci fakturu k výši náhrady, jelikož se zde nejedná o vyúčtování aktivit ve prospěch obce, které jsou předmětem jeho podnikání.

⊕ Stanovení výše paušální částky za hodinu není zákonnou úpravou nikterak vymezeno a obec může výši přizpůsobit dle aktuálního složení podnikajících fyzických osob a OSVČ v zastupitelstvu. V případě nesourodého složení lze doporučit využít některý z ukazatelů Českého statistického úřadu - např. údaj o průměrné mzdě apod.

?/45 Může zastupitelstvo obce svým usnesením stanovit, že náhradu výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce podle § 71 odst. 3 zákona o obcích nebude poskytovat, resp. stanovit výši paušální částky náhrady v nulové výši?

Nemůže. Pokud by zastupitelstvo obce svým usnesením stanovilo, že *neuvolněným členům, kteří jsou podnikající fyzickou osobou nebo osobou provozující jinou samostatnou výdělečnou činnost, se nebude proplácet náhrada výdělku ušlého*

v souvislosti s výkonem funkce, resp. stanovilo by částku náhrady v nulové výši, takové usnesení zastupitelstva obce **by nebylo v souladu se zákonem o obcích**. Zákon, dle našeho názoru, poskytnutí náhrady výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který je podnikající fyzickou osobou nebo osobou provozující jinou samostatnou výdělečnou činnost, obci ukládá.

?/46 Musí stanovit částku paušální náhrady (dle § 71 odst. 3 zákona o obcích) zastupitelstvo každé obce, i když v zastupitelstvu žádná osoba splňující podmínky tohoto ustanovení není, resp. takovou náhradu neuplatňuje?

Nemusí. Účelem této paušální náhrady je, aby členové zastupitelstva obce nebyli pro výkon veřejné funkce kráceni na svých běžných výdělcích. Jedná se však o náhradu výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce, nikoli o náhradu za prostou ztrátu času. **Pokud v zastupitelstvu obce není ani potenciální příjemce předmětné náhrady (oprávněný žadatel), dle našeho názoru, přijímat v tomto případě jen „usnesení pro usnesení“ obec povinna není, ale skutečně jen za předpokladu, že tím není dotčen zákonný nárok žádného člena zastupitelstva dané obce.**

V. POSKYTOVÁNÍ ODMĚNY VE SPECIÁLNÍCH SITUACÍCH A PO VOLBÁCH

Související právní úprava

Zákon o obcích:

§ 75

- (1) Místostarostovi, který po dobu delší než 4 týdny nepřetržitě zastupoval podle § 104 odst. 1 věty třetí starostu v plném rozsahu jeho funkce z důvodu jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy starosta nevykonával funkci, náleží od prvního dne zastupování odměna ve výši, která by v daném období náležela starostovi, je-li tato odměna vyšší.
- (2) Členovi zastupitelstva obce, který byl zastupitelstvem obce pověřen výkonem pravomocí starosty podle § 103 odst. 6, náleží odměna ve výši, která by v daném období náležela starostovi, je-li tato odměna vyšší.
- (3) Členovi zastupitelstva obce, který nadále vykonává pravomoci starosty nebo místostarosty podle § 107, náleží dosavadní odměna do zvolení nového starosty nebo místostarosty. Členovi rady obce, která vykonává své pravomoci podle § 102a, náleží dosavadní odměna do zvolení nové rady obce nebo do zvolení starosty v případě, že se rada obce nevolí.
- (4) Členovi zastupitelstva obce, který je předsedou nebo členem zvláštního orgánu obce nebo komise rady obce, které byl svěřen výkon přenesené působnosti podle § 103 odst. 4 písm. c), náleží po skončení funkčního období do odvolání z funkce dosavadní odměna za výkon funkce předsedy nebo člena zvláštního orgánu obce nebo komise rady obce.
- (5) Členovi zastupitelstva obce, který je členem komise rady obce, které nebyl svěřen výkon přenesené působnosti, náleží po skončení funkčního období odměna za výkon této funkce po dobu výkonu pravomocí dosavadní rady obce podle § 102a.

Související úprava:

§ 103

- (6) Je-li starosta ze své funkce odvolán nebo se funkce vzdal a není-li současně zvolen nový starosta, vykonává jeho pravomoc až do zvolení starosty místostarosta, kterého určilo zastupitelstvo obce k zastupování starosty (§ 104 odst. 1). Neurčilo-li zastupitelstvo obce místostarostu k zastupování starosty nebo byl-li tento místostarosta z funkce odvolán nebo se funkce vzdal současně se starostou, pověří

zastupitelstvo obce výkonem pravomoci starosty některého z členů zastupitelstva obce.

§ 104

- (1) *Starostu zastupuje místostarosta. Zastupitelstvo obce může zvolit více místostarostů a svěřit jim některé úkoly. Místostarosta, kterého určí zastupitelstvo obce, zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy starosta nevykonává funkci (§ 72 odst. 6 a § 81a odst. 1).*

§ 100

- (1) *Poklesne-li v průběhu funkčního období počet členů rady obce pod 5 a na nejbližším zasedání zastupitelstva obce nebude doplněn alespoň na 5, vykonává od tohoto okamžiku její pravomoc zastupitelstvo obce, které může rozhodování o záležitostech podle § 102 odst. 2 a 3 svěřit zcela nebo zčásti starostovi.*
- (2) *Poklesne-li v průběhu funkčního období počet členů zastupitelstva obce pod 11 a na uprázdněné mandáty nenastoupí náhradníci, končí činnost rady obce uplynutím třicátého dne od uprázdnění mandátů v zastupitelstvu obce. Funkce rady obce vykonává v takovém případě zastupitelstvo obce, které může svěřit plnění některých úkolů rady obce starostovi.*

§ 102a

- (1) *Rada obce vykonává své pravomoci podle tohoto zákona i po ukončení funkčního období zastupitelstva obce až do zvolení nové rady obce nebo do zvolení starosty obce v případě, že se rada obce nevolí (§ 99 odst. 3).*
- (4) *V obcích, v nichž rada obce nebyla před ukončením funkčního období zastupitelstva obce volena (§ 99 odst. 3), vykonává její pravomoci v období podle odstavce 1 dosavadní starosta (§ 107). Ustanovení odstavců 2 a 3 se použijí obdobně.*

§ 107

Dosavadní starosta v období ode dne voleb do zastupitelstva obce do zvolení nového starosty nebo místostarosty vykonává pravomoci starosty podle § 103; v tomto období vykonává své pravomoci též dosavadní místostarosta. Nevykonávali dosavadní starosta své pravomoci podle věty první, vykonává je dosavadní místostarosta, a je-li dosavadních místostarostů více, ten, kterého přede dnem voleb pověřilo zastupitelstvo obce zastupováním starosty, jinak ten, kterého pověřil dosavadní starosta. Vykonával-li ke dni voleb pravomoci starosty člen zastupitelstva obce podle § 103 odst. 6, použijí se věty první a druhá obdobně.

1) Dlouhodobé zastupování starosty v době jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy nevykonává funkci

?/47 Starosta je dlouhodobě nepřítomný z důvodu nemoci (déle než 4 týdny) nebo je funkce starosty dlouhodobě neobsazená. **Bude za této situace některému z členů zastupitelstva obce náležet určitá finanční kompenzace (zástupné) za zastupování starosty v plném rozsahu jeho funkce? Komu a za jakých podmínek?**

Ano, bude. V případě dlouhodobého nepřetržitého zastupování starosty místostarostou má **místostarosta** za určitých podmínek nárok na **tzv. „zástupné“**, tedy na poskytování odměny ve výši, která **odpovídá výši odměny zastupovaného starosty**, namísto dosavadní odměny za měsíc, kterou měl jako místostarosta.

Zvýšená odměna za zastupování bude ze zákona poskytována **místostarostovi obce, pokud:**

- bude **nepřetržitě po dobu delší než 4 týdny v plném rozsahu zastupovat starostu v době jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy nevykonává funkci** (z důvodů *dočasné pracovní neschopnosti, nařízené karantény, těhotenství a mateřství, péče o dítě do 4 let věku anebo ošetřování člena domácnosti nebo péče o něj, protože čerpal dovolenou*),
- **bude-li to pro něho (finančně) výhodnější, tedy je-li odměna stanovená starostovi vyšší než odměna místostarosty.**

Při splnění těchto podmínek náleží místostarostovi odměna ve výši odměny starosty obce, a to **zpětně od 1. dne zastupování**. „Zástupné“ náleží místostarostovi při splnění podmínek ze zákona, nemusí o něm rozhodovat žádný orgán obce.

Poskytování zvýšené odměny za výkon funkce bude místostarostovi náležet **i v případě, že funkce starosty bude dlouhodobě neobsazená** (za výše popsaných podmínek).

?/48 **Má na výši zvýšené odměny vliv uvolněnost a neuvolněnost funkcí starosty a místostarosty? Má i neuvolněný místostarosta nárok na odměnu ve výši odměny uvolněného starosty, pokud jej nepřetržitě zastupuje?**

Nemá. To, **zda je funkce starosty a místostarosty uvolněná nebo neuvolněná, nemá na posouzení nároku na „zástupné“ vliv.** Tzn. např. i neuvolněný místostarosta, zastupující nepřetržitě po dobu delší než 4 týdny uvolněného starostu, bude mít nárok na „zástupné“ ve výši odměny uvolněného starosty, i když svou funkci místostarosty dále vykonává jako neuvolněný.

?/49 Lze poskytovat zvýšenou odměnu dvěma (více) místostarostům současně, např. pokud by se po dobu trvající déle než 4 týdny, kdy bude funkce starosty neobsazená, na zastupování oba podíleli, tj. jeho úkoly si rozdělili?

Ne. Zvýšenou odměnu je možné poskytnout za podmínky, že místostarosta nepřetržitě zastupoval starostu po dobu delší než 4 týdny **v plném rozsahu jeho funkce** (srov. § 104 odst. 1 věta třetí zákon o obcích). Podmínku zastupování v plném rozsahu však může splnit jen jeden z místostarostů. Pokud se povinnosti starosty rozdělí, už nejde o zastupování v plném rozsahu. Za situace, která je v dotazu popsána, **nesplní podmínky** nároku na zvýšenou odměnu **žádný** z místostarostů.

?/50 Jak současně splnit podmínky: 1. musí se jednat o nepřetržitě zastupování nepřítomného starosty v plném rozsahu jeho funkce nejméně po dobu 4 týdnů + 2. zvýšená odměna náleží už od prvního dne zastupování?

Po dobu prvních 4 týdnů zastupování bude místostarostovi zúčtována jeho dosavadní odměna. Teprve po uplynutí 4 týdnů zastupování nepřítomného starosty v plném rozsahu jeho funkce, pokud měl starosta odměnu vyšší, bude místostarostovi dorovnání odměny na úroveň odměny starosty zpětně doplaceno.

?/51 Je doba trvání výplaty zvýšené odměny na úrovni odměny starosty nějak omezena (počtem týdnů, měsíců, let)?

Není. Pokud místostarosta podmínky shora citovaného ustanovení splňuje, zvýšená odměna mu náleží.

?? Příklad (doplňující dotaz)

*V obci 1. velikostní kategorie (do 300 obyvatel) byla zřízena funkce starosty a jednoho místostarosty s tím, že obě funkce budou neuvolněné, obě jsou toho času neobsazené. Zastupitelstvo dne 1. února 2019 zvolí pouze místostarostu, a stanoví mu odměnu 10 000 Kč za měsíc s výplatou ode dne zvolení do funkce. Funkce starosty zůstane nadále neobsazená, starosta nebude zvolen ani na následujícím zasedání zastupitelstva 3. března 2019, místostarosta tedy zastupuje nepřítomného starostu déle než 4 týdny. Zastupitelstvo obce však nestanovilo odměnu za výkon funkce neuvolněného starosty. **Bude v tomto případě náležen místostarostovi zvýšená měsíční odměna z titulu zastupování nezvoleného starosty?***

Po 4 týdnech, ale zpětně od 1. února 2019, mu bude náležen odměna na úrovni minimální odměny, která by v této obci náležela neuvolněnému starostovi, tj. v částce 11 717 Kč za měsíc stanovené zákonem ve výši 0,3násobku odměny, která by v dané obci náležela uvolněnému starostovi.

?/52 V obci, kde jsou funkce starosty a místostarosty neobsazené, vykonává funkci starosty k tomu pověřený člen zastupitelstva, na základě pověření zastupitelstvem obce. Jak bude tento starostu zastupující člen zastupitelstva obce za to odměňován?

V situacích, kdy není zvolen starosta ani místostarosta obce, nebo z více místostarostů není určen jeden k zastupování starosty a pravomoci starosty vykonává člen zastupitelstva, který k tomu byl pověřen (§ 103 odst. 6 zákona o obcích), náleží členovi zastupitelstva obce, který byl zastupitelstvem pověřen k výkonu pravomocí starosty, **po dobu přetrvávání této situace odměna, která by v daném období náležela starostovi této obce, je-li tato odměna vyšší.**

Tato odměna **náleží ze zákona od 1. dne** výkonu pravomocí (zákon nestanoví nutnost výkonu těchto pravomocí alespoň 4 týdny tak, jak to požaduje u zastupování starosty místostarostou). Nerozhoduje o ní žádný orgán obce.

2) Odměňování mezi konáním voleb do zastupitelstva obce a zvolením nových obecních orgánů

Ustanovení § 75 odst. 3 až 5 zákona o obcích upravují nárok na odměnu v dosavadní výši těm členům zastupitelstva, kterým v důsledku voleb do zastupitelstva obce sice zanikl mandát člena zastupitelstva obce, ale na základě speciálních ustanovení zákona o obcích nadále vykonávají své dosavadní pravomoci, a to až do ustavení nových orgánů (dále též „volební mezidobí“).

?/53 Bude starostovi a místostarostovi náležet odměna za výkon funkce ještě poté, co proběhly volby do zastupitelstva obce?

Ano. Osoba, která ke dni voleb do zastupitelstva obce zastávala funkci starosty nebo místostarosty, nadále vykonává tyto své pravomoci podle § 107 zákona o obcích, a to **do zvolení nového starosty nebo místostarosty. Po celou tu dobu jí náleží dosavadní měsíční odměna v nezměněné výši** (srov. § 75 odst. 3 zákona o obcích). Nárok se týká jak uvolněných, tak neuvolněných starostů a místostarostů, a to bez ohledu na skutečnost, zda jsou opětovně zvoleni do zastupitelstva obce.

?/54 Náleží uvolněnému starostovi (místostarostovi) plná výše odměny i v případě, že v tzv. volebním mezidobí onemocní a nebude funkci vykonávat z důvodu dočasné pracovní neschopnosti?

V tom případě mu odměna náležet nebude, ale bude se postupovat obdobně, jako kdyby byl v dočasné pracovní neschopnosti ještě před volbami (viz kapitola III, bod 2 Krácení odměny).

?/55 Může uvolněný starosta (místostarosta) ve volebním mezidobí čerpat dovolenou?

Ano. Z právní úpravy dovolené v § 81a zákona o obcích nevyplývá, že by toto období výkonu funkce starosty (místostarosty) bylo, pokud jde o nárok na dovolenou či možnost čerpat ji, vyloučeno. V podrobnostech dále odkazujeme na VIII. kapitulu této metodiky.

?/56 Bude náležet členu rady obce odměna za výkon funkce ještě poté, co proběhly volby do zastupitelstva obce?

Ano. Rada obce ze zákona vykonává své pravomoci i po ukončení funkčního období zastupitelstva obce až **do zvolení nové rady obce** nebo do zvolení starosty obce v případě, že se rada obce nevolí. Proto členovi rady obce **náleží** podle § 75 odst. 3 věty druhé zákona o obcích **dosavadní odměna do zvolení (celé) nové rady obce** nebo do zvolení starosty v případě, že se rada obce nevolí.

?/57 Bude náležet členům výborů zastupitelstva obce odměna za výkon funkce ještě poté, co proběhnou volby do zastupitelstva obce?

Ne. Výbory zastupitelstva obce končí současně se zánikem mandátů členů zastupitelstva obce koncem funkčního období (1. den voleb). Členům výborů proto odměna nadále **náležet nebude**.

?/58 Bude náležet členovi zastupitelstva obce, jenž byl ke dni voleb do zastupitelstva obce předsedou nebo členem komise rady obce, odměna za výkon funkce ještě poté, co proběhly volby do zastupitelstva obce?

Ano. Zákon současně rozlišuje komisi rady obce (příp. zvláštní orgán obce), které byl svěřen výkon přenesené působnosti a které ne:

- členovi zastupitelstva obce, jenž je členem komise rady obce (či zvláštního orgánu obce), které **byl svěřen výkon přenesené působnosti**, náleží po skončení funkčního období dosavadní odměna, a to až **do okamžiku, kdy je z funkce odvolán**,
- členovi zastupitelstva obce, jenž je členem komise rady obce, které **nebyl svěřen výkon přenesené působnosti**, náleží po skončení funkčního období zastupitelstva obce odměna za výkon této funkce po celou dobu výkonu pravomocí dosavadní rady obce, tj. **do zvolení nové rady obce**.

VI. MIMOŘÁDNÉ ODMĚNY, DARY

Související právní úprava

Zákon o obcích:

§ 71

- (4) *Obec nesmí členovi zastupitelstva obce poskytnout v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce dar, a to ani po skončení výkonu funkce.*

§ 76

- (1) *Členovi zastupitelstva obce může obec poskytnout mimořádnou odměnu za splnění mimořádných nebo zvláště významných úkolů obce.*
- (2) *Souhrnná výše mimořádných odměn poskytnutých v kalendářním roce uvolněnému členovi zastupitelstva obce nesmí být vyšší než dvojnásobek nejvyšší odměny, která mu v průběhu tohoto kalendářního roku náležela za výkon jím zastávaných funkcí za měsíc.*
- (3) *Souhrnná výše mimořádných odměn poskytnutých v kalendářním roce neuvolněnému členovi zastupitelstva obce nesmí být vyšší než dvojnásobek maximální výše odměny, kterou za výkon jím zastávané funkce nebo v souhrnu za výkon jím zastávaných funkcí za měsíc stanoví zákon a prováděcí právní předpis.*
- (4) *Návrh na poskytnutí mimořádné odměny členovi zastupitelstva obce musí být uveden jako samostatný bod navrženého programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce.*
- (5) *Návrh na poskytnutí mimořádné odměny členovi zastupitelstva obce musí být odůvodněn a projednán jako samostatný bod programu jednání zastupitelstva obce. Důvod poskytnutí mimořádné odměny musí být uveden v usnesení zastupitelstva obce, kterým byla mimořádná odměna poskytnuta.*

1) Mimořádné odměny – možnosti a podmínky jejich přiznání

?/59 Kdo schvaluje mimořádnou odměnu?

Výhradně zastupitelstvo obce. Záleží výhradně na vůli zastupitelstva obce, zda mimořádnou odměnu v konkrétním případě přizná a v jaké výši.

Mimořádná odměna představuje ze zásady nenárokovou formu odměňování členů zastupitelstva obce, a to v kterékoliv funkci – pro starostu obce stejně

jako člena zastupitelstva obce bez dalších funkcí. Členovi zastupitelstva obce může být vyplacena až po přijetí příslušného usnesení zastupitelstva obce.

?/60 Jaký je postup při schvalování mimořádných odměn?

Zákon pro schválení usnesení zastupitelstva obce o přiznání mimořádné odměny stanoví dvě speciální procesní podmínky:

1. **Samostatný bod na pozvánce** - návrh na poskytnutí mimořádné odměny členovi zastupitelstva obce **musí být uveden jako samostatný bod informace o konání připravovaného zasedání zastupitelstva obce** („pozvánky“) vyvěšené na úřední desce obecního úřadu po dobu minimálně 7 dní před konáním zasedání zastupitelstva obce, jakož i způsobem umožňujícím dálkový přístup (srov. § 93 odst. 1 a § 76 odst. 4 zákona o obcích). Tento bod programu by v pozvánce měl být **výslovně** označen jako poskytnutí **mimořádné odměny**.
2. **Samostatný bod programu a odůvodnění odměny v usnesení** - návrh na poskytnutí mimořádné odměny členovi zastupitelstva obce (mimořádných odměn členům zastupitelstva) **musí být odůvodněn a projednán jako samostatný bod programu jednání zastupitelstva obce. Důvod poskytnutí mimořádné odměny musí být uveden v usnesení zastupitelstva obce, kterým byla schválena.**

Pro usnesení o poskytnutí mimořádné odměny členovi zastupitelstva obce dále platí všechna obecná pravidla pro přijetí platného usnesení zastupitelstva obce, tedy že usnesení musí být schváleno nadpoloviční většinou všech členů zastupitelstva obce, a to na veřejném zasedání zastupitelstva obce.

⊗ **Zařazení návrhu poskytnutí mimořádné odměny členu zastupitelstva obce do programu zasedání zastupitelstva obce v průběhu zasedání by bylo v rozporu s požadavky zákona na schválení mimořádné odměny.**

?/61 Za co je možné poskytnout mimořádnou odměnu?

Mimořádnou odměnu je možné členu zastupitelstva obce dle § 76 odst. 1 zákona o obcích přiznat **za splnění mimořádných nebo zvláště významných úkolů obce**. Mimořádná odměna musí být vždy řádně zdůvodněna mimořádností nebo významností úkolu s povinností uvést toto zdůvodnění každé jednotlivé odměny v souvisejícím usnesení zastupitelstva obce, kterým byla přiznána. Předpokládá se **uvedení důvodů obdobně jako při potřebě zdůvodnit mimořádnou odměnu pro zaměstnance**. Důvody by měly být **věcné a konkrétní** a měly by vyjadřovat svou povahou mimořádnost (významnost) odměnou oceňovaného úkolu.

Co je mimořádným nebo významným úkolem obce zákon blíže nestanoví, záleží na posouzení zastupitelstva obce s ohledem na místní podmínky každé obce.

⊗ Odůvodnění mimořádné odměny například „za obětavou práci starostky“ nebude odpovídat požadavku zákona na odůvodnění mimořádné odměny splněním mimořádného nebo zvláště významného úkolu obce.

⊗ Členové zastupitelstva obce by neměli být mimořádně odměňováni za splnění úkolu, za který jim již byla mimořádná odměna jednou poskytnuta, pokud již dále v této věci nevykonávali žádnou další činnost.

☺ Mimořádná odměna musí být odůvodněna splněním konkrétního mimořádného nebo zvláště významného úkolu obce, který je uveden v usnesení zastupitelstva obce, kterým byla mimořádná odměna schválena.

⊗ Nedoporučujeme schvalování mimořádných odměn hromadně např. „všem členům zastupitelstva za“ a následné vyjmenování plněných úkolů, ze kterého nebude zřejmé, který člen zastupitelstva se podílel na plnění jednotlivých úkolů a zda opravdu každý člen zastupitelstva obce konkrétní úkol splnil.

?/62 V jaké výši je možné poskytnout mimořádnou odměnu (mimořádné odměny) členovi zastupitelstva obce za výkon jím zastávaných funkcí?

Zákon stanoví souhrnnou maximální výši mimořádné odměny, která může být členu zastupitelstva obce poskytnuta v kalendářním roce. Tato výše je různá u uvolněných a neuvolněných členů zastupitelstva obce:

- **Uvolněný člen zastupitelstva obce** – maximální výše mimořádné odměny v kalendářním roce je **dvojnásobek nejvyšší měsíční odměny**, která mu v souvislosti s výkonem zastávaných funkcí náležela v daném roce.
- **Neuvolněný člen zastupitelstva obce** – maximální výše mimořádné odměny v kalendářním roce je **dvojnásobek maximální výše odměny**, kterou za výkon jím zastávané funkce nebo v souhrnu za výkon jím zastávaných funkcí **za měsíc** stanoví nařízení vlády č. 318/2017 Sb.

Zákon stanoví souhrnnou maximální výši mimořádných odměn za kalendářní rok. Nestanoví počet mimořádných odměn, které může v kalendářním roce člen zastupitelstva obce dostat. Mimořádná odměna tak může být v kalendářním roce poskytnuta např. jednou v maximální výši, nebo opakovaně, bez omezení možného počtu opakování, ale souhrnná výše poskytnutých mimořádných odměn nesmí přesáhnout výše vymezené maximum za kalendářní rok.

☺ Zastupitelstvo obce čtyřikrát za rok rozhodlo o poskytnutí mimořádné odměny uvolněnému starostovi a souhrnná výše těchto mimořádných odměn nepřesahuje dvojnásobek jeho měsíční odměny.

☹ Zastupitelstvo obce na zasedání v lednu 2019 rozhodlo o poskytnutí mimořádné odměny uvolněnému starostovi ve výši dvojnásobku jeho měsíční odměny za mimořádné úkoly, které splnil v roce 2018. Následně v listopadu roku 2019 rozhodne o poskytnutí mimořádných odměn tomuto uvolněnému starostovi za mimořádné úkoly, které splnil v roce 2019, a to rovněž ve výši dvojnásobku jeho měsíční odměny. Takový postup by byl rozporný se zákonem, jelikož by byla překročena maximální výše mimořádné odměny, která může být poskytnuta v kalendářním roce.

?/63 Jak určit maximální výši mimořádné odměny neuvolněných členů zastupitelstva, kteří vykonávají více funkcí?

- a) **Neuvolněný člen zastupitelstva je odměňován souhrnně za nejvýše 3 neuvolněné funkce** – v tomto případě lze mimořádné odměny za kalendářní rok poskytnout **maximálně do výše souhrnu dvojnásobku maximální výše odměn dle přílohy nařízení vlády za jím zastávané nejvýše 3 neuvolněné funkce**. Pokud by zastupitelstvo obce rozhodlo, že se při kumulovaném výkonu více funkcí budou honorovat vždy jen 2 z nich, tento princip se aplikuje i u mimořádných odměn - i maximální výše mimořádných odměn poskytnutých v kalendářním roce bude na úrovni dvojnásobku maximální výše odměn jen za 2 nejlépe honorované funkce. Případný výkon dalších funkcí nelze do výše maximální možné mimořádné odměny zahrnout;
- b) pokud **zastupitelstvo obce nerozhodne o odměňování formou souhrnné odměny**, bude se maximální výše mimořádných odměn poskytnutých neuvolněnému členovi zastupitelstva obce v kalendářním roce odvíjet od nejvyšší maximální částky odměny, stanovené v nařízení vlády č. 318/2017 Sb., za některou z jím zastávaných funkcí;
- c) pro případ, že by člen zastupitelstva obce vykonával více funkcí a za **žádnou z nich by zastupitelstvo obce nestanovilo žádnou odměnu**, maximální možná výše mimořádné odměny by byl dvojnásobek **maximální částky odměny stanovené v prováděcím předpise za tu jím zastávanou funkci, za kterou by mu náležela nejvyšší** odměna dle uvedeného nařízení vlády. Ostatní funkce by však nebylo možné zohlednit.

?? Příklad (doplňující dotaz)

Jaká je maximální výše mimořádné odměny, která může být poskytnuta neuvolněnému členu zastupitelstva bez dalších funkcí v obci do 300 obyvatel?

Maximální výše mimořádných odměn neuvolněných členů zastupitelstva bez dalších funkcí se určí z maximální částky odměn stanovených pro příslušnou velikostní kategorii ve sloupci 10 nařízení vlády (v obcích 1. velikostní kategorie jde o částku mimořádných odměn až do výše $2 * 1\,172 = 2\,344$ Kč), a to **i v případě, když by zastupitelstvo obce průběžnou odměnu za výkon funkce neuvolněného člena zastupitelstva obce vůbec nestanovilo**, tj. byla by nulová.

?? Příklad (doplňující dotaz)

Jaká je maximální výše mimořádné odměny, která může být poskytnuta neuvolněnému starostovi a místostarostovi v obci do 300 obyvatel?

Jelikož výkon funkce neuvolněného starosty a místostarosty nelze honorovat formou souhrnné odměny (srov. § 74 odst. 3 věta druhá zákona o obcích), činí **maximální výše** mimořádných odměn:

- a) **starosty** vždy jen dvojnásobek částky, která je stanovena v příloze nařízení vlády v průsečíku sloupce 5 a příslušné velikostní kategorie obce, tj. u neuvolněného starosty obce 1. velikostní kategorie jde o částku **až do výše** $2 * 23\,432 = 46\,864$ Kč,
- b) **místostarosty** vždy jen dvojnásobek částky, která je stanovena v příloze nařízení vlády v průsečíku sloupce 6 a příslušné velikostní kategorie obce, tj. u neuvolněného místostarosty obce 1. velikostní kategorie jde o částku až do výše $2 * 21\,089 = 42\,178$ Kč.

?/64 Uvolněný člen zastupitelstva obce vykonával v průběhu příslušného kalendářního roku postupně dvě funkce s různou výší odměny (za první náležela odměna podstatně vyšší). Jak se určí maximální výše mimořádné odměny (souhrnné výše odměn), kterou mu lze v kalendářním roce přiznat?

Maximální výše mimořádné odměny (souhrnu mimořádných odměn) se určí až do výše dvojnásobku jeho **vyšší** odměny.

?/65 Člen zastupitelstva obce vykonával v průběhu kalendářního roku souběžně 2 neuvolněné funkce – předsedu jednoho z výborů zastupitelstva a člena jedné z komisí rady obce. Za to mu byla vyplácena (na základě rozhodnutí zastupitelstva obce) kumulovaná odměna. Jak se určí maximální výše mimořádné odměny (souhrnné výše odměn), kterou mu lze v kalendářním roce přiznat?

Maximální výše mimořádné odměny (souhrnu mimořádných odměn) se určí „až do výše“ dvojnásobku součtu maximální výše odměn (v částkách podle příslušné přílohy nařízení vlády), které lze poskytnout za výkon funkce předsedy výboru zastupitelstva obce a člena komise rady obce v obci dané velikostní kategorie.

?/66 Člen zastupitelstva obce vykonával funkci jen po část kalendářního roku. Bude se v tomto případě limit maximální možné výše mimořádné odměny přiměřeně krátit?

Limit mimořádných odměn se v tomto případě nekrátí.

?? Příklad (doplňující dotaz)

*V obci 1. velikostní kategorie (s necelými 200 obyvateli) je 5členné zastupitelstvo. Odměnu za výkon funkce stanovilo zastupitelstvo obce jen pro neuvolněného starostu a místostarostu, ostatní členové zastupitelstva obce vykonávají vždy 2 další funkce (1x předsedu výboru + 1x člena jiného výboru), avšak za nulovou odměnu. **Může obec těmto členům zastupitelstva, předsedům a členům výborů, přiznat mimořádnou odměnu?***

Může, a to až do výše dvojnásobku maximální odměny za měsíc za výkon funkce předsedy výboru v obci 1. velikostní kategorie, tj. až do výše 4 686 Kč ($2 * 2 343$). K odměně člena výboru se přihlížet nebude, protože za výkon této funkce je maximální výše odměny dle tabulky v příloze nařízení vlády nižší a o poskytování souhrnné odměny při kumulovaném výkonu více funkcí zastupitelstvo této obce nerozhodlo.

?? Příklad (doplňující dotaz)

*Člen zastupitelstva územně nečleněného statutárního města vykonává funkci člena výboru ve 3 různých výborech a funkci člena komise ve 3 různých komisích, přičemž zastupitelstvo rozhodlo o kumulaci odměn za 1 výbor a 2 komise. **Jaká je maximální výše (limit) pro mimořádnou odměnu?***

Ve shodě s rozhodnutím zastupitelstva města o způsobu kumulace odměn poskytovaných za měsíc při výkonu více funkcí (1 výbor + 2 komise) se budou jednotlivé funkce započítávat pro účely určení maximální výše mimořádných odměn, které lze tomuto členovi zastupitelstva města poskytnout v souhrnu

za kalendářní rok – tj. ve výsledku se zohlední jen 3, nikoliv 6 funkcí. Maximální výše „měsíční odměny“ člena zastupitelstva obce ve funkci člena výboru zastupitelstva i komise rady je (dle přílohy nařízení vlády – viz průsečík sl. 9 a ř. 9) stejná, proto tomuto neuvolněnému členovi zastupitelstva města bude možné přiznat v kalendářním roce mimořádnou odměnu (mimořádné odměny) až do výše 25 368 Kč [$3 * (2 * 4 228)$] – částka se stanoví na úrovni kumulace dvojnásobku maximální výše odměny za výkon funkce člena výboru nebo komise ($2*4 228$) za 3 jím zastávané funkce (k dalším 3 funkcím se pro účely stanovení maxima odměn nepřihlíží).

?? Příklad (doplňující dotaz)

Člen zastupitelstva obce 5. velikostní kategorie (do 5 000 obyvatel) vykonává kumulovaně funkci neuvolněného člena rady, předsedy stavebního výboru a člena komise pro občanské záležitosti. Zastupitelstvo obce rozhodlo, že se bude poskytovat kumulovaná odměna maximálně za 2 neuvolněné funkce, jde-li o člena rady, předsedu kteréhokoliv výboru nebo komise anebo člena výboru nebo komise. Jaká je v jeho případě maximální výše (limit) pro mimořádnou odměnu?

Ve shodě s rozhodnutím zastupitelstva obce o způsobu kumulace odměn při výkonu více funkcí se bude kumulovat zápočet jednotlivých funkcí pro účely stanovení maximální výše mimořádných odměn v kalendářním roce. Pro určení maximální výše mimořádných odměn se tak v daném případě budou započítávat jen 2 funkce, a to ty, za něž lze poskytnout nejvyšší odměnu stanovenou v příloze nařízení vlády. V uvedeném konkrétním případě se tedy limit mimořádných odměn stanoví na úrovni součtu dvojnásobku maximální odměny za měsíc za výkon funkce neuvolněného člena rady + dvojnásobku maximální odměny za měsíc za výkon funkce předsedy výboru, a v případě obce 5. velikostní kategorie obcí činí částku 21 694 Kč [$2 * (7 231+3 616)$].

?/67 Může zastupitelstvo obce přiznat mimořádnou odměnu v souladu se zákonem už bývalému členovi zastupitelstva obce, tedy až dodatečně poté, co výkon funkce ukončil?

Ne. Podle § 76 odst. 1 zákona o obcích může obec poskytnout mimořádnou odměnu **pouze členovi zastupitelstva obce. Na nečleny zastupitelstva obce, dle názoru Ministerstva vnitra, § 76 zákona o obcích aplikovat nelze. Bývalému členovi zastupitelstva obce už mimořádnou odměnu poskytnout nelze,** a to ani za to, že ještě jako člen zastupitelstva obce splnil mimořádné a zvlášť významné úkoly.

- ⊗ Zastupitelstvo obce nemůže na ustavujícím zasedání poskytnout mimořádnou odměnu dosavadnímu starostovi, který v nových volbách do zastupitelstva obce již nekandidoval, jelikož tento již není členem zastupitelstva obce.

2) Dary – možnosti poskytnutí daru členovi zastupitelstva obce

?/68 Lze členovi zastupitelstva obce v souvislosti s výkonem funkce poskytnout dar?

Ne. Ustanovení § 71 odst. 4 zákona o obcích **výslovně stanoví zákaz poskytnout členovi zastupitelstva obce v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva dar, a to i po skončení výkonu funkce.**

Tím není dotčena právní úprava rozhodování o poskytnutí peněžitých a nepeněžitých darů fyzickým nebo právnickým osobám, jež je ve výši (v hodnotě) nad 20 000 Kč jedné osobě v jednom kalendářním roce vyhrazeno zastupitelstvu obce, o nižších darech může rozhodovat rada obce v tzv. nevyhrazené pravomoci [srov. § 85 písm. b) a § 102 odst. 3 zákona o obcích], potažmo starosta obce, pokud se rada obce nevolí.

?/69 Může být členovi zastupitelstva obce poskytnut nepeněžitý dar za výkon funkce?

Ne. Zákon o obcích výslovně zakazuje v souvislosti s výkonem funkce poskytnout členu zastupitelstva obce dar. Nestanoví tedy výjimky pro poskytování daru ve formě peněžitého nebo nepeněžitého plnění a možnost poskytnutí nepeněžitého daru členu zastupitelstva obce v souvislosti s výkonem funkce v zásadě vylučuje.

?/70 Lze v nějaké situaci poskytnout členovi zastupitelstva obce dar?

Ano, lze. Zákon o obcích zakazuje poskytnutí daru členu zastupitelstva obce **v souvislosti s výkonem funkce.** Nicméně pokud by šlo o poskytnutí daru nikoliv jako členu zastupitelstva obce, ale jako fyzické osobě, kdy by poskytnutí daru nijak nesouviselo s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, je poskytnutí daru přípustné.

VII. ODCHODNÉ

Související právní úprava

Zákon o obcích:

§ 77

- (1) Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty, a uvolněnému členovi zastupitelstva obce, jimž zanikl mandát člena zastupitelstva obce, poskytne obec odchodné, pokud jim ke dni zániku mandátu člena zastupitelstva obce náležela odměna. K případům nevyplácení odměny v rozhodný den z důvodů uvedených v § 72 odst. 6 se nepřihlíží.
- (2) Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty, a uvolněnému členovi zastupitelstva obce, kteří byli v průběhu funkčního období odvoláni nebo se vzdali funkce, poskytne obec odchodné, pokud jim ke dni odvolání nebo vzdání se funkce náležela odměna. K případům nevyplácení odměny v rozhodný den z důvodů uvedených v § 72 odst. 6 se nepřihlíží.
- (3) Odchodné podle odstavce 1 při zániku mandátu člena zastupitelstva obce dnem voleb do zastupitelstva obce členovi zastupitelstva obce nenáleží, pokud byl v novém funkčním období opětovně zvolen do funkce uvolněného člena zastupitelstva obce nebo do funkce neuvolněného člena zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty, za niž mu náleží odměna. O opětovně zvolení do funkce podle věty první nejde, jde-li o druhé a následující obsazení uvedené funkce v průběhu funkčního období.
- (4) Odchodné podle odstavce 2 členovi zastupitelstva obce nenáleží, pokud byl nejpozději na následujícím zasedání zastupitelstva obce opětovně zvolen do funkce uvolněného člena zastupitelstva obce nebo do funkce neuvolněného člena zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty.
- (5) Odchodné členovi zastupitelstva obce nenáleží, pokud byl v průběhu výkonu funkce pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, jeho trestní stíhání pro takový trestný čin bylo podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání.
- (6) Vznikl-li členovi zastupitelstva obce nárok na odchodné v době, kdy je proti němu vedeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, odchodné se nevyplácí. Byl-li člen zastupitelstva obce pro trestný čin uvedený ve větě první pravomocně odsouzen, jeho trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání, platí, že nárok na odchodné nevznikl; v opačném případě se odchodné vyplácí.

(7) Odchodné podle odstavce 2 lze členovi zastupitelstva obce poskytnout ve funkčním období pouze jednou.

§ 78

- (1) Odchodné se stanoví ve výši odměny, která členovi zastupitelstva obce náležela za měsíc ke dni zániku mandátu člena zastupitelstva obce nebo ke dni odvolání nebo vzdání se funkce, k níž se přičte násobek této částky a počtu celých ukončených po sobě jdoucích let výkonu funkce, nejvíce však tří ukončených let výkonu funkce. Do rozhodné doby podle věty první se započte i doba, po kterou člen zastupitelstva obce podle § 77 odst. 3 nebo 4 do opětovného zvolení do funkce nevykonával funkci uvolněného člena zastupitelstva obce nebo funkci neuvolněného člena zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty.
- (2) Odchodné je splatné, jsou-li splněny podmínky stanovené v odstavci 3, a vyplácí se jednorázově v nejbližším výplatním termínu.
- (3) Člen zastupitelstva obce je povinen předložit čestné prohlášení, že u něj nejsou dány překážky pro výplatu odchodného stanovené v § 77 odst. 5 a 6.

?/71 V jakých situacích může vzniknout nárok na odchodné?

- 1. zánik mandátu** člena zastupitelstva obce bez rozdílu kdy a z jakého důvodu mandát zanikl (typicky v důsledku voleb, ale také zánik mandátu v průběhu funkčního období),
- 2. odvolání z funkce nebo vzdání se funkce** v průběhu funkčního období.

?/72 Kterých funkcí se nárok na odchodné týká?

Ve všech případech se nárok na odchodné týká:

- 1. všech uvolněných členů zastupitelstva obce** (bez ohledu na konkrétní vykonávanou funkci, tedy jak uvolnění starostové, místostarostové, radní, předsedové nebo členové výborů, komisí, zvláštních orgánů, případně i uvolnění členové zastupitelstva bez dalších funkcí),
- 2. neuvolněného starosty a místostarosty obce.**

?/73 Jaké podmínky musí být splněny, aby vznikl nárok na odchodné z důvodu zániku mandátu?

Nárok na odchodné při zániku mandátu vzniká při splnění všech následujících podmínek:

- **zanikl mandát člena** zastupitelstva obce (bez ohledu na to, zda se jednalo o zánik mandátu v souvislosti s volbami do zastupitelstva obce nebo z jiných zákonných důvodů),
- **ke dni zániku mandátu mu náležela odměna,**
- **nebyl v novém funkčním období opětovně zvolen do funkce uvolněného člena zastupitelstva nebo do funkce neuvolněného starosty nebo místostarosty, za niž mu náleží odměna** (pozn.: tato podmínka se vztahuje toliko na situace při zániku mandátu **v důsledku voleb** do zastupitelstva obce),
- **nebyl v průběhu výkonu funkce pravomocně odsouzen** pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, jeho trestní stíhání pro takový trestný čin bylo podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání (dále též jako „trestní bezúhonnost“).

?/74 Jaké podmínky musí být splněny, aby vznikl nárok na odchodné z důvodu odvolání nebo vzdání se funkce?

Nárok na odchodné v případě odvolání nebo vzdání se funkce v průběhu funkčního období vzniká při splnění všech následujících podmínek:

- **byl v průběhu funkčního období odvolán z funkce nebo se funkce vzdal,**
- **ke dni zániku funkce mu náležela odměna,**
- **nebyl opětovně zvolen do funkce** uvolněného člena zastupitelstva nebo do funkce neuvolněného starosty nebo místostarosty **nejpozději na následujícím** zasedání zastupitelstva obce,
- **nebyl v průběhu výkonu funkce pravomocně odsouzen** pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, jeho trestní stíhání pro takový trestný čin bylo podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání,
- **v průběhu tohoto funkčního období se jedná o první výplatu odchodného** (v průběhu jednoho funkčního období lze z tohoto důvodu poskytnout odchodné jen jednou!).

?/75 Jak má obec posoudit, zda člen zastupitelstva nebyl v průběhu výkonu funkce pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, jeho trestní stíhání pro takový trestný čin bylo podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání?

Zásadní podmínkou výplaty odchodného je **předložení čestného prohlášení člena zastupitelstva obce**, že výše uvedené skutečnosti nenastaly a není tedy

u něj dána překážka výplaty odchodného. Předložení čestného prohlášení je povinností člena zastupitelstva obce a **je podmínkou splatnosti odchodného**. Bez čestného prohlášení **nelze odchodné vyplátit**.

?/76 Jak zformulovat čestné prohlášení člena zastupitelstva obce, že u něj nejsou překážky pro výplatu odchodného?

Zákon závaznou formu ani obsah nepředepisuje, a tak lze jako příklad doporučit čestné prohlášení následující formou.

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Já, ...(titul, jméno, příjmení).....

datum narození: .....

trvalé bydliště: .....

PRO ÚČELY VÝPLATY ODCHODNÉHO DLE § 78 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, ČESTNĚ PROHLAŠUJI, ŽE U MĚ NEJSOU DÁNY PŘEKÁŽKY PRO VÝPLATU ODCHODNÉHO STANOVENÉ V § 77 odst. 5 a 6*) ZÁKONA O OBCÍCH.

V.....

dne.....

Podpis.....

*) (5) Odchodné členovi zastupitelstva obce nenáleží, pokud byl v průběhu výkonu funkce pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, jeho trestní stíhání pro takový trestný čin bylo podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání.

(6) Vznikl-li členovi zastupitelstva obce nárok na odchodné v době, kdy je proti němu vedeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, odchodné se nevyplátí. Byl-li člen zastupitelstva obce pro trestný čin uvedený ve větě první pravomocně odsouzen, jeho trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno nebo bylo-li rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání, platí, že nárok na odchodné nevznikl; v opačném případě se odchodné vyplátí.

?/77 V jaké výši se odchodné vyplácí?

Výše odchodného se **vždy odvíjí od výše odměny**, která členovi zastupitelstva náleží za měsíc **ke dni zániku mandátu, vzdání se funkce nebo odvolání z funkce**.

Příklad:

- člen zastupitelstva obce byl na ustavujícím zasedání zastupitelstva obce dne 5. listopadu 2018 zvolen do funkce neuvolněného místostarosty. Dne 5. ledna 2022 byl zastupitelstvem obce zvolen do funkce uvolněného starosty, kterou vykonával až do konce funkčního období v tomto roce. V následujících volbách do zastupitelstva obce již nekandidoval – **odchodné se bude odvíjet z výše odměny, kterou pobírá ke dni zániku mandátu, tedy z výše odměny, kterou pobíral jako uvolněný starosta**. Rozhodná doba pro výpočet odchodného však zahrnuje jak dobu výkonu funkce starosty, tak dobu výkonu funkce místostarosty (viz dále v této kapitole).

Výše odchodného je závislá na počtu let výkonu funkce, respektive na sebe navazujících funkcích. Vždy je ve výši minimálně jedné měsíční odměny a za každý celý ukončený rok výkonu funkce se přičítá další měsíční odměna, **maximálně se však přičítají tři odměny**.

Příklady výše odchodného dle počtu let výkonu funkce:

- výkon funkce **méně než 1 celý rok** ⇒ **odchodné ve výši 1 měsíční odměny,**
- výkon funkce **více než 1 rok, ale méně než 2 celé roky** ⇒ **odchodné ve výši 2 měsíčních odměn,**
- výkon funkce **více než 2 roky, ale méně než 3 celé roky** ⇒ **odchodné ve výši 3 měsíčních odměn,**
- výkon funkce **více než 3 celé roky** ⇒ **odchodné ve výši 4 měsíčních odměn.**

?/78 **Jak souvisí výpočet částky odchodného (např. ve výši 1+3 dosavadní odměny) starostovi obce s „měsíční odměnou“, která mu náleží za výkon funkce i po volbách, tj. ode dne voleb do zvolení nového starosty? „Měsíční odměna“ se počítá zvlášť nebo je to ve vzorci „1+3“?**

„Odměna za měsíc“ představuje jeden samostatný druh plnění, a to za vlastní výkon funkce a z toho plynoucích povinností, **odchodné pak druhý samostatný druh plnění**, který naopak náleží členovi zastupitelstva obce v zákonem stanovených případech z toho důvodu, že ve funkci skončil. **Jak odměna za měsíc, tak odchodné se počítají zcela samostatně, samostatně se**

k výplatě zúčtovávají, ostatně z měsíční odměny jsou jiné zákonné srážky (daň + pojistné) než z odchodného (jen daň).

?/79 Jak posoudit dobu výkonu funkce pro výpočet odchodného?

Pro zjištění celých ukončených let výkonu funkce se za rok výkon funkce považuje dvanáct po sobě jdoucích měsíců, a to počínaje dnem volby do funkce, za níž náleží odměna. Byl-li člen zastupitelstva obce zvolen do funkce dne 1. listopadu 2018, ve funkci bude celý 1 ukončený rok, pokud bude tuto funkci vykonávat ještě 1. listopadu 2019 apod.

Do rozhodné doby pro stanovení výše odchodného se započítává i doba, která případně přesahuje více funkčních období, a rovněž doba, kdy člen zastupitelstva na základě zákona vykonával své pravomoci v tzv. volebním mezidobí do zvolení nových orgánů.

Rovněž se do rozhodné doby započítá doba mezi vzdáním se funkce, nebo odvoláním z funkce a následným opětovným zvolením do některé funkce, za kterou náleží odchodné, na následujícím zasedání zastupitelstva obce.

Není přitom nutné, aby dotčený člen zastupitelstva obce v započítávaném období vykonával stále stejnou funkci, musel však vždy vykonávat některou z funkcí, se kterou se též pojí nárok na odchodné, a to bez přerušení.

Příklady:

- starosta byl zvolen do funkce 5. listopadu 2018 a bude ji vykonávat do 5. listopadu 2021 – rozhodná doba pro výpočet odchodného = přesně 3 roky,
- starosta byl zvolen do funkce 5. listopadu 2018 a bude ji vykonávat do 4. listopadu 2021 – rozhodná doba pro výpočet odchodného činí „jen“ 2 celé roky (do celých 3 let by chyběl 1 den),
- neuvolněný místostarosta byl zvolen do funkce 1. ledna 2018. Po volbách do zastupitelstva obce byl na ustavujícím zasedání zastupitelstva obce dne 5. listopadu 2018 zvolen uvolněným starostou a na tuto funkci rezignoval dne 1. února 2019 – rozhodná doba pro výpočet odchodného činí 1 celý rok,
- uvolněný místostarosta byl zvolen do funkce dne 5. listopadu 2018. Na tuto funkci rezignoval dne 5. května 2019. Na nejbližším zasedání zastupitelstva obce dne 25. května 2019 byl zvolen do funkce starosty. Tuto funkci zastával do dne 20. listopadu 2021, kdy byl zastupitelstvem obce z této funkce odvolán – rozhodná doba pro výpočet odchodného činí 3 roky.

?/80 **Jak při posuzování vzniku nároku na odchodné z důvodu zániku mandátu dnem voleb posoudit, zda byl člen zastupitelstva obce opětovně zvolen do funkce a nenáleží mu odchodné?**

Opětovné nezvolení je jednou z podmínek vzniku nároku na odchodné; spočívá v tom, že člen zastupitelstva **nebyl v novém funkčním období opětovně zvolen do jakékoli uvolněné funkce nebo do funkce neuvolněného starosty anebo místostarosty, za niž mu náleží odměna.**

O splnění této podmínky se rozhodne až na zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce (obvykle na ustavujícím zasedání), na němž jsou funkce neuvolněného starosty nebo místostarosty a všechny uvolněné funkce znovu obsazeny. Pokud nejsou na ustavujícím zasedání zastupitelstva obce obsazeny všechny uvolněné funkce a případně neuvolněná funkce starosty a místostarosty, nelze bývalým členům zastupitelstva obce odchodné poskytnout do doby, než jsou všechny tyto funkce obsazeny. O opětovné zvolení nejde, pokud jde o druhé a další obsazení této funkce v průběhu funkčního období.

⊖ Rozporný se zákonem by byl postup obce, která by dosavadnímu starostovi a místostarostovi vyplatila odchodné v případě, kdy by na ustavujícím zasedání zastupitelstvo obce zvolilo nového starostu do uvolněné funkce, další funkce by byly vykonávány jako neuvolněné a neuvolněná funkce místostarosty by zůstala neobsazena. S výplatou odchodného by tak bylo nutno vyčkat do obsazení funkce neuvolněného místostarosty, až poté by bylo u dosavadního starosty a místostarosty možné posoudit, zda nedošlo k jejich opětovnému zvolení.

⊕ Zastupitelstvo obce na ustavujícím zasedání zvolí nového uvolněného starostu, místostarostu a uvolněné radní, další funkce jsou vykonávány jako neuvolněné. Dosavadní starosta a místostarosta pokračují jako řadoví členové zastupitelstva obce a po tomto zasedání je jim vyplaceno odchodné. Následně v průběhu funkčního období nový místostarosta odstoupí z funkce a bývalý místostarosta je opět zvolen do funkce místostarosty. Jelikož jde již o druhé obsazení funkce místostarosty v průběhu funkčního období, nemá toto zvolení do funkce místostarosty vliv na předchozí vyplacení odchodného.

?/81 **Jak při posuzování vzniku nároku na odchodné z důvodu odvolání nebo vzdání se funkce posoudit, zda byl člen zastupitelstva obce opětovně zvolen do funkce a nenáleží mu odchodné?**

Opětovné nezvolení na následujícím zasedání zastupitelstva obce je jednou z podmínek vzniku nároku na odchodné a spočívá v tom, že **na nejbližším zasedání zastupitelstva obce nebude člen zastupitelstva obce znovu zvolen**

do jakékoli uvolněné funkce nebo do funkce neuvolněného starosty nebo místostarosty.

Proces vzdání se jednotlivých funkcí člena zastupitelstva obce není zákonem nijak upraven. Je tudíž na členu zastupitelstva obce, aby vzdání se funkce učinil jednoznačnou a srozumitelnou formou – v praxi je rezignace na funkci nejčastěji činěna písemně doručením obci nebo prohlášením v průběhu zasedání zastupitelstva obce a zaznamenáním v zápisu z tohoto zasedání. K jakému datu se člen zastupitelstva vzdává příslušné funkce, by mělo vyplynout z jeho právního jednání.

Nakonec je nutné upozornit na to, že jednomu členovi zastupitelstva obce lze **odchodné z tohoto důvodu poskytnout v průběhu funkčního období jen jednou**, byť by ostatní podmínky pro vznik nároku na odchodné splnil opakovaně.

⊗ Starosta (místostarosta) byl odvolán z funkce (funkce se vzdal) v průběhu volebního období a do konce volebního období už se žádné zasedání stávajícího zastupitelstva obce konat nebude. Nejbližším zasedáním zastupitelstva obce bude až ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva. Odvolanému (odstoupivšímu) starostovi bude již před konáním voleb vyplaceno odchodné.

Takový postup by byl rozporný se zákonem o obcích, jelikož zákon stanoví podmínku, že nárok na odchodné vzniká, pokud člen zastupitelstva není **nejpozději na následujícím zasedání** opětovně zvolen do některé z funkcí, za které náleží odchodné. Na následující zasedání je nutno čekat vždy, byť by se jednalo o zasedání ustavující. Opačný výklad by totiž znamenal připuštění možnosti obcházet zákonná pravidla poskytování odchodného při zániku funkce (vyplácet odchodné i v případě, že dotyčný bude ihned po volbách opět zvolen např. do funkce starosty).

?/82 Je možné vyplácet odchodné ve splátkách (např. na základě žádosti příjemce)? Jaké další pravidlo pro výplatu odchodného platí (splatnost, zákonné srážky apod.)?

Není. Podle § 78 odst. 2 zákona o obcích odchodné je splatné, jsou-li splněny podmínky stanovené v odstavci 3 téhož ustanovení, a vyplácí se **jednorázově** v nejbližším výplatním termínu.

Pokud jde o problematiku výplaty odchodného, zákonných srážek, možnost vzdát se odchodného nebo jeho části apod., odkazujeme na dále uvedený text metodického doporučení, zejm. část IX. Dále dodáváme, že z odchodného se **neodvádí sociální ani zdravotní pojištění**.

?/83 Zastupitelstvo obce rozhodlo o změně charakteru funkce starosty z funkce uvolněné na neuvolněnou. Pojí se tato skutečnost s nárokem na odchodné?

Právní úprava **pro tyto situace odchodné nepřiznává** (to se pojí **pouze se zánikem mandátu** člena zastupitelstva obce, **vzdáním se funkce a odvoláním z funkce**, jde-li o funkce v zákoně vyjmenované).

VIII. DOVOLENÁ

Související právní úprava

Zákon o obcích:

§ 81a

- (1) *Uvolněný člen zastupitelstva obce má nárok na dovolenou v délce 5 týdnů za kalendářní rok, přičemž nejvýše 25 dnů dovolené může připadnout na pondělí až pátek, pokud tento den není svátkem.*
- (2) *Pokud výkon funkce uvolněného člena zastupitelstva obce netrvá po dobu celého kalendářního roku, má nárok na poměrnou část dovolené, která činí za každý i započatý kalendářní měsíc výkonu funkce jednu dvanáctinu dovolené za kalendářní rok.*
- (3) *Odměna se za dobu čerpání dovolené nekrátí.*
- (4) *Obec poskytne uvolněnému členovi zastupitelstva obce též tu část dovolené, kterou nevyčerpal u svého zaměstnavatele před uvolněním k výkonu veřejné funkce.*
- (5) *Nevyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva obce dovolenou nebo její část v průběhu příslušného kalendářního roku, převádí se mu nárok na ni do bezprostředně následujícího kalendářního roku, v němž se eviduje jako nevyčerpaná dovolená z předchozího kalendářního roku a čerpá se přednostně. Do dalšího kalendářního roku se již tento nárok nepřevádí.*
- (6) *Nevyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva obce, který je ke dni ukončení výkonu funkce v pracovním nebo jiném obdobném poměru, poměrnou část dovolené podle odstavce 2 za kalendářní rok, ve kterém došlo k ukončení uvolnění pro výkon funkce, může mu na základě jeho žádosti obec poskytnout náhradu za nevyčerpanou dovolenou nebo její část. Uvolňující zaměstnavatel poskytne zbývající část dovolené za příslušný kalendářní rok, která nebyla vyčerpana nebo nahrazena. Nevyčerpaná dovolená z předchozího kalendářního roku se nepřevádí ani ji nelze nahradit.*
- (7) *Nevyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva obce, který ke dni ukončení výkonu funkce není v pracovním nebo jiném obdobném poměru, poměrnou část dovolené podle odstavce 2 za kalendářní rok, ve kterém došlo k ukončení uvolnění pro výkon funkce, poskytne mu obec náhradu za nevyčerpanou dovolenou. Nevyčerpaná dovolená z předchozího kalendářního roku se nenahrazuje.*
- (8) *Náhrada za nevyčerpanou dovolenou podle odstavců 6 a 7 se určí jako násobek počtu kalendářních dnů, za které je poskytována, a jedné třicetiny odměny, která náleží uvolněnému členovi zastupitelstva obce ke dni ukončení výkonu funkce.*

(9) Vyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva obce dovolenou v rozsahu větším, než mu náleží podle odstavců 1 až 5, posuzuje se odměna za každý den čerpání dovolené nad rámec zákonného nároku jako přeplatek poskytnuté odměny.

10) Obecní úřad vede evidenci o čerpání dovolené uvolněných členů zastupitelstva obce. Člen zastupitelstva obce oznámí předem čerpání dovolené obecnímu úřadu prostřednictvím starosty.

1) Charakteristika právní úpravy

Nárok členů zastupitelstva obce na dovolenou upravuje výlučně zákon o obcích (§ 81a). Obecná ustanovení zákoníku práce se na dovolenou uvolněných členů zastupitelstva obce nepoužijí s výjimkou těch ustanovení zákoníku práce, která se výslovně týkají osob vykonávajících veřejné funkce (§ 212 odst. 4 zákoníku práce o převodu nevyčerpané dovolené).

2) Výše nároku na dovolenou a způsob jejího čerpání

?/84 **Kterí členové zastupitelstva obce mají nárok na dovolenou?**

Nárok na dovolenou se týká **výlučně jen uvolněných členů zastupitelstva obce**. Konkrétního člena zastupitelstva obce se tedy tato právní úprava týká ode dne zvolení uvolněným členem zastupitelstva obce do dne, kdy uvolněným členem zastupitelstva obce přestal být. Dovolenou lze čerpat i ve „volebním mezidobí“, pokud dotyčný vykonává v tomto období pravomoci dle zákona o obcích.

?/85 **Jaký (v jaké výši) nárok na dovolenou uvolněný člen zastupitelstva obce má?**

Uvolněný člen zastupitelstva obce má nárok na dovolenou **v délce 5 týdnů za kalendářní rok, tj. 35 kalendářních dnů, přičemž zákon stanovuje, že z toho nejvýše 25 dnů dovolené může připadnout na pondělí až pátek, pokud tento den není svátkem.**

Pokud výkon funkce uvolněného člena zastupitelstva obce netrvá po dobu celého kalendářního roku, má nárok na poměrnou část dovolené, která činí **za každý započatý kalendářní měsíc výkonu funkce jednu dvanáctinu dovolené za kalendářní rok**. I v tomto případě je nutno zachovat dělení nároku na dovolenou k čerpání v pondělí až pátek (5 sedmin nároku) a na soboty a neděle (2 sedminy nároku). Přiměřené zaokrouhlení lze připustit.

Pokud se člen zastupitelstva obce stal uvolněným členem zastupitelstva obce, **obec je povinna poskytnout mu též tu část dovolené, kterou nevyčerpal u svého zaměstnavatele před uvolněním k výkonu této veřejné funkce** (viz

těž § 212 odst. 4 zákoníku práce). Aby nebyl poškozen, tento převedený nárok na dovolenou (zejm. pokud bude vyjádřen počtem pracovních dní) může dotyčný čerpat v takovém režimu, jak by měl být čerpán u jeho zaměstnavatele, tj. nikoliv nutně s poměrným rozdělením na pondělí až pátek a soboty a neděle (když ani nárok nebyl na soboty a neděle kalkulován).

?? Příklad (doplňující dotaz)

Pan Novák bude uvolněným členem zastupitelstva obce od 8. března 2019 do 15. listopadu 2019. Ke dni uvolnění činil jeho nevyčerpaný nárok na dovolenou u zaměstnavatele 4 pracovní dny. Jak vysoký bude jeho nárok na dovolenou k čerpání po dobu výkonu funkce?

Z titulu výkonu funkce uvolněného člena zastupitelstva obce mu vznikne nárok na dovolenou ve výši **9 dvanáctin z jeho celoročního nároku** 5 týdnů dovolené, tj. bude moci čerpat

celkem: 26,25 kalendářních dnů za dobu výkonu funkce $(35/12 * 9) + 4$ převedené pracovní dny,

z toho: ⇒ k čerpání v pondělí až pátek připadá: 18,75 dní $(25/12 * 9) + 4$ převedené pracovní dny,

⇒ k čerpání v sobotu, neděli a ve svátek připadá: 7,5 dne $(10/12 * 9)$.

?/86 Náleží po dobu čerpání dovolené odměna za výkon funkce?

Ano, náleží v plné výši. Uvolněnému členovi zastupitelstva obce se během čerpání dovolené **odměna nekrátí**.

?/87 Je třeba čerpání dovolené oznamovat a evidovat?

Ano. Ustanovení § 81a odst. 10 zákona o obcích stanoví **obecnímu úřadu povinnost vést evidenci o čerpání dovolené** uvolněných členů zastupitelstva obce a **členům zastupitelstva obce povinnost oznámit předem čerpání dovolené obecnímu úřadu prostřednictvím starosty**.

3) Problematika nevyčerpané dovolené

?/88 Lze nevyčerpanou dovolenou za příslušný kalendářní rok čerpat v následujícím roce nebo i v dalších následujících letech?

Ano, je však třeba dodržet následující pravidla. Nevyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva obce dovolenou nebo její část v průběhu příslušného kalendářního

roku, převádí se mu nárok na ni **pouze do bezprostředně následujícího kalendářního roku**, v němž se eviduje jako nevyčerpaná dovolená z předchozího kalendářního roku **a čerpá se přednostně**. I v tomto případě je nutno zachovat dělení nároku na pondělí až pátek a na soboty a neděle. Do dalšího kalendářního roku se již tento nárok nepřevádí, tedy nebyl-li vyčerpán na konci tohoto bezprostředně následujícího roku (k 31. prosinci), **bez náhrady propadá**.

?? Příklad (doplňující dotaz)

Uvolněný člen zastupitelstva obce nevyčerpá k 31. prosinci 2018 z celoročního nároku dovolené 35 (25 + 10) dní na kalendářní rok 2018 celkem 15 kalendářních dní, tj. z toho 5 nevyčerpaných dní bylo určeno k čerpání v pondělí až pátek a 10 dní k čerpání v sobotu a v neděli. Jak by měl dotyčný člen zastupitelstva obce čerpat tento nárok v následujícím roce 2019? Bude moci všech 15 dní čerpat jen v pondělí až v pátek?

Ne. Převedených 15 dní dovolené bude muset uvolněný člen zastupitelstva čerpat přednostně, avšak jen **5 dní v pondělí až pátek**. Nebude-li převedený nárok v průběhu roku 2019 vyčerpán, bez náhrady propadne.

?/89 Je možné nevyčerpanou dovolenou formou určité náhrady proplatit?

Nahradiť (proplatit) nevyčerpanou dovolenou zákon připouští pouze v případech, kdy dojde k ukončení výkonu funkce nebo ukončení uvolnění pro výkon funkce (typicky odvolání z funkce, vzdání se funkce, zánik funkce a mandátu v souvislosti s volbami, ale například i změna funkce z uvolněné na neuvolněnou).

V jiných případech, například při pouhém nevyčerpaní dovolené v kalendářním roce, **náhradu (proplacení) dovolené zákon nepřipouští**.

Je třeba zdůraznit, že **předmětem proplacení může být jen nevyčerpaný nárok za kalendářní rok, v němž došlo k ukončení výkonu funkce**, tj. z nároku za běžný kalendářní rok. Předmětem náhrady nemůže být nevyčerpaná dovolená z předchozí kalendářní rok („stará dovolená“).

Pokud jde o možnost poskytnutí náhrady za nevyčerpanou dovolenou, je potřebné rozlišovat, zda jde o:

- a) **uvolněného člena zastupitelstva obce, který je ke dni ukončení výkonu funkce v pracovním nebo jiném obdobném poměru** (tj. zda má zaměstnavatele, ke kterému si může nevyčerpanou dovolenou převést, přičemž zaměstnavatel bude povinen mu ji poskytnout) – srov. **§ 81a odst. 6 zákona o obcích**, nebo

b) člena zastupitelstva obce, **který ke dni ukončení výkonu funkce v pracovním nebo jiném obdobném poměru není** (např. jde o osobu samostatně výdělečně činnou, důchodce, studenta) – srov. **§ 81a odst. 7 zákona o obcích.**

⊖ V průběhu funkčního období, před koncem kalendářního roku, požádá zastupitelstvo uvolněný člen zastupitelstva obce o proplacení nevyčerpané dovolené z předchozího roku, protože už ji nestíhá vyčerpat a zastupitelstvo poskytnutí této náhrady schválí. Takový postup zákon o obcích **nepřipouští**, náhradu nevyčerpané dovolené, a to jen dovolené z aktuálního kalendářního roku, je možné vyplácet jen v případech, když dochází k ukončení uvolnění pro výkon funkce, typicky odvolání z funkce, konec funkčního období, změna uvolněné funkce na neuvolněnou apod.

?/90 Jak lze naložit s nevyčerpaným nárokem na dovolenou uvolněného člena zastupitelstva obce, který je ke dni ukončení výkonu funkce v pracovním nebo jiném obdobném poměru?

Takový člen zastupitelstva obce má možnost:

- a) **požádat** zastupitelstvo o náhradu nevyčerpané dovolené z aktuálního kalendářního roku. Potom je na zastupitelstvu obce, zda a v jakém rozsahu mu zbývající nárok bude nahrazen. „Neproplacená“ dovolená se převádí k zaměstnavateli,
- b) **„nepožádat“** o náhradu - potom se mu „neproplacená“ dovolená převádí k zaměstnavateli.

Je tedy na členu zastupitelstva a jeho úvaze, zda požádá obec, aby mu za celou nevyčerpanou dovolenou nebo jen její část poskytla náhradu. Obcím je možno doporučit, aby před převodem dovolené k zaměstnavateli učinily dotaz na člena zastupitelstva obce, jenž ukončil uvolněnou funkci, zda bude žádat o poskytnutí náhrady za nevyčerpanou dovolenou. Je vhodné, aby zastupitel obec **požádal o případné proplacení bezprostředně po ukončení výkonu funkce.**

Nevyčerpaná dovolená převedená z předchozího kalendářního roku („stará dovolená“) se k zaměstnavateli nepřevádí ani ji nelze nahradit.

Náhrada může být poskytnuta až poté, kdy je zřejmé, jaký nárok může být proplacen, tedy obvykle až po ukončení výkonu funkce.

?/91 Lze požádat o proplacení nároku ještě před ukončením výkonu uvolněné funkce?

Ano. Z díky zákona vyplývá, že žádost o poskytnutí náhrady za nevyčerpanou dovolenou (dále též „proplacení dovolené“) by měla být podána až poté, co nastane rozhodná skutečnost, tedy po skončení výkonu funkce. Lze však

připustit i situaci, kdy je zřejmé, že uvolněný člen zastupitelstva obce ukončí v daném roce funkci (např. se vzdá funkce k budoucímu datu, či ve volebním roce ví, že již nebude pokračovat v dalším volebním období apod.) a požádá ještě jako uvolněný člen zastupitelstva o proplacení dovolené. V takovém případě zastupitelstvo obce může souhlasit s poskytnutím náhrady za nevyčerpanou dovolenou za daný rok, a to z alikvótní části za příslušný kalendářní rok. Byť to zákon výslovně nezmiňuje, lze jen doporučit, aby byla taková žádost doplněna, resp. aby bylo konkrétní rozhodnutí zastupitelstva obce podloženo příslušným **výpisem z evidence o čerpání dovolené** uvolněných členů zastupitelstva obce, kterou podle § 81a odst. 10 zákona o obcích *obecní úřad vede*.

?/92 Jak lze naložit s nevyčerpaným nárokem na dovolenou uvolněného člena zastupitelstva obce, který ke dni ukončení výkonu funkce není v pracovním nebo jiném obdobném poměru?

Obec mu automaticky poskytne náhradu za nevyčerpanou dovolenou, neboť nevyčerpaný nárok není ke komu převést. O poskytnutí náhrady nerozhoduje obec, uvolněný člen zastupitelstva obce o poskytnutí náhrady obec ani nežadá, **náhrada mu náleží ze zákona**. Nahrazuje se pouze nevyčerpaná poměrná část dovolené z kalendářního roku, v němž došlo k ukončení výkonu funkce.

?/93 Jak se výše náhrady za nevyčerpanou dovolenou stanoví?

Postup stanoví zákon o obcích v § 81a odst. 8 – náhrada se určí jako **násobek počtu kalendářních dnů**, za který je poskytována, **a jedné třicetiny odměny, která náleží uvolněnému členovi zastupitelstva obce ke dni ukončení výkonu funkce**.

?? Příklad (doplňující dotaz)

Uvolněný starosta obce s 1500 obyvateli nevyčerpal 10 dní z nároku dovolené za aktuální kalendářní rok. Na funkci rezignoval a v době zániku funkce nebyl v pracovním nebo jiném obdobném poměru. Jak se vypočítá náhrada za nevyčerpanou dovolenou?

Měsíční odměna uvolněného starosty obce s 1500 obyvateli je dle nařízení vlády 54 715 Kč. Jedna třicetina z této částky je 1823,83 Kč. Pokud má nárok na náhradu nevyčerpané dovolené v délce deseti dnů, bude jeho nárok $1823,83 \cdot 10$, tedy 18 239 Kč.

?/94 Řeší zákon eventualitu přečerpání zákonného nároku na dovolenou?

Ano. Zákon pamatuje na situace, kdy uvolněný člen zastupitelstva obce nárok na dovolenou přečerpal. Dojde-li k přečerpání dovolené, **posuzuje se odměna za každý den čerpání dovolené nad rámec zákonného nároku jako přeplatek poskytnuté odměny**, který mu obec v příštím zúčtování odměny za výkon funkce odečte. Pokud na přeplatek jeho odměna nebude stačit, měl by přeplacený člen zastupitelstva obce sám přeplatek vrátit, jinak ho obec může vymáhat.

IX. SPLATNOST A VÝPLATA ODMĚN, POSKYTOVÁNÍ DALŠÍCH PENĚŽITÝCH PLNĚNÍ, CESTOVNÍCH NÁHRAD A JINÉ

Související právní úprava

Zákon o obcích:

§ 79

Splatnost a výplata odměny a dalších plnění poskytovaných v souvislosti s výkonem funkce členům zastupitelstva obce, jakož i srážky z nich, odpovědnost člena zastupitelstva obce za škodu, kterou způsobil obci v souvislosti s výkonem funkce, a postup obce v případě zjišťování průměrného výdělku, vzdání se práva na odměnu nebo další plnění a v případě smrti člena zastupitelstva obce se řídí zákoníkem práce. Pro tyto účely se obec považuje za zaměstnavatele a členové zastupitelstva obce se považují za zaměstnance.

§ 80

- (1) Členovi zastupitelstva obce lze z peněžního fondu nebo z rozpočtu obce poskytnout*
- a) příspěvek na úhradu zvýšených nákladů na úpravu zevnějšku, jde-li o starostu, místostarostu nebo člena zastupitelstva obce pověřeného k přijímání projevu vůle snoubenců, že spolu vstupují do manželství,*
  - b) příspěvek na úhradu zvýšených nákladů na úpravu zevnějšku v souvislosti se zastupováním obce na veřejných občanských obřadech,*
  - c) příspěvek na podporu vzdělávání v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce,*
  - d) příspěvek na stravování, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva obce,*
  - e) příspěvek na penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření nebo životní pojištění, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva obce,*
  - f) odměnu při významném životním výročí,*
  - g) příspěvek na pojištění rizik spojených s výkonem funkce člena zastupitelstva obce,*
  - h) příspěvek na podporu zdravotních, kulturních a sportovních aktivit, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva obce,*
  - i) příspěvek na rekreaci, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva obce.*
- (2) Plnění podle odstavce 1 lze členovi zastupitelstva obce poskytnout za obdobných podmínek a v obdobné výši jako zaměstnancům obce.*

- (1) Členovi zastupitelstva obce náleží v souvislosti s výkonem jeho funkce cestovní náhrady ve výši a za podmínek stanovených právními předpisy platnými pro zaměstnance obce a v jejich mezích podle pravidel pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva obce, stanovených zastupitelstvem obce.
- (2) Zastupitelstvo obce může stanovit, že za pravidelné pracoviště člena zastupitelstva obce pro účely cestovních náhrad se považuje místo jeho trvalého pobytu.
- (3) Nestanoví-li v pravidlech pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva obce zastupitelstvo obce jinak, podmínky, které mohou ovlivnit poskytování a výši cestovních náhrad, zejména dobu a místo nástupu a ukončení cesty, místo plnění úkolů, způsob dopravy a ubytování, určuje členům zastupitelstva obce před zahájením pracovní cesty písemně starosta.
- (4) Stanoví-li tak zastupitelstvo obce, náleží členovi zastupitelstva obce náhrada za opotřebení vlastního zařízení nebo jiných předmětů nezbytných k výkonu funkce člena zastupitelstva obce. To neplatí pro používání motorového vozidla, u kterého se poskytování náhrad řídí odstavci 1 až 3.

1) Rozsah aplikace obecné právní úpravy zákoníku práce

Právní poměry členů zastupitelstev obcí upravuje především zákon o obcích. Některé náležitosti týkající se právních poměrů, resp. odměňování členů zastupitelstev obcí, možností poskytnutí dalšího plnění, zákon o obcích přímo neupravuje, ale odkazuje na obecnou právní úpravu příslušných institutů předpokládaných zákoníkem práce. V některých případech je žádoucí, aby se u členů zastupitelstva postupovalo shodně jako u zaměstnanců, kteří jsou k dané obci v pracovním poměru. Jako typický příklad lze uvést pravidla pro výplatu odměn členům zastupitelstva obce a platů zaměstnancům obce. Podle § 5 odst. 1 zákoníku práce *se na vztahy vyplývající z výkonu veřejné funkce tento zákon vztahuje, pokud to výslovně stanoví nebo pokud to stanoví zvláštní právní předpisy*, tj. v případě členů zastupitelstev obcí zákon o obcích. Omezené užití zákoníku práce na právní poměry členů zastupitelstev je vymezeno zejména tím, že člen zastupitelstva obce není k obci v pracovním poměru, ale je k obci v právním vztahu z titulu výkonu veřejné funkce, což je vztah od pracovního poměru zcela odlišný.

Pokud zákon o obcích některé záležitosti přímo neřeší, ale odkazuje na obecnou právní úpravu v zákoníku práce, pak je nutné vzít v úvahu, že **věcně příslušným resortem k právní úpravě zákoníku práce je Ministerstvo práce a sociálních věcí**. Stejně tak problematika důchodového, nemocenského a sociálního pojištění přísluší z věcného hlediska **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, potažmo jemu podřízené **České správě sociálního zabezpečení** a jejím okresním správám.

Shora uvedené platí obdobně pro vztah předmětné právní úpravy k právní úpravě v zákoně o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v zákoně o daních z příjmů a jiných, které přínáleží do věcné působnosti **Ministerstva financí**.

Další ze souvisejících oblastí, které však nenáleží do působnosti Ministerstva vnitra, je problematika veřejného zdravotního pojištění, vyměřovacích základů pro odvod zdravotního pojištění atd. – v působnosti **Ministerstva zdravotnictví, potažmo jednotlivých zdravotních pojišťoven**.

?/95 V jakém rozsahu lze použít zákoník práce, pokud jde o právní nároky či jiné záležitosti členů zastupitelstev obcí?

Zákon o obcích taxativně vyjmenovává, které oblasti právní úpravy v zákoníku práce se analogicky užijí ve vztahu k členům zastupitelstva obce. Jde o tato ustanovení zákoníku práce:

- a) **splatnost a výplata odměny** a dalších plnění poskytovaných v souvislosti s výkonem funkce členům zastupitelstva obce, jakož i **srážky z nich** (viz zejm. § 141 a násl.);
- b) **odpovědnost člena zastupitelstva obce za škodu**, kterou způsobil obci v souvislosti s výkonem funkce (viz § 250 a násl.);
- c) postup obce v případě **zjišťování průměrného výdělku** (viz § 351-362);
- d) **vzdání se práva na odměnu** nebo další plnění (zákoník práce to **neumožňuje**, resp. nepřihlíží se k tomu - viz § 4a a § 144a);
- e) **postup obce v případě smrti** člena zastupitelstva obce (viz § 328);
- f) **poskytování cestovních náhrad** (viz zejm. § 156 a násl.) – zde aplikace zákoníku práce vyplývá ze speciální úpravy v § 81 odst. 1 až 3 zákona o obcích, která úpravu v zákoníku práce pro členy zastupitelstev obcí doplňuje.

Pro tyto účely se obec považuje za zaměstnavatele a členové zastupitelstva obce se považují za zaměstnance.

V některých případech zákoník práce stanoví pravidla týkající se osob vykonávajících veřejné funkce. Jedná se o:

- g) **garanci nároků** osob vykonávajících veřejné funkce **na poskytnutí pracovního volna** mj. k výkonu veřejných funkcí v zákonem stanoveném rozsahu (§ 200);
- h) **vymezení**, co se pro účely tohoto zákona za výkon **veřejné funkce** považuje, mj. výkon funkce člena zastupitelstva ÚSC (§ 201);
- i) **převod nevyčerpané dovolené** na začátku uvolnění k výkonu veřejné funkce a po ukončení výkonu veřejné funkce (§ 212 odst. 4);
- j) **zákaz výpovědi** v době, kdy je zaměstnanec dlouhodobě plně uvolněn pro výkon veřejné funkce [§ 53 odst. 1 písm. c)];

- k) **obecnou odpovědnost za škodu** (§ 392 odst. 1), a to takto: „Fyzickým osobám plnícím veřejné funkce a funkcionářům odborové organizace odpovídá za škodu vzniklou při výkonu funkce nebo v přímé souvislosti s ní ten, pro koho byli činní; fyzické osoby a funkcionáři odpovídají za škodu tomu, pro koho byli činní.“

?/96 Jak aplikovat příslušná ustanovení zákoníku práce o zjišťování průměrného výdělku u člena zastupitelstva obce, když se výkon veřejné funkce nepojí s pracovní dobou?

Podle § 79 zákona o obcích se splatnost a výplata odměny a dalších plnění poskytovaných v souvislosti s výkonem funkce členům zastupitelstva obce, jakož i **postup obce v případech zjišťování průměrného výdělku řídí zákoníkem práce. Pro tyto účely se obec považuje za zaměstnavatele a členové zastupitelstva obce se považují za zaměstnance.** Při výpočtu průměrného výdělku člena zastupitelstva obce se tak bude postupovat analogicky jako u zaměstnanců, kteří jsou k obci v pracovním poměru, a to podle § 351 až 362 zákoníku práce:

- Průměrný výdělek zjistí zaměstnavatel z hrubé mzdy nebo platu zúčtované zaměstnanci k výplatě v rozhodném období a z odpracované doby v rozhodném období (§ 353 odst. 1).
- Není-li v tomto zákoně dále stanoveno jinak, je rozhodným obdobím předchozí kalendářní čtvrtletí (§ 354 odst. 1).
- Jestliže zaměstnanec v rozhodném období neodpracoval alespoň 21 dnů, použije se pravděpodobný výdělek (§ 355).

Dle stanoviska Ministerstva práce a sociálních věcí se průměrný výdělek v souladu s § 356 odst. 1 zákoníku práce zásadně zjišťuje jako průměrný hodinový výdělek. Průměrný hodinový výdělek se přepočítá na 1 měsíc podle průměrného počtu pracovních hodin připadajících na 1 měsíc v průměrném roce; průměrný rok pro tento účel má 365,25 dnů. **Průměrný hodinový výdělek se vynásobí týdenní pracovní dobou zaměstnance a koeficientem 4,348, který vyjadřuje průměrný počet týdnů připadajících na 1 měsíc.**

Pro účely použití odměny za měsíc za výkon funkce člena zastupitelstva obce ke stanovení průměrného výdělku je tedy rozhodné, jakým způsobem se stanoví rozsah „odpracované doby“ s ohledem na specifický charakter výkonu funkce člena zastupitelstva obce a jeho odměňování.

Výkon funkce člena zastupitelstva obce se s kategorií odpracovaná doba a týdenní pracovní doba ve smyslu právní úpravy v zákoníku práce pro zaměstnance v pracovním poměru nepojí. Odměna se **uvolněnému členovi zastupitelstva poskytuje ode dne zvolení do funkce, tj. za kalendářní dny (a 24 hodin v jednom dni).**

Neuvolněný člen zastupitelstva obce může vykonávat funkci i s nulovou odměnou (odměna se mu poskytuje dle rozhodnutí zastupitelstva obce). Dobu výkonu funkce člena zastupitelstva obce nelze zredukovat toliko na dobu, kdy se účastní zasedání zastupitelstva obce či jiných orgánů obce, jejichž je členem – to by mohlo způsobit značné zkreslení průměrného výdělku, který člen zastupitelstva obce v rozhodném období v souvislosti s výkonem funkce měl.

Pro účely stanovení průměrného výdělku uvolněným členům zastupitelstva obce (resp. za dobu výkonu funkce uvolněného člena zastupitelstva) je proto nutné, dle názoru Ministerstva vnitra, **považovat za odpracovanou dobu v rozhodném období počet dnů výkonu funkce s nárokem na odměnu za výkon funkce v příslušném kalendářním čtvrtletí** (včetně dnů, kdy uvolněný člen zastupitelstva obce čerpal dovolenou, a odečtením dnů bez nároku na odměnu z důvodů dle § 72 odst. 6 zákona o obcích); odpracovanou dobu v hodinách pak vynásobením shora vymezeného počtu dnů počtem hodin v kalendářním dni, tj. číslem 24. Pro účely stanovení průměrného výdělku **neuvolněného člena zastupitelstva** (resp. za dobu výkonu funkce neuvolněného člena zastupitelstva obce) je potřebné počítat dobu výkonu funkce („odpracovanou dobu“ pro účely stanovení průměrného výdělku) bez ohledu na to, zda za výkon příslušné funkce pobíral měsíční odměnu. Mohl totiž v rozhodném období obdržet mimořádnou odměnu, která má rovněž charakter odměny za výkon funkce, a tedy se do průměrného výdělku započítává.

Uvolněný ani neuvolněný člen zastupitelstva obce nemá pracovní dobu 8 hodin denně a 40 hodin týdně jako většina zaměstnanců v pracovním poměru k obci. Průměrný týden tak v případě členů zastupitelstva obce představuje dobu výkonu funkce v počtu 168 hodin ($7 \cdot 24$) a **průměrný měsíc pro účely stanovení průměrného výdělku 730,5 hodiny** ($365,25 \cdot 24 / 12$ nebo $168 \cdot 4,348$).

Z hlediska specifik odměňování členů zastupitelstev je nutné znovu poznamenat, že charakter mzdy nebo platu mají u nich odměny za výkon funkce, tj. budou se **do průměrného výdělku zahrnovat odměny za měsíc a mimořádné odměny**, resp. poměrná část poskytnuté mimořádné odměny připadající na dané kalendářní čtvrtletí (dále viz § 358 zákoníku práce). Odchodné, plnění poskytovaná dle § 80 zákona o obcích, poskytnutá náhrada za nevyčerpanou dovolenou charakter mzdy nebo platu zaměstnanců, resp. odměny za výkon funkce nemají a do průměrného výdělku se započítávat nebudou.

?/97 Má člen zastupitelstva obce nárok na odškodnění pracovního úrazu, který se mu stal při výkonu funkce?

Ano. V případě vzniku škody např. v souvislosti s pracovním úrazem musí její náhradu uhradit obec. Obec může dle své vůle uzavřít komerční pojištění na krytí těchto škod.

Podle § 392 odst. 1 zákoníku práce **fyzickým osobám plnícím veřejné funkce odpovídá za škodu vzniklou při výkonu funkce nebo v přímé souvislosti s ním, pro koho byli činni; fyzické osoby odpovídají za škodu tomu, pro koho byli činni.**

Obec **není povinna** za uvolněné členy zastupitelstva obce, kteří svou funkci nevykonávají v pracovním poměru, **odvádět pojistné**, a tedy zahrnovat pro účely pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání do vyměřovacího základu odměny těchto uvolněných členů zastupitelstva obce.

?/98 Člen zastupitelstva obce vykonávající funkci uvolněného starosty náhle v průběhu funkčního období zemřel. Lze vyplatit dlužnou odměnu jeho manželce, bude jí náležet i výplata odchodného?

Použije se zákoník práce. Ustanovení § 328 zákoníku práce stanoví, že *peněžitá práva zaměstnance jeho smrtí nezanikají. Do výše odpovídající trojnásobku jeho průměrného měsíčního výdělku přecházejí* **mzdová a platová práva z pracovněprávního vztahu postupně na jeho manžela, děti a rodiče, jestliže s ním žili v době smrti ve společné domácnosti; předmětem dědictví se stávají, není-li těchto osob. Přecházet však mohou pouze taková finanční práva zemřelého člena zastupitelstva obce (stejně jako v případě zemřelého zaměstnance), která dotčenému vznikla z titulu výkonu funkce ještě před smrtí** a v okamžiku smrti ještě existovala. Manželce, pokud s ním žila ve společné domácnosti, tak **lze vyplatit zbývající (dlužnou) část odměny za výkon funkce starosty**; mělo by jít o poměrnou část jeho odměny za kalendářní měsíc, v němž zemřel.

Na výplatu odchodného však v tomto případě manželka-vdova nárok nemá. Tomuto starostovi totiž zanikl mandát člena zastupitelstva obce až v důsledku smrti, **v okamžiku smrti nárok na odchodné neměl.**

2) Splatnost a výplata odměny

?/99 Kdy a jakým způsobem má být členům zastupitelstva vyplácena odměna? Pokud stanoví zastupitelstvo obce svým neuvolněným členům odměnu na měsíc, lze ji vyplácet čtvrtletně (kumulovaně za 3 měsíce)?

Odměna se členovi zastupitelstva obce **poskytuje výhradně měsíčně.**

Pokud jde o splatnost odměny, podle § 79 zákona o obcích ve spojení s § 141 odst. 1 zákoníku práce je odměna členů zastupitelstev obcí **splatná nejpozději v kalendářním měsíci následujícím po měsíci, ve kterém vzniklo členovi zastupitelstva právo na odměnu.** Proto měsíční odměnu nelze vyplácet jinak než vždy v bezprostředně nejbližším výplatním termínu po uplynutí kalendářního

měsíce, za který se odměna poskytuje. **Nelze ji tedy poskytovat v nakumulované částce dohromady za 2 a více kalendářních měsíců nebo za čtvrtletí** apod. Jednalo by se nejen o chybnou výplatu příjemci, ale též o porušení právních předpisů, pokud jde o zákonné srážky.

Odměna se přiznává a zúčtovává v tzv. hrubé částce, návazně je obec povinna srazit a odvést z takto zúčtované odměny v souladu se zvláštní právní úpravou zákonné srážky (zálohu na daň z příjmů a povinný odvod pojistného na veřejné zdravotní pojištění, event. sociální pojištění, pokud jde o uvolněného člena zastupitelstva obce). **Výsledná částka k výplatě se zaokrouhluje nahoru.** Zaměstnavatel má povinnost vydat při měsíčním vyúčtování mzdy nebo platu zaměstnanci písemný doklad obsahující údaje o jednotlivých složkách mzdy nebo platu a o provedených srážkách, obdobně má tedy postupovat obec při výplatě odměn členům zastupitelstva obce. Obdobná pravidla platí pro splatnost a výplatu dalších funkčních požitků ve prospěch člena zastupitelstva, ať už půjde o nárokovou částku odchodného nebo mimořádnou odměnu, kterou mu zastupitelstvo obce v souladu se zákonem přiznalo.

?/100 Člen zastupitelstva obce se vzdává nároku na odměnu za výkon funkce a žádá o zastavení její výplaty s tím, že bude funkci vykonávat zdarma. Lze žádosti ze strany obce vyhovět?

Nelze, ke vzdání se odměny členem zastupitelstva obce se ze zákona nepřihlíží a takové jednání člena zastupitelstva obce nezbavuje obec povinnosti odměnu vyplatit.

Možnost vzdání se práva na odměnu se rovněž řídí zákoníkem práce. V § 4a odst. 4 zákoníku práce je zakotvena zásada, že **vzdá-li se** zaměstnanec práva, které mu tento zákon, kolektivní smlouva nebo vnitřní předpis poskytuje, **nepřihlíží se k tomu.**

Na základě výše uvedeného proto, dle našeho názoru, zákon o obcích a potažmo zákoník práce **neumožňuje**, aby obec (obecní úřad, účetní obce) nevyplatila členovi zastupitelstva obce ze zákona nebo z rozhodnutí zastupitelstva obce pro něho nárokovou odměnu, přestože se příslušný člen zastupitelstva práva na odměnu vzdal. Pro takový postup **nelze v zákoně o obcích ani v zákoníku práce nalézt oporu.**

Pakliže zastupitelstvo obce stanovuje (stanovilo) odměny všem svým **neuvolněným členům a některý z nich chce vykonávat funkci trvale bez nároku na odměnu**, měl by toto dotčený člen zastupitelstva obce sám přednést na zasedání zastupitelstva obce nebo podat zastupitelstvu obce tento podnět písemně. Zastupitelstvo obce na základě takto projevené vůle člena zastupitelstva obce pak **může svým usnesením určit novou výši odměny, případně stanovit, že odměna bude v jeho případě nulová**, nebude mu tedy nadále vyplácena.

Pokud by zastupitelstvo obce příslušnou individuální žádost člena zastupitelstva obce odmítlo nebo do doby, než zastupitelstvo obce přijme odpovídající usnesení o nulové výši odměny pro konkrétního člena zastupitelstva obce, může dotyčný situaci řešit tak, že po zaúčtování dané výše odměny k výplatě (po zákonných srážkách zálohy na daň z příjmu a pojistného) má možnost plně s ní disponovat, tedy např. i darovat ji ve prospěch obce. Doporučujeme, aby tak bylo ze strany člena zastupitelstva obce učiněno zcela jednoznačným projevem jeho vůle, který bude řádným dokladem pro obec.

Pokud se chce vzdát odměny (ať již celé nebo jen části) **nebo např. odchodného uvolněný člen zastupitelstva obce**, zákoník práce to neumožňuje. **Obec je povinna mu nárokovou odměnu zúčtovat a vyplatit.** Pak je na členu zastupitelstva obce, stejně jako v případě, který byl uveden v předchozím odstavci, jak se svým příjmem naloží. To samozřejmě nevyklučuje, aby odměnu nebo určitou částku z ní svým soukromoprávním projevem vůle daroval zpět obci (nebo některé její organizaci, na humanitární účely aj.).

?/101 Může být na odměnu člena zastupitelstva obce uvalena exekuce?

Ano, může. Občanský soudní řád stanoví v § 299 odst. 1, že ustanovení o výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy se použijí i na výkon rozhodnutí srážkami z platu, z odměny z dohody o pracovní činnosti, z odměny za pracovní nebo služební pohotovost, **z odměny členů zastupitelstva územních samosprávných celků** a z dávek státní sociální podpory a pěstounské péče, které nejsou vyplaceny jednorázově. Zákoník práce a další právní předpisy, které upravují platové poměry zaměstnanců obcí, se vztahují i na splatnost a výplatu odměn členům zastupitelstva, a to včetně srážek z těchto odměn. Toto se týká nejen uvolněných členů zastupitelstva obce, ale i těch neuvolněných. Zákoník práce stanoví v § 146 písm. a), že srážky ze mzdy smějí být provedeny jen v případech stanovených tímto zákonem nebo zvláštním zákonem. Podle § 147 odst. 2 zákoníku práce se exekuce vedená soudním exekutorem řídí zvláštním právním předpisem, tj. občanským soudním řádem a exekučním řádem.

Lze tedy mít za to, že § 299 odst. 1 občanského soudního řádu se vztahuje i na odměny zastupitelů obce a že **na tyto odměny lze vést exekuci srážkami ze mzdy.**

?/102 Jak má postupovat člen zastupitelstva obce, kterému vznikl nárok na některou z odměn za výkon funkce, ale obec mu ji odmítá vyplatit?

Zákon o obcích případy, kdy obec nedostojí svým závazkům, blíže neupravuje a neřeší. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a **nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících** (srov. § 2 odst. 1 zákona o obcích), přičemž tato

odpovědnost se vztahuje i k problematice odměňování členů zastupitelstva obce. Pokud by se tedy některý z členů zastupitelstva obce cítil být ze strany obce poškozen tím, že mu obec nevyplatila všechna nároková peněžítá plnění a nedostála tak svým závazkům, je možné se nápravy domáhat soudní cestou. Lze však doporučit, aby se každý člen zastupitelstva obce v takovém případě vždy nejprve obrátil se žádostí na příslušný orgán obce a až v případě neúspěchu touto cestou volil cestu **soudního sporu**.

3) Další možná plnění členům zastupitelstva obce v souvislosti s výkonem funkce

?/103 Která další účelová plnění lze v souvislosti s výkonem funkce členům zastupitelstva obce poskytnout a za jakých podmínek?

§ 80 zákona o obcích stanoví výčet příspěvků, které je možno členu zastupitelstva obce poskytnout. Tento výčet je taxativní, tzn., že členům zastupitelstva obce nelze poskytnout jiné příspěvky, než tyto uvedené. **O poskytnutí těchto příspěvků může rozhodnout výhradně zastupitelstvo obce** [§ 84 odst. 2 písm. o) zákon o obcích]. Zákon vyjmenovává tyto příspěvky:

- a) příspěvek na úhradu zvýšených nákladů na úpravu zevnějšku, jde-li o starostu, místostarostu nebo člena zastupitelstva obce pověřeného k přijímání projevu vůle snoubenců, že spolu vstupují do manželství,
- b) příspěvek na úhradu zvýšených nákladů na úpravu zevnějšku v souvislosti se zastupováním obce na veřejných občanských obřadech,
- c) příspěvek na podporu vzdělávání v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce,
- d) příspěvek na stravování, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva obce,
- e) příspěvek na penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření nebo životní pojištění, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva obce,
- f) odměnu při významném životním výročí,
- g) příspěvek na pojištění rizik spojených s výkonem funkce člena zastupitelstva obce,
- h) příspěvek na podporu zdravotních, kulturních a sportovních aktivit, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva obce,
- i) příspěvek na rekreaci, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva obce.

Uvedená plnění lze poskytovat z peněžního fondu nebo z rozpočtu obce (pokud s nimi rozpočet počítá). **Výši poskytovaných plnění zákon konkrétními částkami neomezuje**, ovšem stanovuje jeden základní princip – tato **plnění**

Ize členovi zastupitelstva obce poskytnout jen za obdobných podmínek a v obdobné výši jako zaměstnancům obce.

⊗ Následující příklady nejsou v souladu se zákonem o obcích:

Zaměstnancům obce je přiznán příspěvek na stravování ve výši 30 Kč a uvolněným členům zastupitelstva ve výši 50 Kč.

Odměna při životním výročí 60 let 5 000 Kč pro zaměstnance obce, ale 10 000 Kč pro členy zastupitelstva.

Za „oddávání“ starostovi obce 3 000 Kč na úpravu zevnějšku a matrikářce, která se podílí obdobným rozsahem, nebude přiznán žádný příspěvek.

?/104 **Koho se může týkat příspěvek na úpravu zevnějšku?**

Příspěvek na úhradu zvýšených nákladů na úpravu zevnějšku se týká výlučně jen těch členů zastupitelstva obce, kteří uvedené činnosti v rámci výkonu funkce za obec provádějí – pojem úprava zevnějšku zahrnuje zejména ošacení a úpravu vlasů či vousů, jakož i celkového vzhledu osoby, odpovídající povaze obřadu, na němž dotčená osoba obec zastupuje.

?/105 **Lze členům zastupitelstva obce přiznat příspěvek v případech, kdy obec např. nemá žádné zaměstnance, nebo její zaměstnanci nevykonávají činnost, za niž lze příspěvek poskytnout?**

Ano. V těchto případech se pravidlo obdobných podmínek a obdobné výše neuplatní.

Např. v případě poskytování příspěvku na pojištění rizik spojených s výkonem funkce člena zastupitelstva obce se posuzování podmínek obdobnosti a výše jako zaměstnancům obce neuplatňuje, neboť výkon funkce člena zastupitelstva obce má specifický charakter, pokud jde o míru a dopady jejich individuálního rozhodování (včetně rizik s tím spojených), který je s výkonem práce zaměstnance obce v pracovním poměru nesrovnatelný (princiálně odlišný).

⊗ Starostovi může být přiznán příspěvek na úhradu zvýšených nákladů na úpravu zevnějšku pro účely „oddávání“ v případě, že obec má jen jednoho zaměstnance - účetní. Účetní se těchto obřadů neúčastní, není tedy s kým srovnávat obdobnost podmínek a výše příspěvku.

?/106 **Co lze či naopak nelze zahrnout pod pojem „občanský obřad“ pro účely poskytování příspěvků dle § 80 zákona o obcích?**

Pojem „občanský obřad“ zákon o obcích ani jiný právní předpis výslovně nevymezuje. Nicméně, za občanský obřad lze nepochybně považovat svatební

(sňatečný) obřad, který je však pro účely poskytování příspěvku na úhradu zvýšených nákladů na úpravu zevnějšku upraven samostatně [§ 80 odst. 1 písm. a) zákona o obcích].

Pokud jde o vymezení dalších občanských obřadů, a to pro účely § 80 odst. 1 písm. b) zákona o obcích, **tyto by měly splňovat následující čtyři kritéria, tj. být:**

- **veřejnými**, tzn., že veřejnost by měla mít k obřadu přístup v zásadě bez omezení a možnost včas se o konání obřadu dozvědět;
- **občanskými**, tj. s účastí občanů a jiné, než např. církevní, akademické či firemní;
- **„obřady“**, tj. ceremoniální a s určitou poslušností jednání, kterou si účastníci nevytvářejí na místě sami, a která slouží ke správnému, úspěšnému a opakovanému provedení žádoucích činností pro spolehlivé dosažení cíle;
- obřady, na kterých dotyčný **člen zastupitelstva zastupuje obec**, ať již z titulu své funkce či na základě konkrétního pověření.

Jako příklad „veřejných občanských obřadů“ lze dle názoru Ministerstva vnitra uvést:

- veřejné obřady konané v místech určených obcí pro konání slavnostních obřadů (např. ve smyslu § 11a zákona o matrikách) nebo v jiných místech pro konání slavnostních veřejných obřadů dle místní tradice, např. při příležitosti vítání nových občánků, zlaté (stříbrné, diamantové) svatby, udělení čestného občanství;
- veřejné smuteční obřady (např. ve smyslu zákona o pohřbnictví);
- obřady k uctění památky významných osob, obětí války, pogromů či jiných tragédií.

Naproti tomu by se příspěvek neměl týkat akcí soukromého charakteru, byť i pro větší okruh „pozvaných,“ blahopřání členů zastupitelstev občanům při významných životních výročích dožití věku v soukromí, zastupování obce na společenských akcích, které charakter občanského obřadu nemají (setkání občanů, důchodců, kulturní akce), ani akcí při jiných významných příležitostech, např. významné návštěvy v obci apod.

?/107 Je využívání mobilních telefonů či služebních vozidel považováno za „další plnění“ ve smyslu § 80 zákona o obcích?

Bezprostředně není. Jedná se o nakládání s majetkem obce a bude-li s tímto majetkem nakládáno v souvislosti s výkonem funkce dle obecných schválených zásad (obvykle bývají schváleny interním aktem), nejedná se o tzv. „další plnění“.

⊗ Jiná situace by však nastala, pokud by bylo někde výslovně uvedeno či schváleno, že tento majetek může být užíván pro „soukromé účely“ apod.

?/108 Jaké jsou zásady poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva obce?

Členovi zastupitelstva obce náleží cestovní náhrady ve výši a za podmínek stanovených právními předpisy pro zaměstnance v pracovním poměru k obci a v jejich mezích podle pravidel, která si dle místních podmínek stanovilo zastupitelstvo příslušné obce. **Současně zastupitelstvo obce může stanovit, že se místo trvalého pobytu člena zastupitelstva obce pro účely cestovních náhrad bude považovat za pravidelné pracoviště.**

Podle § 81 odst. 3 zákona o obcích, ***nestanoví-li v pravidlech pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva obce zastupitelstvo obce jinak, podmínky, které mohou ovlivnit poskytování a výši cestovních náhrad, zejména dobu a místo nástupu a ukončení cesty, místo plnění úkolů, způsob dopravy a ubytování, určuje členům zastupitelstva obce před zahájením pracovní cesty písemně starosta.*** To může být velmi významné pro případ pracovního úrazu v průběhu pracovní cesty, vzniku škody apod.

4) Právní úprava daně z příjmu a jiných zákonných srážek dle zvláštních zákonů

Přehled zákonných srážek z poskytovaných (měsíčních) odměn:

Uvolnění členové zastupitelstev	
Daň z příjmu	Ano
Sociální pojištění	Ano
Zdravotní pojištění	Ano

Neuvolnění členové zastupitelstev	
Daň z příjmu	Ano
Sociální pojištění	Ne
Zdravotní pojištění	Ano

Přehled zákonných srážek z odchodného:

Pro všechny druhy odchodného u uvolněných i neuvolněných členů zastupitelstev	
Daň z příjmu	Ano
Sociální pojištění	Ne
Zdravotní pojištění	Ne

V detailech k jednotlivým problematikám zákonných srážek z poskytovaných plnění členům zastupitelstev, které spadají do věcné působnosti jiných orgánů státní správy, uvádíme jejich následující stanoviska.

?/109 Jsou odměny za výkon funkce, jiné funkční požitky a plnění poskytovaná členům zastupitelstva obce v souladu s § 80 zákona o obcích zdanitelným příjmem?

K předmětné problematice odkazujeme na **stanovisko Odboru 15 – Příjmové daně Ministerstva financí** ze dne 5. května 2017, č. j. MF-13416/2017-15-3, aktualizované stanoviskem ze dne 8. února 2019, č. j. MF-2890/2019/15-3, jež uvádí následující:

„Odměny za výkon funkce a plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce jsou v ust. § 6 odst. 10 písm. b) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“), prohlášeny za funkční požitky a plnění v podobě funkčního požitku jsou prohlášeny za příjmy ze závislé činnosti v ust. § 6 odst. 1 písm. a) bod 2 téhož zákona. Pro jejich daňový režim se bez dalšího použijí veškerá ustanovení o příjmech ze závislé činnosti, pokud zákon o daních z příjmů nestanoví jinak.

V § 6 odst. 2 zákona o daních z příjmů je poplatník s příjmy ze závislé činnosti (tedy i s funkčními požitky) označen pro daňové účely jako „zaměstnanec“ a plátce těchto příjmů jako „zaměstnavatel“. Co není předmětem daně u poplatníků s příjmy ze závislé činnosti, je pak vymezeno v § 6 odst. 7 zákona o daních z příjmů a podmínky pro daňové osvobození taxativně vymezených příjmů ze závislé činnosti jsou uvedeny v § 6 odst. 9 zákona o daních z příjmů s tím, že daňové osvobození až na výjimky se vztahuje zejména na nepeněžní plnění a uhrazená zaměstnavatelem z nedaňových zdrojů (z FKSP, ze sociálního fondu, ze zisku po zdanění anebo na vrub nedaňových nákladů/výdajů). Nastavený daňový režim se přitom aplikuje u všech poplatníků s příjmy ze závislé činnosti, tedy platí i pro poplatníky s funkčními požitky vč. členů zastupitelstva obce. Pro úplnost je vhodné dále uvést, že za příjmy ze závislé činnosti jsou prohlášeny v § 6 odst. 1 písm. d) zákona o daních z příjmů i příjmy, které plynou v souvislosti s výkonem závislé činnosti (funkce) současným nebo i dřívějším, bez ohledu na to, zda poplatník u plátce příjmu závislou činnost (funkci) vykonává nebo nevykonává, a mezi tyto příjmy patří mj. i různé zaměstnanecké výhody (benefity).

K další části Vašeho dotazu v návaznosti na výše uvedené uvádíme:

- a) **Příspěvek na úhradu zvýšených nákladů na úpravu zevnějšku** ať již poskytnutý peněžní nebo nepeněžní formou (např. nákup společenského oblečení, úhrada za kadeřníka apod.), se posoudí vždy jako zdanitelný příjem ze závislé činnosti, protože předmětem daně podle § 6 odst. 7 zákona o daních z příjmů není jen hodnota pracovního oblečení (nepeněžní plnění), je-li určeno zaměstnavatelem pro výkon zaměstnání (jako tzv. jednotné pracovní oblečení) a bližší podmínky k dané problematice jsou uvedeny v pokynu GFŘ D-22.
- b) Pokud jde o **příspěvek na podporu vzdělávání** podle § 6 odst. 9 písm. a) zákona o daních z příjmů je od daně osvobozeno jen nepeněžní plnění vynaložené zaměstnavatelem na odborný rozvoj zaměstnanců související s předmětem činnosti zaměstnavatele (zvyšování nebo prohlubování kvalifikace).
- c) V případě nepeněžního plnění ve formě použití vzdělávacího zařízení nesouvisejícího s předmětem činnosti zaměstnavatele lze při splnění podmínek postupovat též podle § 6 odst. 9 písm. d) zákona o daních z příjmů, přičemž podmínkou pro daňové osvobození je úhrada z fondu kulturních a sociálních potřeb, ze sociálního fondu, ze zisku (příjmu) po jeho zdanění anebo z nedaňových výdajů (nákladů), které nejsou výdaji (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Dále jsou v tomto ustanovení uvedeny podmínky pro daňové osvobození nepeněžních plnění poskytnutých z vymezených zdrojů ve formě použití zdravotnických zařízení, zařízení péče o děti předškolního věku vč. mateřské školy podle školského zákona, rekreačních, tělovýchovných a sportovních zařízení vč. příspěvků na kulturní a sportovní akce.
- d) **Odměny (peněžní plnění) při významném životním výročí** jsou u zaměstnance vždy plně zdanitelné a podmínky pro daňové osvobození hodnoty nepeněžního bezúplatného plnění (darů) poskytnutých z vymezených zdrojů jsou uvedeny v § 6 odst. 9 písm. g) zákona o daních z příjmů, ale jak je výslovně v tomto ustanovení uvedeno, jen k životním nebo pracovním výročím uvedeným v § 14 vyhlášky č. 114/2002 Sb., o FKSP s tím, že to platí rovněž pro zaměstnavatele, na které se jinak tato vyhláška nevztahuje.
- e) Podmínky pro daňové osvobození **hodnoty stravování na pracovišti** (rovněž poskytovaného nepeněžní formou), jsou uvedeny v § 6 odst. 9 písm. b) zákona o daních z příjmů.
- f) **Příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem**, navazující doplňkové penzijní spoření a na soukromé životní pojištění jsou pak uvedeny v § 6 odst. 9 písm. p) zákona o daních z příjmů. V této souvislosti upozorňujeme, že toto daňové osvobození se v žádném případě nevztahuje na příspěvky na pojištění rizik spojených s výkonem funkce, a to ani za okolností, že obec by byla pojistníkem a člen orgánu zastupitelstva obce pouze pojištěnou osobou, tj. takovéto příspěvky by byly na straně zaměstnance posouzeny vždy jako zdanitelný příjem ze závislé činnosti.

Dále si dovoluujeme ke druhé větě v písm. c) upozornit, že s účinností od roku 2018 jsou v § 9 odst. 9 písm. d) zákona o daních z příjmů zpřesněny podmínky pro daňové osvobození nepeněžitých plnění spočívajících v použití zdravotnického zařízení. Daňové osvobození se vztahuje „na pořízení zboží nebo služeb zdravotního, léčebného, hygienického a obdobného charakteru od zdravotnických zařízení a pořízení zdravotnických prostředků na lékařský předpis“ (nejedná se o věcnou změnu). Zdravotnickým zařízením se rozumí zařízení registrované v Národním registru poskytovatelů zdravotních služeb.

Pro informaci závěrem dodáváme, že vyskytnou-li se v budoucnu v souvislosti s aplikací novelizovaného zákona o obcích nějaké výkladové problémy, doporučujeme se obrátit s konkrétním problémem na **Generální finanční ředitelství** jako na orgán, do jehož kompetence spadají i odpovědi na konkrétní dotazy veřejnosti, které svým významem mají povahu výkladového stanoviska.“

?? Příklad (doplňující dotaz)

Jak danit obcí poskytnutou „náhradu ušlého výdělku v souvislosti s výkonem funkce“?

K tomu uvádíme stanovisko Ministerstva financí, Odboru 15 – Daně z příjmů, č.j. MF-21629/2017/15-3:

Podle § 4 odst. 1 písm. d) bod 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o daních z příjmů), se daňové osvobození nevztahuje na náhrady za ztráty příjmu a tyto náhrady se proto posoudí jako zdanitelný příjem, který je předmětem daně z příjmu fyzických osob. Přitom platí zásada, že náhrada za ztrátu příjmu se zdaní v režimu, v jakém se nachází nahrazovaný příjem.

To samozřejmě platí i v případě, jedná-li se např. o náhradu za ztrátu výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce náležející podle zvláštního předpisu neuvolněným členům zastupitelstva obce, kteří nejsou v pracovním či jiném obdobném poměru, resp. s účinností od roku 2018 podle § 71 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění zákona č. 99/2017 Sb., kterým se mění ..., náležející neuvolněným členům zastupitelstva, kteří jsou podnikající fyzickou osobou nebo osobou provozující jinou samostatnou výdělečnou činnost – tzn. s příjmy ze samostatné činnosti podle § 7 zákona o daních z příjmů.

Jsou-li proto příjmy ze samostatné činnosti předmětem daně podle § 7 zákona o daních z příjmů, je i náhrada za ztrátu těchto příjmů zdanitelným příjmem podle tohoto ustanovení. Nikoliv tedy příjmem ze závislé činnosti podle § 6 odst. 1 písm. d) zákona o daních z příjmů,...

*To znamená, že **při výplatě výše zmíněných náhrad „za ztrátu příjmů ze samostatné činnosti“ nebude z těchto příjmů sražena plátcem daně žádná daň, resp. záloha na daň, jako je tomu u příjmů ze závislé činnosti, resp. tyto náhrady***

nebudou zdaněny v úhrnu s běžnými odměnami náležejícími poplatníkovi za výkon funkce. **Poplatník s těmito příjmy bude povinen si vypořádat svou daňovou povinnost sám po uplynutí zdaňovacího období prostřednictvím daňového priznání, ve kterém výše zmíněné náhrady zahrne do dílčího základu daně podle § 7 zákona o daních z příjmů.**

?/110 Která plnění poskytovaná členům zastupitelstev obcí dle § 80 podléhají odvodu pojistného na veřejné zdravotní pojištění?

K otázce zahrnování konkrétních finančních plnění do vyměřovacího základu pro odvod pojistného na veřejné zdravotní pojištění sdělilo Ministerstvo zdravotnictví, odbor dohledu nad zdravotním pojištěním, ve svém stanovisku ze dne 7. února 2019, č. j. MZDR 4447/2019-2/DZP následující.

*„V souladu s ustanovením § 5 písm. a) zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů, se **za zaměstnance považují uvolnění i neuvolnění členové zastupitelstva.***

*Podle § 3 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů, vyměřovacím základem zaměstnance je úhrn příjmů ze závislé činnosti, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů a nejsou od této daně osvobozeny, a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním. **Odvodu pojistného na veřejné zdravotní pojištění tedy podléhají příjmy ze závislé činnosti podle § 6 zákona o daních z příjmů, které nejsou od této daně osvobozeny.***

Z finančních plnění vyjmenovaných v ustanovení § 80 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích se do vyměřovacího základu zahrnou ta, která jsou příjmem podle § 6 zákona o daních a která současně nejsou od daně osvobozena. Stanovení, u kterých finančních plnění tomu tak je, spadá do gesce Ministerstva financí.

*V § 3 odst. 2 zákona č. 592/1992 Sb., jsou dále vyjmenovány příjmy, které se do vyměřovacího základu nezahrnují. Mezi tyto příjmy patří **odchodné, na které vznikl nárok podle zvláštních právních předpisů, a tedy se z tohoto příjmu pojistné neodvádí.***

?/111 Která plnění poskytovaná členům zastupitelstev obcí dle § 80 podléhají odvodu pojistného na sociální zabezpečení?

Jako odpověď na předmětný dotaz uvádíme **stanovisko odboru sociálního pojištění Ministerstva práce a sociálních věcí** ze dne 17. července 2017, č. j. MPSV-2017/138027-71:

*„Podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, se **za zaměstnance považuje i člen zastupitelstva, který byl pro výkon této funkce dlouhodobě uvolněn.** Započitatelnost příjmů do vyměřovacího základu*

zaměstnance pro odvod pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti upravuje **§ 5 zákona č. 589/1992.**, o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Z tohoto ustanovení vyplývá, že **do vyměřovacího základu se budou zahrnovat všechny příjmy uvedené v písm. a) až i), které budou poskytovány uvolněným členům zastupitelstva, pokud nebudou od daně z příjmu osvobozené.** Do vyměřovacího základu pro odvod pojistného se nezahrnují příjmy, které jsou sice předmětem daně a nejsou od daně osvobozeny, jsou-li uvedeny v taxativním výčtu nezapočitatelných příjmů v odst. 2 tohoto ustanovení. Žádné z plnění uvedených v písm. a) až i) není v tomto taxativním výčtu vyjmenováno. Rozhodující pro započitatelnost těchto plnění do základu pro odvod pojistného je, zda jsou či nejsou osvobozena od daně z příjmů. V kterých případech jsou tato plnění od daně osvobozena, sdělilo Ministerstvo financí.

Do vyměřovacího základu pro odvod pojistného se nezahrnuje odchodné, na které vznikl nárok podle zvláštního právního předpisu, i když není od daně z příjmů osvobozené. Odchodné je uvedeno v odst. 2 v taxativním výčtu příjmů nezapočitatelných do vyměřovacího základu. Bude-li proto plnění, které je v současné době nazýváno „odměna při skončení funkčního období“, považováno od 1. 1. 2018 za odchodné, nebude zahrnováno do základu pro odvod pojistného – nebude se z něho platit pojistné.“

5) Odměňování členů výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce, kteří nejsou členy zastupitelstva obce

?/112 Jakým způsobem lze odměňovat členy výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce? Je možno odměnit i občany, kteří pracují ve výborech a komisích jako nečlenové zastupitelstva obce?

O peněžitém plnění osobám, které nejsou členy zastupitelstva obce, za výkon funkce předsedy nebo člena výboru zastupitelstva, ale i komise rady a zvláštního orgánu obce, rozhoduje výhradně zastupitelstvo obce.

Jakou formou se tato peněžítá plnění mohou poskytovat, zákon o obcích nespécifikuje.

Zákon o obcích nestanoví žádná další pravidla pro odměňování těchto osob. Způsob odměňování osob, které nejsou členy zastupitelstva obce, za tyto funkce stanoví zastupitelstvo. Záleží výhradně na jeho vůli, zda:

- 1) zastupitelstvo obce **předem rozhodne o peněžitých plněních, resp. odměnách (dále jen „odměna“)** fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva obce, za výkon jimi zastávaných funkcí, a to např.:
  - » **stanoví částky poskytovaných odměn, a to buď měsíčně, ale může i s jinou periodicitou, např. čtvrtletně,**
  - » stanoví jiná pravidla odměňování, např. **sazbou za jedno zasedání výboru zastupitelstva či komise rady, kterého se zúčastní apod.,**
- 2) zastupitelstvo obce **předem nerozhodne a až následně bude poskytovat** fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva obce, **jednorázové odměny**, např. pololetně či ročně **na základě jednorázově přijatých usnesení zastupitelstva obce** (např. všem stejnou částku nebo částku v diferencované výši podle aktivity jednotlivých členů apod.).

Podotýkáme, že zákonné odvoody ze stanovené, resp. poskytnuté odměny (zejména pojistné na sociální zabezpečení) se pak, dle našeho názoru, budou odvíjet nejen od konkrétní výše odměny, ale taktéž od způsobu jejího stanovení, avšak jde o speciální úpravu v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí.

Upozorňujeme na nemožnost odměňování členů výborů a komisí, jež nejsou členy zastupitelstva obce, prostřednictvím některé z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr (např. dohody o provedení práce), jelikož **člen výboru či komise vykonává veřejnou funkci** založenou volbou nebo jmenováním příslušným orgánem obce.

PŘÍLOHA

Citace souvisejících ustanovení zákona o obcích, ve znění účinném k 1. lednu 2019

§ 70

- (1) *Funkce člena zastupitelstva obce je veřejnou funkcí.*
- (2) *Člen zastupitelstva obce nesmí být pro výkon své funkce zkrácen na právech vyplývajících z jeho pracovního poměru nebo jiného obdobného právního vztahu.*

§ 71

- (1) *Funkci člena zastupitelstva obce vykonávají*
  - a) *členové zastupitelstva obce zvolení do funkcí, jež zastupitelstvo obce určilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni, (dále jen „uvolněný člen zastupitelstva obce“),*
  - b) *ostatní členové zastupitelstva obce (dále jen „neuvolněný člen zastupitelstva obce“).*
- (2) *Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce poskytne zaměstnavatel pro výkon funkce pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu; rozsah doby nezbytně nutný k výkonu funkce určí obec. Náhradu mzdy nebo platu, včetně odpovídající částky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění podle zvláštních právních předpisů⁵⁰⁾, uhradí obec zaměstnavateli.*
- (3) *Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který je podnikající fyzickou osobou nebo osobou provozující jinou samostatnou výdělečnou činnost, poskytuje obec náhradu výdělků ušlého v souvislosti s výkonem funkce paušální částkou. Paušální částku za hodinu a nejvyšší částku, kterou lze jako náhradu výdělků ušlého v souvislosti s výkonem funkce poskytnout v souhrnu za kalendářní měsíc, stanoví zastupitelstvo obce.*
- (4) *Obec nesmí členovi zastupitelstva obce poskytnout v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce dar, a to ani po skončení výkonu funkce.*

§ 72

- (1) *Uvolněnému členovi zastupitelstva obce poskytuje obec za výkon funkce odměnu. Odměna se poskytuje ode dne zvolení do funkce, již zastupitelstvo obce určilo jako funkci, pro kterou budou členové zastupitelstva obce uvolněni, nejdříve však ode dne, od kterého ji zastupitelstvo obce jako takovou funkci určilo.*
- (2) *Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce může obec poskytovat za výkon funkce odměnu. V takovém případě se odměna poskytuje ode dne stanoveného*

zastupitelstvem obce, nejdříve však ode dne přijetí usnesení zastupitelstva obce, kterým odměnu stanovilo.

- (3) V usnesení podle odstavce 2 zastupitelstvo obce stanoví výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce za měsíc, a to částkou v celých korunách, přitom může přihlédnout k plnění individuálních úkolů, které jednotlivým neuvolněným členům zastupitelstva obce uložilo, a předem stanoveným způsobem k jejich účasti na jednání orgánů obce, jejichž jsou členy. Usnesení podle odstavce 2 pozbývá účinnosti ukončením funkčního období zastupitelstva obce, které odměnu stanovilo.*
- (4) Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty, poskytuje obec odměnu v rozmezí od 0,3 do 0,6násobku výše odměny, která by náležela uvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty. Pokud zastupitelstvo obce neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty, odměnu nestanovilo, náleží mu ode dne zvolení do funkce starosty odměna ve výši 0,3násobku výše odměny, která by náležela uvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty.*
- (5) Odměna se členovi zastupitelstva obce poskytuje měsíčně. Pokud člen zastupitelstva obce vykonával funkci jen po část měsíce, náleží mu za tento měsíc odměna ve výši násobku jedné třicetiny jeho odměny a počtu kalendářních dnů, po které funkci v daném měsíci vykonával.*
- (6) Nevykonává-li uvolněný člen zastupitelstva obce funkci z důvodu dočasné pracovní neschopnosti, nařízené karantény, těhotenství a mateřství, péče o dítě do 4 let věku anebo ošetřování člena domácnosti nebo péče o něj, odměna mu nenáleží, nestanoví-li tento zákon jinak.*
- (7) Uvolněnému členovi zastupitelstva obce za každý kalendářní den od čtvrtého do čtrnáctého kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti nebo od prvního do čtrnáctého kalendářního dne karantény náleží odměna ve výši 60 % jedné třicetiny odměny. Pro účely stanovení výše odměny ve snížené výši podle věty první se jedna třicetina odměny upraví obdobným způsobem, jakým se upravuje denní vyměřovací základ pro stanovení nemocenského z nemocenského pojištění^{F1)}. Ustanovení v tomto znění platí jen do 30. června 2019.*

Od 1. července 2019 platí:

Uvolněnému členovi zastupitelstva obce za každý kalendářní den od prvního do čtrnáctého kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény náleží odměna ve výši 60 % jedné třicetiny odměny. Pro účely stanovení výše odměny ve snížené výši podle věty první se jedna třicetina odměny upraví obdobným způsobem, jakým se upravuje denní vyměřovací základ pro stanovení nemocenského z nemocenského pojištění.

K tomu přechodné ustanovení:

Odměna v době dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény člena zastupitelstva obce, která vznikla před účinností tohoto zákona a trvá za jeho účinnosti, se řídí podle dosavadních právních předpisů. (viz čl. XII části sedmé zákona č. 32/2019 Sb.)

(8) Odměna stanovená podle odstavce 7 se snižuje o 50 %, pokud se nemocenské podle právních předpisů o nemocenském pojištění snižuje na polovinu. Odměna ve snížené výši stanovená podle odstavce 7 a podle věty první za jednotlivý kalendářní den se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

§ 73

(1) Prováděcí právní předpis stanoví v členění podle velikostních kategorií obcí

a) výši odměn poskytovaných uvolněným členům zastupitelstva obce za měsíc,

b) maximální výši odměn poskytovaných neuvolněným členům zastupitelstva obce za měsíc.

(2) Velikostní kategorie obcí podle odstavce 1 jsou stanoveny v příloze k tomuto zákonu.

(3) Odměna uvolněného člena zastupitelstva obce, který vykonává funkci primátora statutárního města, ve velikostní kategorii obcí nad 200 000 obyvatel se stanoví tak, aby činila nejméně 2,5násobek odměny uvolněného člena zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty, v obci ve velikostní kategorii obcí do 300 obyvatel a současně nebyla vyšší než odměna uvolněného člena zastupitelstva kraje, který vykonává funkci hejtmana kraje, v kraji ve velikostní kategorii krajů do 500 000 obyvatel.

(4) Při určení výše odměny člena zastupitelstva obce se vychází z počtu obyvatel obce⁵²⁾, kteří byli hlášeni v obci k trvalému pobytu k 1. lednu kalendářního roku, ve kterém se konaly volby do zastupitelstva obce.

(5) Změní-li se v průběhu volebního období zastupitelstva obce počet obyvatel obce o více než 20 % tak, že dojde ke změně zařazení obce ve velikostní kategorii obcí podle přílohy k tomuto zákonu, náleží od 1. ledna následujícího kalendářního roku

a) uvolněnému členovi zastupitelstva obce odměna ve výši odpovídající velikostní kategorii obce,

b) neuvolněnému členovi zastupitelstva obce dosavadní odměna, pokud nepřesahuje maximální výši odměny pro příslušnou velikostní kategorii obce, jinak mu přísluší odměna v maximální výši.

(6) Odměna se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

§ 74

- (1) *Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který je oprávněn k přijímání projevu vůle snoubenců, že spolu vstupují do manželství⁵³⁾, může zastupitelstvo obce s přihlédnutím k časové náročnosti a četnosti obřadů zvýšit odměnu až o 2 000 Kč nad maximální výši odměny stanovenou za výkon jeho funkce podle tohoto zákona a prováděcího právního předpisu. Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který je pověřen řízením obecní policie⁵⁴⁾, může zastupitelstvo obce s přihlédnutím k časové náročnosti této činnosti zvýšit odměnu až o 2 000 Kč nad maximální výši odměny stanovenou za výkon jeho funkce podle tohoto zákona a prováděcího právního předpisu.*
- (2) *V případě souběhu výkonu více funkcí náleží uvolněnému členovi zastupitelstva obce odměna za tu z jeho funkcí, za kterou náleží nejvyšší odměna.*
- (3) *V případě souběhu výkonu více funkcí může být neuvolněnému členovi zastupitelstva obce poskytnuta odměna až do výše souhrnu odměn za tři různé funkce. Do tohoto souhrnu lze zahrnout pouze odměny za výkon funkce člena rady obce, předsedy nebo člena výboru zastupitelstva obce, předsedy nebo člena komise rady obce anebo předsedy nebo člena zvláštního orgánu obce. Pokud zastupitelstvo obce nerozhodne o poskytnutí odměny podle věty první, náleží neuvolněnému členovi zastupitelstva obce odměna za funkci, za kterou mu náleží nejvyšší odměna schválená zastupitelstvem obce.*

§ 75

- (1) *Místostarostovi, který po dobu delší než 4 týdny nepřetržitě zastupoval podle § 104 odst. 1 věty třetí starostu v plném rozsahu jeho funkce z důvodu jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy starosta nevykonával funkci, náleží od prvního dne zastupování odměna ve výši, která by v daném období náležela starostovi, je-li tato odměna vyšší.*
- (2) *Členovi zastupitelstva obce, který byl zastupitelstvem obce pověřen výkonem pravomocí starosty podle § 103 odst. 6, náleží odměna ve výši, která by v daném období náležela starostovi, je-li tato odměna vyšší.*
- (3) *Členovi zastupitelstva obce, který nadále vykonává pravomoci starosty nebo místostarosty podle § 107, náleží dosavadní odměna do zvolení nového starosty nebo místostarosty. Členovi rady obce, která vykonává své pravomoci podle § 102a, náleží dosavadní odměna do zvolení nové rady obce nebo do zvolení starosty v případě, že se rada obce nevolí.*
- (4) *Členovi zastupitelstva obce, který je předsedou nebo členem zvláštního orgánu obce nebo komise rady obce, které byl svěřen výkon přenesené působnosti podle § 103 odst. 4 písm. c), náleží po skončení funkčního období do odvolání z funkce dosavadní odměna za výkon funkce předsedy nebo člena zvláštního orgánu obce nebo komise rady obce.*

- (5) Členovi zastupitelstva obce, který je členem komise rady obce, které nebyl svěřen výkon přenesené působnosti, náleží po skončení funkčního období odměna za výkon této funkce po dobu výkonu pravomocí dosavadní rady obce podle § 102a.

§ 76

- (1) Členovi zastupitelstva obce může obec poskytnout mimořádnou odměnu za splnění mimořádných nebo zvláště významných úkolů obce.
- (2) Souhrnná výše mimořádných odměn poskytnutých v kalendářním roce uvolněnému členovi zastupitelstva obce nesmí být vyšší než dvojnásobek nejvyšší odměny, která mu v průběhu tohoto kalendářního roku náležela za výkon jím zastávaných funkcí za měsíc.
- (3) Souhrnná výše mimořádných odměn poskytnutých v kalendářním roce neuvolněnému členovi zastupitelstva obce nesmí být vyšší než dvojnásobek maximální výše odměny, kterou za výkon jím zastávané funkce nebo v souhrnu za výkon jím zastávaných funkcí za měsíc stanoví zákon a prováděcí právní předpis.
- (4) Návrh na poskytnutí mimořádné odměny členovi zastupitelstva obce musí být uveden jako samostatný bod navrženého programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce.
- (5) Návrh na poskytnutí mimořádné odměny členovi zastupitelstva obce musí být odůvodněn a projednán jako samostatný bod programu jednání zastupitelstva obce. Důvod poskytnutí mimořádné odměny musí být uveden v usnesení zastupitelstva obce, kterým byla mimořádná odměna poskytnuta.

§ 77

- (1) Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty, a uvolněnému členovi zastupitelstva obce, jimž zanikl mandát člena zastupitelstva obce, poskytne obec odchodné, pokud jim ke dni zániku mandátu člena zastupitelstva obce náležela odměna. K případům nevyplácení odměny v rozhodný den z důvodů uvedených v § 72 odst. 6 se nepřihlíží.
- (2) Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty, a uvolněnému členovi zastupitelstva obce, kteří byli v průběhu funkčního období odvoláni nebo se vzdali funkce, poskytne obec odchodné, pokud jim ke dni odvolání nebo vzdání se funkce náležela odměna. K případům nevyplácení odměny v rozhodný den z důvodů uvedených v § 72 odst. 6 se nepřihlíží.
- (3) Odchodné podle odstavce 1 při zániku mandátu člena zastupitelstva obce dnem voleb do zastupitelstva obce členovi zastupitelstva obce nenáleží, pokud byl v novém funkčním období opětovně zvolen do funkce uvolněného člena zastupitelstva obce nebo do funkce neuvolněného člena zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty, za niž mu náleží odměna.

O opětovné zvolení do funkce podle věty první nejde, jde-li o druhé a následující obsazení uvedené funkce v průběhu funkčního období.

- (4) Odchodné podle odstavce 2 členovi zastupitelstva obce nenáleží, pokud byl nejpozději na následujícím zasedání zastupitelstva obce opětovně zvolen do funkce uvolněného člena zastupitelstva obce nebo do funkce neuvolněného člena zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty.*
- (5) Odchodné členovi zastupitelstva obce nenáleží, pokud byl v průběhu výkonu funkce pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, jeho trestní stíhání pro takový trestný čin bylo podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání.*
- (6) Vznikl-li členovi zastupitelstva obce nárok na odchodné v době, kdy je proti němu vedeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, odchodné se nevyplatí. Byl-li člen zastupitelstva obce pro trestný čin uvedený ve větě první pravomocně odsouzen, jeho trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání, platí, že nárok na odchodné nevznikl; v opačném případě se odchodné vyplátí.*
- (7) Odchodné podle odstavce 2 lze členovi zastupitelstva obce poskytnout ve funkčním období pouze jednou.*

§ 78

- (1) Odchodné se stanoví ve výši odměny, která členovi zastupitelstva obce náležela za měsíc ke dni zániku mandátu člena zastupitelstva obce nebo ke dni odvolání nebo vzdání se funkce, k níž se přičte násobek této částky a počtu celých ukončených po sobě jdoucích let výkonu funkce, nejvíce však tři ukončených let výkonu funkce. Do rozhodné doby podle věty první se započte i doba, po kterou člen zastupitelstva obce podle § 77 odst. 3 nebo 4 do opětovného zvolení do funkce nevykonával funkci uvolněného člena zastupitelstva obce nebo funkci neuvolněného člena zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty.*
- (2) Odchodné je splatné, jsou-li splněny podmínky stanovené v odstavci 3, a vyplácí se jednorázově v nejbližším výplatním termínu.*
- (3) Člen zastupitelstva obce je povinen předložit čestné prohlášení, že u něj nejsou dány překážky pro výplatu odchodného stanovené v § 77 odst. 5 a 6.*

§ 79

Splatnost a výplata odměny a dalších plnění poskytovaných v souvislosti s výkonem funkce členům zastupitelstva obce, jakož i srážky z nich, odpovědnost člena zastupitelstva obce za škodu, kterou způsobil obci v souvislosti s výkonem funkce, a postup obce v případě zjišťování průměrného výdělku, vzdání se práva na odměnu nebo další plnění a v případě smrti člena zastupitelstva obce se řídí zákoníkem práce.

Pro tyto účely se obec považuje za zaměstnavatele a členové zastupitelstva obce se považují za zaměstnance.

§ 80

- (1) Členovi zastupitelstva obce lze z peněžního fondu nebo z rozpočtu obce poskytnout
- a) příspěvek na úhradu zvýšených nákladů na úpravu zevnějšku, jde-li o starostu, místostarostu nebo člena zastupitelstva obce pověřeného k přijímání projevu vůle snoubenců, že spolu vstupují do manželství⁵³⁾,
  - b) příspěvek na úhradu zvýšených nákladů na úpravu zevnějšku v souvislosti se zastupováním obce na veřejných občanských obřadech,
  - c) příspěvek na podporu vzdělávání v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce,
  - d) příspěvek na stravování, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva obce,
  - e) příspěvek na penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření nebo životní pojištění, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva obce,
  - f) odměnu při významném životním výročí,
  - g) příspěvek na pojištění rizik spojených s výkonem funkce člena zastupitelstva obce,
  - h) příspěvek na podporu zdravotních, kulturních a sportovních aktivit, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva obce,
  - i) příspěvek na rekreaci, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva obce.
- (2) Plnění podle odstavce 1 lze členovi zastupitelstva obce poskytnout za obdobných podmínek a v obdobné výši jako zaměstnancům obce.

§ 81

- (1) Členovi zastupitelstva obce náleží v souvislosti s výkonem jeho funkce cestovní náhrady ve výši a za podmínek stanovených právními předpisy platnými pro zaměstnance obce⁵⁵⁾ a v jejich mezích podle pravidel pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva obce, stanovených zastupitelstvem obce.
- (2) Zastupitelstvo obce může stanovit, že za pravidelné pracoviště člena zastupitelstva obce pro účely cestovních náhrad se považuje místo jeho trvalého pobytu.
- (3) Nestanoví-li v pravidlech pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva obce zastupitelstvo obce jinak, podmínky, které mohou ovlivnit poskytování a výši cestovních náhrad, zejména dobu a místo nástupu a ukončení cesty, místo plnění úkolů, způsob dopravy a ubytování, určuje členům zastupitelstva obce před zahájením pracovní cesty písemně starosta.
- (4) Stanoví-li tak zastupitelstvo obce, náleží členovi zastupitelstva obce náhrada za opotřebení vlastního zařízení nebo jiných předmětů nezbytných k výkonu funkce člena zastupitelstva obce. To neplatí pro používání motorového vozidla, u kterého se poskytování náhrad řídí odstavci 1 až 3.

§ 81a

- (1) Uvolněný člen zastupitelstva obce má nárok na dovolenou v délce 5 týdnů za kalendářní rok, přičemž nejvýše 25 dnů dovolené může připadnout na pondělí až pátek, pokud tento den není svátkem⁵⁶⁾.
- (2) Pokud výkon funkce uvolněného člena zastupitelstva obce netrvá po dobu celého kalendářního roku, má nárok na poměrnou část dovolené, která činí za každý i započatý kalendářní měsíc výkonu funkce jednu dvanáctinu dovolené za kalendářní rok.
- (3) Odměna se za dobu čerpání dovolené nekrátí.
- (4) Obec poskytne uvolněnému členovi zastupitelstva obce též tu část dovolené, kterou nevyčerpal u svého zaměstnavatele před uvolněním k výkonu veřejné funkce.
- (5) Nevyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva obce dovolenou nebo její část v průběhu příslušného kalendářního roku, převádí se mu nárok na ni do bezprostředně následujícího kalendářního roku, v němž se eviduje jako nevyčerpaná dovolená z předchozího kalendářního roku a čerpá se přednostně. Do dalšího kalendářního roku se již tento nárok nepřevádí.
- (6) Nevyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva obce, který je ke dni ukončení výkonu funkce v pracovním nebo jiném obdobném poměru, poměrnou část dovolené podle odstavce 2 za kalendářní rok, ve kterém došlo k ukončení uvolnění pro výkon funkce, může mu na základě jeho žádosti obec poskytnout náhradu za nevyčerpanou dovolenou nebo její část. Uvolňující zaměstnavatel poskytne zbývající část dovolené za příslušný kalendářní rok, která nebyla vyčerpana nebo nahrazena. Nevyčerpaná dovolená z předchozího kalendářního roku se nepřevádí ani ji nelze nahradit.
- (7) Nevyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva obce, který ke dni ukončení výkonu funkce není v pracovním nebo jiném obdobném poměru, poměrnou část dovolené podle odstavce 2 za kalendářní rok, ve kterém došlo k ukončení uvolnění pro výkon funkce, poskytne mu obec náhradu za nevyčerpanou dovolenou. Nevyčerpaná dovolená z předchozího kalendářního roku se nenahrazuje.
- (8) Náhrada za nevyčerpanou dovolenou podle odstavců 6 a 7 se určí jako násobek počtu kalendářních dnů, za které je poskytována, a jedné třicetiny odměny, která náleží uvolněnému členovi zastupitelstva obce ke dni ukončení výkonu funkce.
- (9) Vyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva obce dovolenou v rozsahu větším, než mu náleží podle odstavců 1 až 5, posuzuje se odměna za každý den čerpání dovolené nad rámec zákonného nároku jako přeplatek poskytnuté odměny.
- (10) Obecní úřad vede evidenci o čerpání dovolené uvolněných členů zastupitelstva obce. Člen zastupitelstva obce oznámí předem čerpání dovolené obecnímu úřadu prostřednictvím starosty.

§ 84

- (1) *Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce (§ 35 odst. 1).*
- (2) *Zastupitelstvu obce je vyhrazeno*
  - a) *schvalovat program rozvoje obce,*
  - b) *schvalovat rozpočet obce, závěrečný účet obce a účetní závěrku obce sestavenou k rozvahovému dni,*
  - c) *zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce,*
  - d) *zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny,*
  - e) *rozhodovat o založení nebo rušení právnických osob, schvalovat jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy a stanovy a rozhodovat o účasti v již založených právnických osobách,²⁹⁾*
  - f) *delegovat zástupce obce, s výjimkou § 102 odst. 2 písm. c), na valnou hromadu obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast,*
  - g) *navrhovat zástupce obce do ostatních orgánů obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast, a navrhopvat jejich odvolání,*
  - h) *vydávat obecně závazné vyhlášky obce,*
  - i) *rozhodovat o vyhlášení místního referenda,*
  - j) *navrhovat změny katastrálních území uvnitř obce, schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí,*
  - k) *určovat funkce, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni,*
  - l) *zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce,*
  - m) *volit z řad členů zastupitelstva obce starostu, místostarosty a další členy rady obce (radní) a odvolávat je z funkce, stanovit počet členů rady obce,*
  - n) *stanovit výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce,*
  - o) *stanovit paušální částku náhrady výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce podle § 71 odst. 3, rozhodovat o mimořádných odměnách podle § 76, o plněních pro členy zastupitelstva obce podle § 80 a o poskytnutí náhrady za nevyčerpanou dovolenou uvolněným členům zastupitelstva obce podle § 81a odst. 6,*
  - p) *vyslovovat souhlas se vznikem pracovněprávního vztahu mezi obcí a členem zastupitelstva obce,*
  - q) *zřizovat a zrušovat obecní policii,*
  - r) *rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce,*
  - s) *rozhodovat o zřízení a názvech částí obce, o názvech ulic a dalších veřejných prostranství,*
  - t) *udělovat a odnímat čestné občanství obce a ceny obce,*

- u) *stanovit pravidla pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva obce,*
  - v) *rozhodovat o peněžitých plněních poskytovaných fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva obce, za výkon funkce členů výborů, komisí a zvláštních orgánů obce,*
  - x) *plnit úkoly stanovené zvláštním právním předpisem.*
  - y) *rozhodovat o zřízení, sloučení, splynutí, rozdělení a zrušení veřejného neziskového ústavního zdravotnického zařízení, navrhopvat zástupce do jeho dozorčí rady a rozhodovat o převodu vlastnického práva k majetku, s nímž hospodaří veřejné neziskové ústavní zdravotnické zařízení nebo o jeho pronájmu v případech, kdy to stanoví zvláštní právní předpis^{29a)},*
- (3) *Není-li zřízena rada obce, vydává nařízení obce zastupitelstvo obce.*
- (4) *Zastupitelstvo obce si může vyhradit další pravomoc v samostatné působnosti obce mimo pravomoc vyhrazené radě obce podle § 102 odst. 2.*
- (5) *Zastupitelstvo obce rozhoduje o zrušení usnesení rady obce, jsou-li mu předložena k rozhodnutí podle § 105 odst. 1.*

---

50) § 206 odst. 3 a 4 zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

51) § 21 a 22 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

52) § 3 odst. 3 písm. g) zákona č. 133/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 158 odst. 8 písm. g) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

53) § 11a odst. 1 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

54) § 3 odst. 1 zákona č. 553/1991 Sb., ve znění zákona č. 274/2008 Sb.

55) Část sedmá hlava III a IV zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů.

56) Zákon č. 245/2000 Sb., o státních svátcích, o ostatních svátcích, o významných dnech a o dnech pracovního klidu, ve znění pozdějších předpisů.

Poznámky

Poznámky

